Jaarstukken 2014 – bijlagen (PS 22/15)

Provincie Noord-Brabant

Inhoud **Blz.**

Specificaties vaste activa en lange passiva

1	Immateriële vaste activa	2
2	Materiële vaste activa	4
3	Financiële vaste activa	
a	Deelnemingen	6
aa	Toelichting deelnemingen en overige verbonden partijen	7
b	Verstrekte geldleningen	32
4	Reserves	34
5	Voorzieningen	40
5a	Transitoria inzake uitkeringen van het Rijk en EU	43
6	Vaste schulden	44
7	Borg- en garantstellingen	
a	Gewaarborgde geldleningen	45
b	Gemeenschappelijk gewaarborgde geldleningen	46
c	Garanties	47

Overige bijlagen

8	Kostenverdeelstaat	52
8a	Personeel (ontslagregelingen/WNT/kosten ambtelijk apparaat)	56
9	Modelstaten A en B bij paragraaf treasury	57
10	Toelichting begrotingsrechtmatigheid	62
11	Afwijkingen t.o.v. de begroting gespecificeerd per productgroep	65
12	SiSa bijlage doeluitkeringen - Sanering verkeerslawaai (E3) - Programma externe veiligheid (E11) - Brede doeluitkering verkeer en vervoer (E27) - Regionale mobiliteitsfondsen (E28) - Verzameluitkering EZ (F3) - Doeluitkering Jeugdzorg (H8)	67
13	Overzicht van de incidentele lasten en incidentele baten	68
14	Toelichting grote infrastructurele projecten	78
15	Benchmark kengetallen financiële positie	86
16	Uitwerking paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing	89

De in deze bijlagen vermelde financiële cijfers betreffen bedragen in hele Euro, tenzij in de desbetreffende bijlage anders is vermeld.

Immateriële vaste activa

Omschrijving	Oorspr.bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Desinvesteringen	Oorspr.bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar
Agio op obligaties	256.672.044		15.312.388	241.359.656	94.425.839
	256.672.044	0	15.312.388	241.359.656	94.425.839

*afschrijvingsmethode
A=annuitair
L=lineair

Immateriële vaste activa bijlage 1

Omschrijving	Methode van de afschrijving	*	Boekwaarde per 1 jan 2014	Totaal van de afschrijvingen in 2014	Afschrijvingen	Boekwaarde per 31 dec 2014
Agio op obligaties	Looptijd obligaties	L	162.246.205	20.306.978		126.626.839
			162.246.205	20.306.978	0	126.626.839

*afschrijvingsmethode
A=annuitair
L=lineair

Verloop van de materiële vaste activa bijlage 2

Omschrijving	Oorspr.bedrag vd investering aan het begin v/h dienstjaar	Vermeerderingen/ verminderingen in het dienstjaar	Desinvesteringen	Oorspr.bedrag vd investering aan het einde v/h dienstjaar	Totaal van de afschrijvingen begin v/h dienstjaar	Methode van de afschrijving
Investeringen met economisch nut						
Gronden en terreinen						
Bedrijfsgebouwen						
Provinciehuis	84.813.950	10.669.694		95.483.644	51.038.991	20 jaar
Renovatie Noordbrabants Museum	28.350.170	10.238		28.360.408	2.033.561	25 jaar
Beveiliging	2.443.339			2.443.339	1.555.556	10 jaar
Steunpunten	5.547.643	77.238		5.624.881	5.547.643	20 jaar
Waterstraat 16-18	2.396.141			2.396.141	856.609	25 jaar/5,50%
Vervoermiddelen						
Machines apparaten en installaties						
Brandweerauto	63.957			63.957	42.638	15 jaar
Kantoorinnovatie	908.065			908.065	461.515	10 jaar
Arbo	1.016.643			1.016.643	939.666	10 jaar
Materieel Provinciale wegen	1.418.050			1.418.050	357.222	15 jaar
Telefooncentrale	287.923	695.501		983.424	5.985	15 jaar
Laadinfrastuctuur	0	420.910		420.910		
Overige materiële vaste activa						
Meubilair	2.220.392			2.220.392	1.721.228	Diverse
Totaal investeringen met economisch nut		11.873.581	0			
Investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut						
Gronden en terreinen						
Grondverwerving	58.674.736	1.690.233		60.364.969	25.471.010	15 jaar
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken						
Benutten (DVM)	10.198.136	203.243		10.401.379	4.432.716	15 jaar
Uit te voeren projecten	9.662.140			9.662.140	9.276.211	20 jaar/7,75%
Voorbereiding projecten	46.280.136	1.584.855		47.864.991	19.485.005	15 jaar
Verbeteren en bouwen	227.194.056	4.670.389		231.864.445	92.020.920	15 jaar
Infraprojecten in voorbereiding	8.757.191	1.700.000		10.457.191	1.255.776	15 jaar
Vervangingsinvestering (SO)	127.212.176	16.380.209		143.592.385	62.455.163	15 jaar
Monitoring meetnet	543.972			543.972	245.580	20 jaar/7,75%
Quartaire wegen	10.903.993			10.903.993	10.450.670	20 jaar/7,75%
Overige wegen	11.772.619			11.772.619	10.691.708	20 jaar/7,75%
N-261	110.996	41.752.215		41.863.211	7.400	15 jaar
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	251.175	436.492		687.667	0	15 jaar
Komomleiding	0	1.224.256		1.224.256		
Overige materiële vaste activa						
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut		69.641.892	0			
Totaal Materiële vaste activa		**81.515.473**	**0**			

*afschrijvingsmethode
A=annuitair
L=lineair
G=geen afschrijving

Verloop van de materiële vaste activa bijlage 2

Omschrijving	*	Boekwaarde per 1 jan 2014	Totaal van de afschrijvingen in 2014	Afwaardering wegens duurzame waardevermindering	Bijdragen van derden direct gerelateerd	Boekwaarde per 31 dec 2014
Investeringen met economisch nut						
Gronden en terreinen						
Bedrijfsgebouwen						
Provinciehuis	L	33.774.959	2.541.185			41.903.468
Renovatie Noordbrabants Museum	L	26.316.608	836.560			25.490.286
Beveiliging	L	887.783	244.334			643.449
Steunpunten	L	0	77.238			0
Waterstraat 16-18	A	1.539.532	93.956			1.445.576
Vervoermiddelen						
Machines apparaten en installaties						
Brandweerauto	L	21.319	4.264			17.055
Kantoorinnovatie	L	446.550	51.969			394.581
Arbo	L	76.977	41.154			35.824
Materieel Provinciale wegen	L	1.060.828	111.329			949.498
Telefooncentrale	L	281.938	19.195			958.244
Laadinfrastuctuur						420.910
Overige materiële vaste activa						
Meubilair	L	499.164	126.552			372.612
Totaal investeringen met economisch nut		64.905.658	4.147.736			72.631.503
Investeringen in de openbare ruimte met r						
Gronden en terreinen						
Grondverwerving	L	33.203.726	3.783.670			31.110.289
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken						
Benutten (DVM)	L	5.765.420	612.154			5.356.509
Uit te voeren projecten	A	385.928	199.482			186.446
Voorbereiding projecten	L	26.795.132	2.895.103			25.484.884
Verbeteren en bouwen	L	135.173.136	13.963.119			125.880.406
Infraprojecten in voorbereiding	L	7.501.415	583.813			8.617.602
Vervangingsinvestering (SO)	L	64.757.012	7.154.631			73.982.590
Monitoring meetnet	A	298.392	31.253			267.139
Quartaire wegen	A	453.323	210.726			242.596
Overige wegen	A	1.080.911	478.489			602.422
N-261	L	103.596	7.400			41.848.411
Risicoreservering Reg. Infraprojecten	L	251.175	16.745			670.922
Komomleiding						1.224.256
Overige materiële vaste activa						
Tot.inv.openb.ruimte met mij nut		275.769.166	29.936.584			315.474.474
Totaal Materiële vaste activa		**340.674.825**	**34.084.320**			**388.105.977**

*afschrijvingsmethode
A=annuitair
L=lineair
G=geen afschrijving

Deelnemingen/aandelen bijlage 3a

Omschrijving	Waarde op 1 januari 2014			Vermeerderingen/ Verminderingen 2014			Waarde op 31 december 2014			
	Nominaal	Agio	Gestort	Nominaal	Agio	Gestort	Nominaal	Agio	Gestort	Balans
NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG)	100.000	0	100.000				100.000	0	100.000	
NV Waterschapsbank (NWB)	22.195	0	8.395				22.195	0	8.395	
Enexis Holding N.V.	46.144.296	0	46.144.296				46.144.296	0	46.144.296	
CBL Vennootschap B.V.	6.170	0	6.170				6.170	0	6.170	6.166
Vordering Enexis B.V.	6.170	0	6.170				6.170	0	6.170	6.166
Verkoop Vennootschap B.V.	6.170	0	6.170				6.170	0	6.170	6.166
Publiek belang electriciteitsproductie B.V.	PM	0	PM				PM	0	PM	
Claim Staat Vennootschap B.V.	6.170	0	6.170				6.170	0	6.170	6.166
Atterro Holding N.V.	924.000	0	461.000	-924.000		-461.000	0	0	0	
NV Brabant Water	87.732	0	87.732				87.732	0	87.732	
NV Delta Nutsbedrijf	3.630	0	3.630				3.630	0	3.630	
NV Eindhoven Airport	1.111.762	0	555.881				1.111.762	0	555.881	
BV BOM Holding	733	41.730.983	41.731.716				733	41.730.983	41.731.716	35.721.510
BV Agro & Co Kapitaalfonds BV	6.000	2.327.333	2.333.333				6.000	2.327.333	2.333.333	438.524
BV Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (ORR) *	8.400	0	8.400	14.400	59.520	73.920	22.800	59.520	82.320	73.920
CV Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte I (ORR I)*	202.500	0	202.500	360.000	5.971.680	6.331.680	562.500	5.971.680	6.534.180	6.331.680
CV Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte II (ORR II) *	202.500	0	202.500	360.000		360.000	562.500	0	562.500	0
BV Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM)	9.000	0	9.000				9.000	0	9.000	
CV Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij CV (TOM)	447.750	0	447.750				447.750	0	447.750	
Business Park Aviolanda Holding B.V.	10.800	6.477.360	6.488.160				10.800	6.477.360	6.488.160	6.488.160
OLSP Vastgoed B.V.	19.804	4.480.196	4.500.000				19.804	4.480.196	4.500.000	4.500.000
Green Chemsitry Campus	10.800	0	10.800				10.800	0	10.800	0
Groen Ontwikkelfonds Brabant B.V.	0	0	0				1	0	1	1
Totaal	49.336.582	55.015.872	103.319.773 0	-189.600	6.031.200	6.304.600 0	49.146.983	61.047.072	109.624.374	53.578.459
In mindering gebrachte voorziening										-2.250.000
Balanswaarde										51.328.459

Balans: In deze kolom wordt de waarde aangegeven van de deelnemingen die op de balans zijn geactiveerd. Hiertegenover staat een gelijk bedrag dat is gereserveerd in de risicoreserve.
Alle andere waarden zijn als PM opgenomen en -destijds- ten laste gebracht van de exploitatie.

Toelichting Attero Holding N.V.
Op 27 mei 2014 zijn de aandelen in het kapitaal van Attero Holding N.V. overgedragen aan Recycleco B.V.

Toelichting Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (ORR, ORR I en ORR II)
Op 31 oktober 2014 hebben PS ingestemd met de uitbreiding van de deelneming van 27%/28% (CV/BV) naar 75%/76% (CV/BV) of naar 51%/52% (CV/BV). De transactie van de aandelen heeft op 23 december 2014 plaatsgevonden.

Toelichting agiostorting BV BOM Holding
De agiostorting betreft een storting voor het Clean Tech Fonds.

Uitwerking paragraaf verbonden partijen **Bijlage 3aa**

In de Jaarstukken 2014 is in de paragraaf 6 verbonden partijen een totaaloverzicht van de verbonden partijen opgenomen. Een nadere toelichting per verbonden partij is in deze bijlage opgenomen.

-1Verkoop aandelen Essent (programma 4 Economie)
Op 27 mei 2009 hebben GS besloten de aandelen in het Productie- en Leveringsbedrijf van Essent te verkopen aan energiebedrijf RWE. Uit de verkoop aan RWE vloeien de deelnemingen zoals genoemd onder 1a t/m 1f voort. De provincie is voor 30,8% aandeelhouder in deze deelnemingen. Onder deze paragraaf treft u daarmee alle Essent gerelateerde deelnemingen aan.

1a Enexis Holding BV (programma 4 Economie)
Doelstelling:
Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,5 miljoen huishoudens, bedrijven en overheden. Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland diende Essent uiterlijk vóór 1 januari 2011 gesplitst te worden in een Netwerkbedrijf en een Productie- en Leveringsbedrijf. Deze verplichte splitsing is doorgevoerd per 30 juni 2009. Op basis van de wet zijn de publieke aandeelhouders van Essent N.V. voor hetzelfde aandelenpercentage aandeelhouder geworden van Enexis. De vennootschap heeft ten doel:

a. het (doen) distribueren en het (doen)transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water;
b. het in stand houden, (doen) beheren, (doen) exploiteren en (doen) uitbreiden van distributie en transportnetten met annexen voor energie;
c. het doen uitvoeren van alle taken die ingevolge de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet zijn toebedeeld aan een netbeheerder zoals daarin bedoeld;
d. het binnen de wettelijke grenzen ontplooien van andere operationele en ondersteunende activiteiten.

De provincie tracht met haar aandeelhouderschap de publieke belangen te behartigen.
De infrastructuur voor energie is een vitaal onderdeel voor onze economie en voor onze samenleving. Dat betekent dat de Brabantse zeggenschap in het bedrijf een afspiegeling zou moeten zijn van de waarde van de Brabantse gas- en elektriciteitsnetten van Enexis. Dit vormt voor ons een belangrijk aanknopingspunt op het moment dat bijvoorbeeld (Brabantse) gemeenten hun aandelen zouden willen overdragen aan provinciale aandeelhouders.

Governance:
De governance is op orde en voldoet aan de code Tabaksblat en aan de voorwaarden van de WNT (Wet Normering Topinkomens). De Raad van Commissarissen is op sterkte en er is een goed functionerende Aandeelhouderscommissie onder voorzitterschap van de provincie Noord-Brabant.

Provinciaal risico:
Het risico voor de aandeelhouders is relatief gering in relatie tot de waarde van het Netwerkbedrijf. Het nominaal aandelenkapitaal van deze vennootschap bedraagt € 149.682.196 t.o.v. een Eigen Vermogen van € 3,5 miljard. Daarmee zijn op grond van de wet (art 2.:81 BW) de verplichtingen en daarmee de aansprakelijkheid van de aandeelhouders in totaliteit jegens Enexis Holding N.V. ook beperkt tot dit bedrag. Wettelijk is minimaal 40% eigen vermogen vereist, Enexis heeft op dit moment een eigen vermogen van 54,8%. Gecombineerd met de achtergestelde status van de 'vordering op Enexis vennootschap' (zie 1c), levert dit een laag risico op voor de aandeelhouders van Enexis N.V.

Verwachting:
Enexis Holding N.V. opereert in een gereguleerde markt, onder toezicht van de Autoriteit Consumenten & Markt (ACM). Deze presenteerde op 1 mei 2013 de concept methodebesluiten die de basis vormen voor de tarieven in de periode 2014-2016. In die periode gaan de gereguleerde tarieven in 3 stappen omlaag als gevolg van lager ingeschatte kapitaalskosten (WACC). Dit zal een daling van het netto resultaat van de onderneming gaan betekenen. Deze verandering is een van de elementen die Enexis heeft gebruikt bij het opstellen van het nieuwe strategisch plan 2014-2018, dat in de AVA van 2014 door de aandeelhouders is vastgesteld. De aandeelhouderscommissie is hierbij nauw betrokken geweest.

Bedragen in €

Enexis Holding NV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014)
Eigen vermogen	3.370.100.000	3.516.700.000
Vreemd Vermogen	2.894.800.000	2.900.300.00
Financieel resultaat 2013 / 2014*)	239.100.000	265.500.000

*) Resultaat na belastingen

1b CBL Vennootschap B.V (programma 4 Economie)

Doelstelling:
De functie van deze CBL Vennootschap BV is de verkopende aandeelhouders van energiebedrijf Essent ("Verkopende Aandeelhouders") te vertegenwoordigen als medebeheerder (naast RWE, Enexis en Essent) van het CBL Escrow Fonds en te fungeren als "doorgeefluik" voor betalingen in en uit het CBL Escrow Fonds (CBL: cross border lease). Voor zover na beëindiging van alle CBL's en de betaling uit het CBL Escrow Fonds van de daarmee corresponderende voortijdige beëindigingvergoedingen nog geld overblijft in het CBL Escrow Fonds, wordt het resterende bedrag in de verhouding 50%-50% verdeeld tussen RWE en Verkopende Aandeelhouders.

Beleidsvoornemens:
Eind juni 2011 zijn alle CBL-overeenkomsten vervroegd beëindigd. Het vermogen in het CBL Escrow Fonds was initieel $ 275 mln. Na aftrek van het bedrag dat nodig was voor de voortijdige beëindiging van de CBL-overeenkomsten resteert er nog een bedrag van ongeveer $ 20 mln. Naar verwachting zal het fonds in het kalenderjaar 2015 kunnen worden geliquideerd. Dit betekent dat ongeveer 50% van het restantbedrag van afgerond $ 20 mln. uiteindelijk zal kunnen worden uitbetaald aan de verkopende aandeelhouders naar gelang het aandelenbelang in deze vennootschap. Er loopt evenwel nog een discussie tussen CBL Vennootschap en RWE over de definitieve afwikkeling van de escrow. Eventueel zal deze discussie nog kunnen doorlopen in 2016.

Financiële risico's:
Met de voortijdige beëindiging van alle CBL-contracten is alleen nog sprake van een risico en daarmee aansprakelijkheid voor de Verkopende Aandeelhouders ter hoogte van het bedrag in het CBL Escrow Fonds (afgerond $ 20 mln.).
Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de verkopende Aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (totaal € 20.000), art 2.:81 BW.

Bedragen in $ (USD)

CBL vennootschap BV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	9.877.738	9.810.998
Vreemd vermogen	103.732	106.574
Financieel Resultaat 2013 / 2014	9.877.609	-/- 66.740

Naar verwachting wordt de vennootschap eind 2015 (mogelijk begin 2016) geliquideerd en valt een positief liquidatiessaldo vrij aan de aandeelhouders.

1c Vordering Enexis B.V. (programma 4 Economie)

Doelstelling:

Als gevolg van de invoering van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) in Nederland werd Essent per 30 juni 2009 gesplitst in een netwerkbedrijf enerzijds en een productie- en leveringsbedrijf anderzijds. Essent heeft eind 2007 een herstructurering doorgevoerd waarbij de economische eigendom van de gas- en elektriciteitsnetten binnen de Essent-groep zijn verkocht en overgedragen aan Enexis tegen de geschatte fair market value. Omdat Enexis B.V. destijds over onvoldoende contante middelen beschikte om de koopprijs hiervoor te betalen is deze omgezet in een lening van Essent Nederland B.V. In de Wet Onafhankelijk Netbeheer was opgenomen dat er na splitsing geen financiële kruisverbanden mochten bestaan. Omdat het op dat moment niet mogelijk was om de lening extern te financieren is besloten de lening over te dragen aan de verkopende aandeelhouders van Essent. Op het moment van overdracht bedroeg de vordering € 1,8 miljard. De vordering is vastgelegd in een leningovereenkomst bestaande uit vier tranches:

1e tranche: € 450 mln., looptijd 3 jaar, rente 3,27%
2e tranche: € 500 mln., looptijd 5 jaar, rente 4,1%
3e tranche: € 500 mln., looptijd 7 jaar, rente 4,65%
4e tranche: € 350 mln., looptijd 10 jaar, rente 7,2%

Enexis is gerechtigd om de tranches maximaal 1 jaar voor einde termijn vervroegd geheel of gedeeltelijk af te lossen. Op basis van de aanwijzing van de Minister van Economische Zaken is de 4e tranche van € 350 miljoen geoormerkt als mogelijke toekomstige conversie naar het eigen vermogen.

In januari 2012 heeft Enexis € 450 mln. (1e tranche) en in oktober 2013 € 500 mln. (2e tranche) van de aandeelhouderslening vervroegd afgelost.

Beleidsvoornemens:

Eind december 2014 resteren nog de leningen van de 3e en 4e tranche. Enexis is eventueel gerechtigd de 3e tranche in de periode 30 september 2015 – 30 september 2016 geheel of gedeeltelijk vervroegd af te lossen. De 4e tranche mag niet vervroegd worden afgelost. Afhankelijk van het resultaat van een aantal financiële ratio's zou de 4e tranche eventueel geconverteerd kunnen worden in eigen vermogen.

Financiële risico's:

De aandeelhouders lopen zeer beheerst geachte risico's op Enexis voor de niet-tijdige betaling van rente en/of aflossing en, in het ergste geval, faillissement van Enexis.
Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000), art 2.:81 BW.

Bedragen in €

Vordering op Enexis BV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	82.250	65.628
Vreemd vermogen	862.176.944	862.130.753
Financieel resultaat 2013 / 2014	-/- 11.918	-/- 16.621

1d Verkoop vennootschap BV (programma 4 Economie)

Doelstelling:

In het kader van de verkoop van Essent aan RWE hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan RWE. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders overgedragen aan Verkoop Vennootschap. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims heeft RWE bedongen dat een deel van de verkoopopbrengst door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd in het General Escrow Fonds wordt aangehouden. Buiten het bedrag dat in het

General Escrow Fonds zal worden gehouden, zijn de verkopende aandeelhouders niet aansprakelijk voor inbreuken op garanties en vrijwaringen.

Daarmee is de functie van Verkoop Vennootschap B.V. dus tweeërlei: (i) namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RWE, (ii) het geven van instructies aan de escrow agent wat betreft het beheer van het bedrag dat in het General Escrow Fonds is gestort.

Het vermogen in het General Escrow Fonds was initieel € 800 mln. In april 2011 is het eerste deel van de General Escrow minus gemelde claims door RWE vrijgevallen en aan de aanhouders uitgekeerd. In het General Escrow Fonds resteert nu nog een bedrag van € 440 miljoen voor de afwikkeling van claims van RWE als gevolgen van garantie en vrijwaringen die door de verkopende aandeelhouders zijn afgegeven.

Het General Escrow Fonds wordt belegd conform de FIDO/RUDDO regels die gelden voor decentrale overheden.

Beleidsvoornemens:
De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims (die door RWE tot uiterlijk 30 september 2015 kunnen worden ingediend) worden afgewikkeld.
Op 30 september 2015 zal automatisch het gedeelte van het General Escrow Fonds vrijvallen waarvoor RWE geen claims heeft ingediend. Gelet op de afhandeling van lopende claims en nog eventueel tot door RWE in te dienen claims, kan over de omvang van deze vrijval nog geen uitspraak worden gedaan. Ook kan de afhandeling van claims nog enige tijd vergen.

Conform de verkoopovereenkomst ("SPA") zal het General Escrow Fonds tot 30 september 2015 blijven staan voor de afwikkeling van potentiële claims van RWE.

Financiële risico's:
Het financiële risico is beperkt tot eventuele claims van RWE als gevolg van garanties en vrijwaringen die door de verkopende aandeelhouders zijn afgegeven en tot het maximale bedrag (€ 440 mln.) dat nog in het General Escrow Fonds resteert. Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000), art 2.:81 BW.

Bedragen in €

Verkoop Vennootschap BV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	347.336.890	363.304.918
Vreemd vermogen	98.127.539	79.968.164
Financieel Resultaat 2013/2014	-/- 62.097.725	17.290.428

Naar verwachting wordt de vennootschap eind 2015 (mogelijk begin 2016) geliquideerd en valt een positief liquidatiesaldo vrij aan de aandeelhouders.

<u>1e CSV Amsterdam B.V. (programma 4 Economie)</u>
Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult: (i) namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON; (ii) namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen Waterland; (iii)het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.

Toelichting doelstelling:
(ad. a)
In februari 2008 zijn Essent en Essent Nederland B.V., met toestemming van de publieke aandeelhouders, een procedure begonnen tegen de Staat der Nederlanden waarin zij een verklaring voor recht vragen dat bepaalde bepalingen van de Wet Onafhankelijk Netbeheer (WON) onverbindend zijn. Als gevolg van de WON (en de als gevolg daarvan doorgevoerde splitsing tussen het productie- en leveringsbedrijf enerzijds en netwerkbedrijf anderzijds) hebben haar aandeelhouders schade geleden. Vanwege praktische moeilijkheden om de juridische procedure aan de verkopende aandeelhouders van Essent N.V. over te dragen, hebben de verkopende aandeelhouders en RWE afgesproken dat de onderliggende (declaratoire) procedure over de vraag of (delen van) de WON onverbindend zijn, ook na afronding van de transactie met RWE, door Essent zal worden gevoerd. De verkopende aandeelhouders en RWE zijn verder overeengekomen dat de eventuele schadevergoedingsvordering van Essent op de Staat der Nederlanden die zou kunnen ontstaan als de rechter inderdaad van oordeel is dat (delen van) de WON onverbindend is, wordt gecedeerd aan de verkopende aandeelhouders (en dus niet achterblijft binnen de Essent groep), die deze vordering gebundeld zullen gaan houden via de deelneming (de "Claim Staat Vennootschap BV").

De WON leidde er toe dat het productie- en leveringsbedrijf enerzijds en het netwerkbedrijf anderzijds gesplitst moesten worden. De Rechtbank te 's-Gravenhage heeft de vordering van Essent in eerste instantie afgewezen. Essent is tegen deze uitspraak in hoger beroep gegaan. In juni 2010 heeft het Gerechtshof in Den Haag de WON onverbindend verklaard. De Staat is tegen de uitspraak in cassatie gegaan bij de Hoge Raad. De Hoge Raad heeft pre justitiële vragen gesteld aan het Europese Hof van Justitie. In 2014 heeft het Europese Hof een reactie gegeven op de vragen van de Hoge Raad. De Advocaat Generaal heeft daarop advies uitgebracht aan de Hoge Raad. De Hoge Raad is voornemens om op 20 maart 2015 uitspraak te doen.

(ad. b)
In het kader van de verkoop van Attero aan RECYCLECO B.V. ("Waterland") hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan Waterland. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders overgedragen aan CSV Amsterdam. Ter verzekering van de betaling van eventuele schadeclaims heeft Waterland bedongen dat een deel van de verkoopopbrengst door de verkopende aandeelhouders gedurende een bepaalde tijd op een escrow-rekening wordt aangehouden. Buiten het bedrag dat op deze rekening zal worden gehouden, zijn de verkopende aandeelhouders niet aansprakelijk voor inbreuken op garanties en vrijwaringen.

(ad. c)
Het vermogen op de escrow-rekening is initieel € 13,5 mln. De escrow-rekening wordt aangehouden bij de notaris. In mei 2015 zal het bedrag op de escrow-rekening worden teruggebracht naar € 4 mln.

Beleidsvoornemens:
De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat een eventuele schadeclaim wordt gevoerd tegen de Staat en dat claims (die door Waterland tot 5 jaar na completion (mei 2019) kunnen worden ingediend) worden afgewikkeld.

Conform de verkoopkoopovereenkomst ("SPA") zal de escrow-rekening tot 5 jaar na completion blijven staan voor de afwikkeling van potentiële claims van Waterland.

Financiële risico's:

Het financiële risico is beperkt tot eventuele claims van Waterland als gevolg van garanties en vrijwaringen die door de verkopende aandeelhouders zijn afgegeven en tot het maximale bedrag (€ 13,5 mln.) op de escrow-rekening.
Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders relatief gering en beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (ongeveer € 20.000), art 2.:81 BW.

Bedragen in €

CSV Amsterdam BV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014 *)
Eigen vermogen	52.387	8.541
Vreemd vermogen	12.484	36.057
Financieel resultaat 2013/2014	-/- 14.095	-/- 43.846

1f Publiek Belang Elektriciteitsproductie BV (PBE) (programma 4 Economie)

Doelstelling:

Onderdeel van Essent was het 50% aandeel in N.V. Elektriciteits Productiemaatschappij Zuid-Nederland (EPZ), o.a. eigenaar van de kerncentrale in Borssele. Het bedrijf Delta NV uit Zeeland heeft de verkoop van dit bedrijfsonderdeel van Essent aan RWE bij de rechter aangevochten. Er liepen zowel een kort gedingprocedure als bodemprocedure. PBE had het 50% belang in EPZ bij Energy Resources Holding (ERH) ondergebracht.
In 2010 is op gezamenlijk initiatief van de aandeelhouders van PBE en de provincie Zeeland als belangrijkste aandeelhouder van Delta een bemiddelingstraject gestart om het geschil tussen partijen op te lossen. In 2011 is dit bemiddelingstraject succesvol afgerond. Op 30 september 2011 is, 2 jaar na de verkoop van de aandelen Essent, ERH alsnog geleverd aan RWE. PBE blijft bestaan met een beperkt takenpakket. PBE zal de zaken afwikkelen die uit de verkoop voortkomen. Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant borging publiek belang kerncentrale Borssele uit 2009 die nopen tot voortbestaan van PBE in afgeslankte vorm. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid. Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV, vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap.

Beleidsvoornemens:

Binnen PBE is nog vanaf medio 2012 een bedrag tussen de € 1,5 en 2,0 miljoen (merendeel aandelenkapitaal) achtergebleven om mogelijke zaken die uit de verkoop voortkomen af te wikkelen.

Conform de verkoopkoopovereenkomst ("SPA") zal het General Escrow Fonds tot 30 september 2015 blijven staan voor de afwikkeling van potentiële claims van RWE.

Financiële risico's:

Het financiële risico na de levering van ERH aan RWE, waarmee de vervreemding van de aandelen Essent nu is afgerond, is beperkt tot eventuele contractueel vastgelegde mogelijkheden van claims c.q. garanties. Eventuele claims komen ten laste van het General Escrow Fonds (zie Verkoop Vennootschap BV).

Daarnaast is het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (€ 1.496.822) (art 2.:81 BW).

Bedragen in €

Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	1.616.680	1.598.144
Vreemd vermogen	111.272	107.847
Financieel resultaat 2013/2014	-/- 18.114	-/- 18.536

1g Attero

Op 27 mei jl. heeft de overdracht plaatsgevonden van aandelen in het kapitaal van Attero Holding N.V. (hierna: "Attero") aan Recycleco B.V., een vennootschap gecontroleerd door Waterland Private Equity Fund V C.V. (hierna: "Waterland"). In totaal zijn 149.575.609 aandelen in het kapitaal van Attero overgedragen aan Waterland tegen een koopprijs van € 169.878.945. Eén aandeelhouder heeft besloten zijn aandelen niet te verkopen. Het bedrag van de koopprijs is

- vermeerderd met 5% rente vergoed door Waterland, berekend over het bedrag van de koopprijs vanaf 1 juli 2013 tot en met 27 mei 2014, zijnde een bedrag ad € 7.702.730
- verminderd met een bedrag van in totaal € 5.756.000,00 in verband met de aan de transactie verbonden kosten van Attero.

Voor de Provincie Noord-Brabant betekent dat het volgende:	Bedragen in €
Koopprijs 46.144.296 aandelen Provincie Noord-Brabant	52.407.905
bij: aandeel in de rente	2.376.304
af: aandeel in de transactiekosten	-/- 1.775.735
af: aandeel in het escrowbedrag	-/- 4.164.770
bij: gekweekte rente derdengeldenrekening notaris	1.670
Totaal uitbetaald op 28 mei 2014:	**48.845.374**

Eventuele claims van Waterland op de escrow worden afgewikkeld via CSV Amsterdam B.V., de rechtsopvolger van de voormalige aandeelhouders van Attero.

-2 NV Brabant Water (programma 4 Economie)

Doelstelling

Brabant Water verzorgt de drink- en industriewatervoorziening aan ruim 2,4 miljoen inwoners en aan bedrijven in Noord-Brabant. Brabant Water zorgt voor de winning, zuivering en distributie van water van een uitstekende kwaliteit. Dit doet zij met de laagst mogelijke kosten en met een hoge leveringsbetrouwbaarheid. De provincie Noord-Brabant heeft 31,6% van de aandelen Brabant Water in bezit. Op grond van de Drinkwaterwet dienen drinkwaterbedrijven in publieke handen te zijn. In 2011 heeft de aandeelhoudersvergadering ingestemd met het Strategische Plan 2012 -2016 van Brabant Water. Hierin is onder meer aangegeven dat Brabant Water inzet op tarieven die tot de laagste drie van Nederland behoren. Op dit moment staat Brabant Water op nummer 4 qua tarieven, maar het verschil met de nummers 1,2 en 3 is klein. De tarieven voor 2015 worden niet verhoogd, waardoor de kans bestaat dat Brabant Water in 2015 tot de laagste 3 van Nederland zal behoren. Ook is ingestemd met een uitgebreid drinkwaterontharding splan. De eerste onthardingsinstallaties zijn gebouwd en andere projecten zijn in voorbereiding. Naast de kernactiviteit van drinkwatervoorziening heeft het bedrijf een aantal dochterondernemingen, die activiteiten met een meer commercieel karakter uitvoeren: Hydrobusiness (industriewatervoorziening), Hydroscope (waterkwaliteit, veiligheid en legionellapreventie) en Hydreco (toepassing van bodemenergie). Deze dochterondernemingen zijn juridisch en financieel volledig afgezonderd.

Governance

Het governancebeleid voldoet aan de gestelde voorwaarden. Het beloningsbeleid voor toekomstige aanstellingen voldoet aan de randvoorwaarden. De beloning van de huidige directeur is boven de norm, maar deze wordt de komende jaren volgens de voorwaarden van de WNT afgebouwd naar de norm. Het aantal commissarissen bij Brabant Water is teruggebracht naar 5, waarbij de provincie het recht heeft om 1 commissaris voor benoeming voor te stellen. In 2015 wordt een nieuwe commissaris op voorstel van de provincie geworven.

Financieel risico i.v.m. TWM
Brabant Water is momenteel financieel gezond. Een substantieel risico vormt de schadeloosstelling die voor de verplichte overname van de Tilburgse Waterleiding Maatschappij (TWM) betaald dient te worden. De financiële scenario's lopen sterk uiteen. De rechter zal hopelijk dit jaar hierover uitspraak doen, dit is echter al een aantal keren uitgesteld. Na uitspraak van de rechter zal Brabant Water in overleg met de Aandeelhouderscommissie de consequenties van de uitspraak bespreken en vervolgstappen bepalen. Waarschijnlijk wordt dan ook een Buitengewone Algemene Vergadering van Aandeelhouders georganiseerd.

Bedragen in €

NV Brabant Water	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014*)
Eigen vermogen	476.267.000	509.759.000
Vreemd vermogen	370.897.000	377.480.000
Financieel resultaat	38.585.000	33.491.000

*)Cijfers per 31 december 2014 zijn gebaseerd op 3e kwartaalcijfers 2014

-3 Eindhoven Airport (programma 4 Economie)

Doelstelling
Eindhoven Airport wil als Nederlands grootste regionale luchthaven een bijdrage leveren aan een goede bereikbaarheid. Dit doet zij door het winstgevend en duurzaam exploiteren van een luchthaven die reizigers direct of indirect toegang geeft tot bestemmingen over de hele wereld. Vanuit de provincie bezien is de luchthaven van groot belang voor de positionering van de Brainport regio, de directe- en indirecte werkgelegenheid, de bereikbaarheid en de aantrekkelijkheid van het vestigingsklimaat voor bedrijven.
In haar bedrijfsvoering streeft de luchthaven ernaar de belangen van alle betrokkenen zo optimaal mogelijk te behartigen en respecteert zij de ruimtelijke en milieutechnische kwaliteit van de omgeving. In 2014 is Eindhoven Airport verder doorgegroeid naar 3,9 miljoen passagiers en zo'n 29.000 vliegbewegingen, een groei van zo'n 16% t.o.v. 2013. Om Eindhoven Airport klaar te maken voor de groei van het vliegverkeer tot 2020 zijn inmiddels een hotel, nieuwe retail- en horecamogelijkheden en de aanleg van parkeergarage P4 gerealiseerd. Daarnaast is de aankomst- en vertrekhal vergroot. Ook zijn er plannen om de landzijdige bereikbaarheid van de luchthaven te verbeteren. In oktober 2014 is het Luchthavenbesluit vastgesteld. Dit luchthavenbesluit geeft Eindhoven Airport ruimte om tot november 2015, 10.000 extra vliegbewegingen uit te voeren. Indien vervolgens voldoende maatregelen zijn genomen m.b.t. hinderbeperking en verduurzaming zijn t/m 2020 nog eens 15.000 extra vliegbewegingen per jaar toegestaan. De provincie heeft 24,5% van de aandelen in bezit.

Governance
Er is een governancebeleid dat gebaseerd is op de governance code Tabaksblad. Eindhoven Airport wordt bestempeld als een markt-publieke onderneming waarbij de maximale beloning van de WNT niet van toepassing is. Wel is bepaald dat beloning marktconform dient te zijn en dat deze gekoppeld is aan het beloningsbeleid van Schiphol NV.

Financiële risico's
Eindhoven Airport is financieel gezond en de luchthaven laat jaarlijks een mooie groei zien. Risico's die zich in de toekomst voor kunnen doen zijn:
Nu is Eindhoven Airport een militaire luchthaven, waarbij een medegebruiksvergunning is afgegeven door het Rijk voor burgerluchtvaart. Het gebruik van de burgerluchtvaart neemt toe en het militaire gebruik neemt juist af, waardoor de rollen te zijner tijd omgedraaid kunnen worden. De grond en startbaan moet dan worden overgenomen en beheer en onderhoud komt dan grotendeels voor rekening van Eindhoven Airport.
Eindhoven Airport is sterk afhankelijk van de home carriers die gebruik maken van de luchthaven. Zij nemen de beschikbare slots van de luchthaven af en zorgen dat er gevlogen word. In het geval dat bijvoorbeeld Transavia

of Ryanair niet meer zou vliegen vanuit Eindhoven Airport dan zou dit een grote impact hebben op de luchthaven en haar financiën. De ontwikkeling van Eindhoven Airport is echter gunstig en laat jaar op jaar een groei zien qua passagiers, vliegbewegingen en het aantal bestemmingen.

Bedragen in €

Eindhoven Airport NV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	50.150.000	56.689.000
Vreemd vermogen	33.752.000	30.430.000
Financieel resultaat 2013/2014	6.108.000	6.997.000
Dividend t.b.v. provincie in 2013/2014	113.444	113.444

-4.Brabantse ontwikkelingsmaatschappij (BOM) (programma 4 Economie)

Inhoudelijke opgaven

BOM Holding stelt zich ten doel de realisatie van een veerkrachtige economie met een duurzaam concurrentievermogen in Noord-Brabant, opdat de provincie structureel kan behoren tot de top 5 van Europese kennis- en innovatieregio's. BOM Holding wil dit doel bereiken via vier kerntaken:

- Business Development: ondersteuning samenwerking MKB-bedrijven in de topclusters/topsectoren, opdat bedrijven technologische en organisatorische innovaties omzetten in hoogwaardige, nieuwe producten en diensten,
- Foreign Investments: actief werven en verankeren van nieuwe, buitenlandse, bedrijven en daarmee het aantrekken van kennisintensieve werkgelegenheid.
- Projects: Onder Projects vallen 2 typen activiteiten: de herstructurering/gebiedsontwikkeling van bestaande en nieuwe bedrijventerreinen tot hoogwaardige, duurzame en innovatie-bevorderende werklocaties en de uitvoering van het Breedbandfonds Brabant en het Energiefonds.
- Capital: met risicodragend kapitaal investeren in startende en groeiende innovatieve ondernemingen. In dit verband wordt ook het Innovatiefonds Brabant uitgevoerd.

Verder wil BOM Holding door intensieve samenwerking tussen deze vier kerntaken op integrale wijze transitieprocessen tot stand brengen, zoals op het vlak van een duurzame agrofoodketen en zorgeconomie en verder de ontwikkeling van fysieke brandpunten (campussen, science parken), alsmede de realisatie van integrale internationaliseringsprojecten.

Juridische structuur

Op wens van de aandeelhouders van de N.V. BOM, het Rijk en de provincie Noord-Brabant, werd in 2013 de transformatie gerealiseerd van de N.V. BOM naar BOM Holding B.V. Achterliggende reden was de oprichting van Pivot Holding B.V. (Pivotpark) en de vorming van nieuwe, grote provinciale fondsen waarvan het beheer bij de BOM is ondergebracht. Van de nieuwe BOM Holding B.V. is de provincie de enige aandeelhouder. De onderliggende dochter B.V.'s zijn: BOM Business Development & Foreign Investments , BOM Capital I, BOM Capital II, BOM Bedrijfslocaties, Pivot Holding en BOM Vastgoed. In 2014 zijn daar Innovatiefonds BV, Energiefonds BV en Breedbandsfonds BV aan toegevoegd. Om fiscale redenen is een fiscale eenheid gerealiseerd van BOM Holding met BOM Business Development & Foreign Investments en BOM Capital I. Als gevolg hiervan is de provincie meerderheidsaandeelhouder geworden van BOM Business Development & Foreign Investments en BOM Capital I. De aandelenverhouding is sinds januari 2013 als volgt: provincie 50,1%, Rijksoverheid 49,9%.

Governance

De governance van de BOM Holding BV. is op orde.

Er is een nieuwe Raad van Commissarissen benoemd en er is een nieuwe bestuursstructuur vastgesteld. Naast een algemeen directeur (CEO) is in 2014 ook een financieel/uitvoerend (CFO/COO) met statutaire bevoegdheden

aangesteld. De provincie stuurt via de aandeelhouderslijn en via de subsidielijn. Er is een geregeld formeel en informeel overleg.

Financiële risico's:
De BOM opereert in een omgeving waarbij sprake is van aanzienlijke financiële risico's. Het onderkennen en beperken van deze risico's is een belangrijk element van de afspraken tussen de provincie en de BOM. Een belangrijke rol is tevens weggelegd voor de RvC. Over de monitoring van de voortgang en de verantwoording en rapportage zijn strikte afspraken gemaakt, in het bijzonder ook in relatie tot de nieuwe fondsen die bij de BOM zijn ondergebracht.

Bedragen in €

BOM Holding B.V.	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014*)
Eigen vermogen	43.748.766	47.698.914
Vreemd vermogen	60.665.606	66.001.863
Financieel resultaat 2013/2014	-/- 8.823.430	3.741.967

*) inclusief correctie over 2013 n.a.v. allonges (aanvullingen) op de leningovereenkomsten t.b.v. de diverse fondsen.

-5.Ontwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (ORR) (programma 2 Ruimte
Doelstelling:
De provincie heeft aan de sanering van de intensieve veehouderij, de glastuinbouw, de voormalige militaire terreinen en de sloop van overbodige bebouwing een bedrag van ca. € 209 miljoen uitgegeven. Deze kosten moeten worden terugverdiend door de uitgifte van in het algemeen ruime woningbouwkavels. Dit is de aanpak ruimte voor ruimte. De provincie geeft de woningbouwkavels niet zelf uit. Samen met private partijen heeft zij hiervoor de ontwikkelingsmaatschappij ruimte voor ruimte opgericht. De ontwikkelingsmaatschappij heeft tot op heden € 113 miljoen van de al betaalde saneringskosten terugverdiend.

Beleidsvoornemens:
De huidige problemen op de woningbouwmarkt hebben duidelijk invloed op het tempo waarin het nog resterende bedrag wordt terugverdiend. Eind 2012 zijn hierdoor forse financiële problemen gesignaleerd in met name de liquiditeitspositie. Inmiddels is duidelijk dat het business-model geschikt is voor het terugverdienen van de voorgefinancierde uitgaven, maar hiervoor is een langere tijd nodig dan was verwacht. In 2013 zijn de onderhandelingen over het uitstappen van twee van de drie private partijen gestart. De derde partij heeft te kennen gegeven de samenwerking te willen continueren. De onderhandelingen hierover zijn afgerond en op 31 oktober 2014 hebben PS ingestemd met vergroting van het provinciale aandeel in de ORR. Op 23 december 2014 heeft de feitelijke transactie van aandelen plaatsgevonden en zijn twee van de drie private partijen uitgetreden. Er vindt nog overleg plaats met de BNG Gebiedsontwikkeling (de resterende private partij) over de governance en de risicoverdeling met betrekking tot de nieuwe businesscase.

De ontwikkelingsmaatschappij kent een BV/CV structuur. Naast de Ruimte voor Ruimte Beheer BV vindt de ontwikkeling en verkoop van de woningbouwkavels plaats in de Ruimte voor Ruimte I CV en II CV.

Financiële risico's:
Met de hierboven genoemde veranderingen van de deelname in de ORR wijzigingen ook de financiële risico's voor de provincie. De mate waarin kan op dit moment nog niet precies worden aangegeven. Zoals aangegeven vindt er nog overleg plaats met de BNG Gebiedsontwikkeling over de risicoverdeling. In het eerste halfjaar van 2015 wordt hierover r meer duidelijk en zal dit onderdeel nader ingevuld worden.

Bedragen in €

ORR I CV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	13.191.000	12.862.000
Vreemd vermogen	7.568.000	7.838.00
Financieel resultaat 2013/2014	-/- 1.624.000	-/- 329.000

Bedragen in €

ORR II CV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	-/- 3.533.000	-/- 4.494.000
Vreemd vermogen	38.922.000	40.409.000
Financieel resultaat 2013/2014	-/- 2.396.000	-/- 961.000

Bedragen in €

ORR BV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	154.000	164.000
Vreemd vermogen	260.000	149.000
Financieel resultaat 2013/2014	-/- 16.000	10.000

–6.Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM) (programma 2 Ruimte)

Doelstelling:

De TOM richt zich op de ontwikkeling van projectvestigingsgebieden voor glastuinbouwbedrijven. Hiermee ondersteunt zij het ruimtelijk concentratiebeleid voor de glastuinbouw dat de provincie Noord-Brabant sinds enkele tientallen jaren voert. Door concentratie van glastuinbouwbedrijven ontstaan economische (samenwerkings)voordelen alsmede voordelen vanuit het oogpunt van milieu en landschap.

Beleid:

In het voorjaar van 2014 heeft de TOM besloten zich vrijwel geheel te richten op het glastuinbouwgebied in het Agro- en Foodcluster Nieuw Prinsenland. Dit betekende dat de organisatie moest worden afgeslankt van 3,6 fte naar 1,8 fte. Twee leden van de Raad van Commissarissen zijn afgetreden in overeenstemming met het rooster van aftreden voor de RvC. De aandeelhouders hebben het aantal commissarissen teruggebracht van vier naar drie en één nieuwe commissaris benoemd.

Op 21 november 2014 heeft de themacommissie voor Transitie Stad en Platteland de notitie Scenario's voor de Tuinbouw Ontwikkelingsmaatschappij (TOM) besproken. In deze notitie hebben Gedeputeerde Staten hun voorkeur uitgesproken voor het scenario waarin de provincie Noord-Brabant de financiering van de TOM overneemt van de Rabobank en ophoogt tot in totaal maximaal € 75 miljoen. Dit onder de voorwaarde dat NCB-Ontwikkeling haar garantie aan de Rabobank van € 14 miljoen verhangt naar de provincie. Bij de bespreking bleek dat dit voorkeursscenario op ruime steun kan rekenen in Provinciale Staten. In december 2014 is een voorstel tot instemming met het voorkeursscenario aangeboden aan Provinciale Staten. Dit voorstel is geagendeerd voor de Statenvergadering van 6 februari 2015.

Financiële risico's:

Er bestaat een aanzienlijk risico dat de TOM het glastuinbouwproject in Nieuw Prinsenland met verlies moet afsluiten. Dit verlies zal dan worden verhaald op de garanties die de aandeelhouders hebben verstrekt aan de Rabobank voor haar financiering van de TOM; de garantie van de provincie bedraagt € 14 miljoen. Als Provinciale Staten instemmen met het zojuist bedoelde voorkeursscenario, dan wordt het financiële risico van de provincie verzwaard. Hier staat tegenover dat de rente-inkomsten van de provincie uit haar lening aan de TOM hoger zijn dan de rente-inkomsten uit haar beleggingsportefeuille.

Bedragen in €

TOM CV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	-/- 12.254.337	-/- 13.428.795
Vreemd vermogen	61.180.038	61.361.248
Financieel resultaat 2013 /2014	-/- 6.461.098	-/- 1.174.459

Bedragen in €

TOM BV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	18.000	18.000
Vreemd vermogen	241.248	228.459
Financieel resultaat 2013/2014	0	0

-7.Business Park Aviolanda BV (programma 4 economie)

Doelstelling

Het Business Park Aviolanda (BPA) vervult een belangrijke functie bij het tot bloei brengen van het cluster van aerospace maintenancebedrijven in Woensdrecht. Een goed functionerend bedrijvencluster in de sector aerospace maintenance is in de eerste plaats van belang voor de werkgelegenheid in West-Brabant. Het kan helpen om onderhoudswerk voor de F-35 naar Woensdrecht te halen. Ook kan een bloeiend bedrijvencluster (financieel) bijdragen aan de people- en planetprojecten van de gebiedsontwikkeling Aviolanda.

Beleid

De directie van BPA BV streeft er naar de hoofdactiviteit van de vennootschap, vastgoedbeheer, uit te breiden met clusterontwikkelingsactiviteiten in samenhang met de ontwikkeling van nieuw vastgoed. Tevens streeft de directie naar vereenvoudiging van de vennootschapsstructuur voor het businesspark. In het voorjaar van 2014 heeft de directie de aandeelhouders verzocht om instemming met deze koerswijziging en om extra eigen vermogen in te brengen. De gemeente Woensdrecht heeft positief besloten op dit verzoek. De provincie Noord-Brabant heeft haar beslissing aangehouden totdat duidelijk is hoe de voorgenomen ontwikkeling van het businesspark past in de regionale agenda voor aerospace maintenance en samenwerking tussen het businesspark en Gate2 te Gilze en Rijen tot stand is gebracht. Fokker Technologies Holding heeft aangegeven dat zij zal instemmen met de koerswijziging van BPA BV, maar daarvoor geen extra kapitaal ter beschikking zal stellen. BOM Bedrijfslocaties tot slot, aan wie de directie heeft verzocht een aandeel te nemen in het "nieuwe" BPA BV, heeft dit verzoek afgewezen.

Financiële risico's

De financiële risico's van de beheersmatige activiteiten van BPA BV zijn beperkt. In afwachting van definitieve besluitvorming over de koerswijziging van de vennootschap hebben de aandeelhouders ingestemd met twee vastgoedprojecten waarvan de financiële risico's eveneens beperkt zijn, onder meer doordat aan deze projecten de eis is gesteld dat 80% van de verhuurbare oppervlakte belegd moet zijn met huurcontracten. Als de aandeelhouders definitief instemmen met de koerswijziging, dan zullen de financiële risico's opnieuw moeten worden bepaald en zullen de nodige beheersmaatregelen moeten worden getroffen.

Bedragen in €

Business Park Aviolanda BV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	11.073.280	11.124.107
Vreemd vermogen	13.885.725	14.825.148
Financieel resultaat 2013/2014	439.740	50.827

-8.NV Waterschapsbank (algemeen financieel beleid)

Doelstelling:

De deelname van de provincie in de Nederlandse Waterschapsbank is primair ingegeven om de financiële betrokkenheid bij enkele grote financiële instellingen die zich richten op de publieke sector tot uitdrukking te brengen. De deelname van de provincie is gering, ongeveer 0,12% van de aandelen. De Nederlandse waterschappen gezamenlijk bezitten veruit het grootste deel van de aandelen.
Hoofddoelstelling van de NWB is het zo goed en goedkoop mogelijk financieren van de Nederlandse publieke sector. Hieronder worden verstaan de waterschappen, gemeenten, provincies, sociale woningbouw, zorg- en onderwijsinstellingen. De Nederlandse Waterschapsbank streeft uitdrukkelijk niet naar winstmaximalisatie.

Beleidsvoornemens:

De eisen waaraan Europese banken moeten voldoen zijn de afgelopen jaren verscherpt. Dat geldt onder meer voor de eigen vermogenspositie. Om die te verbeteren is de NWB de afgelopen jaren opgehouden dividend uit te keren. De volledige winst wordt ingehouden ter verbetering van het eigen vermogen.

Bedragen in €

NV Waterschapsbank	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014*)
Eigen vermogen	1.256.000.000	1.284.000.000
Vreemd vermogen	71.750.000.000	79.364.000.000
Financieel resultaat 2013/2014	34.000.000	43.000.000
Dividend in 2013/2014	-	-

*) schatting gebaseerd op cijfers van het eerste halfjaar 2014

-9.NV Bank Nederlandse Gemeenten (algemeen financieel beleid)

Doelstelling:

De deelname van de provincie in de BNG is primair ingegeven om de financiële betrokkenheid bij enkele grote financiële instellingen die zich richten op de publieke sector tot uitdrukking te brengen. De deelname van de provincie is gering, ongeveer 0,07% van de aandelen. De Nederlandse rijksoverheid is de grootste aandeelhouder en bezit 50% van de aandelen.
Hoofddoelstelling van de BNG is het zo goed en goedkoop mogelijk financieren van de Nederlandse publieke sector. Hieronder worden verstaan de waterschappen, gemeenten, provincies, sociale woningbouw, zorg- en onderwijsinstellingen. Voor de publieke sector is de BNG een belangrijke financieringspartner. Bij de BNG kunnen deze partijen altijd terecht voor hun financiering.

Beleidsvoornemens:

De eisen waaraan Europese banken moeten voldoen zijn de afgelopen jaren verscherpt. Dat geldt onder meer voor de eigen vermogenspositie. Om die te verbeteren heeft de BNG de afgelopen jaren de dividend uitkering gemaximeerd op 25% van de winst. De resterende winst wordt ingehouden ter verbetering van het eigen vermogen.

Bedragen in €

NV Bank Nederlandse Gemeenten	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014*)
Eigen vermogen	3.430.000.000	4.000.000.000
Vreemd vermogen	127.753.000.000	135.000.000.000
Financieel resultaat 2013/2014	283.000.000	126.000.000
Dividend in 2013 /2014	59.600	50.800

*) schatting gebaseerd op cijfers van het eerste halfjaar 2014, met uitzondering
Van het financieel resultaat over 2014. Dat is definitief.

-10.Delta NV (algemeen financieel beleid)

Doelstelling:

Delta is in 1991 ontstaan uit een fusie tussen Watermaatschappij Zuidwest-Nederland (WMZ) en de Provinciale Zeeuwse Energie Maatschappij (PZEM). Aangezien deze fusie werd betaald in aandelen en de provincie aandelen bezat in WMZ, werd Noord-Brabant aandeelhouder in Delta met een aandelenpercentage van 0,05% (8 aandelen). Delta NV is een multi-utility bedrijf en is hoofdzakelijk Zeeuws georiënteerd. Zij levert o.a.: energie, water, televisie en internet. Daarnaast heeft Delta een dochteronderneming in de afvalsector, namelijk Indaver.

Beleidsvoornemens:

Op 13 december 2011 hebben GS besloten om haar aandelen Delta te willen verkopen, door de tot nu toe tegenvallende resultaten in de energiesector heeft geen van de overige aandeelhouders de aandelen willen overnemen. We zullen ons blijven inspannen om de verkoop van de aandelen tot stand te brengen.

In 2014 is Delta NV samen met haar aandeelhouders bezig gestart met het onderzoeken van haar strategie voor de toekomst. Dit proces is nog niet afgerond, maar er zijn een aantal opties: fusie met een ander energiebedrijf, splitsing van commerciële activiteiten en netwerkbedrijven of blijven bestaan in de huidige samenstelling en hierbij kostenreducties doorvoeren en de schuldpositie verkleinen. Onderzocht wordt welke effecten deze opties hebben op de duurzame werkgelegenheid, risicobeperking en aandeelhouderswaarde van het bedrijf. De resultaten worden in de loop van 2015 verwacht.
Met betrekking tot de Splitsingswet hebben Delta en Eneco een rechtszaak aangespannen omdat dit onverenigbaar zou zijn met het vrije kapitaalverkeer. Een splitsing van de betreffende bedrijfsonderdelen (Evides en DNWB) kan ingrijpende organisatorische en financiële gevolgen hebben voor Delta. Op 9 januari 2015 zou hierover uitspraak worden gedaan, maar dit is uitgesteld.

Governance:

Er is een governancebeleid dat gebaseerd is op de governance code Tabaksblad. Er zijn verder geen bijzonderheden met betrekking tot de governance, de statuten of het beloningsbeleid.

Financiële risico's:

Delta NV heeft activiteiten die qua omzet vrij stabiel zijn. De marges staan echter wel onder druk, vooral bij haar energie-activiteiten. De energie-activiteiten van Delta zijn verantwoordelijk voor een groot deel van de omzet van het bedrijf en aangezien de marges onder druk en er op dit moment zelfs verliesgevend geproduceerd wordt, zijn de vooruitzichten niet positief. Eventuele gevolgen van de Splitsingswet en de herijking van de strategie hebben mogelijk ook financiële gevolgen voor Delta NV. Ook zal Delta de nodige afboekingen moeten doen op enkele centrales als gevolg van het Nationaal Energieakkoord.

Bedragen in €

Delta NV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014*)
Eigen vermogen	1.213.400.000	1.222.200.000
Vreemd vermogen	2.605.200.000	2.508.000.000
Financieel resultaat 2013/2014	74.800.000	55.700.000
Dividend in 2013 / 2014	20.942	10.471

*) schatting gebaseerd op cijfers van het eerste halfjaar 2014

-11.Oss Life Sciences Park (OLSP) vastgoed BV (programma 4 Economie)

Doelstelling:

OLSP Vastgoed BV is opgericht op 31 januari 2012 en kent twee aandeelhouders, de provincie Noord-Brabant en de gemeente Oss, in de verhouding 2:1. Daarnaast heeft de provincie een hypothecaire lening verstrekt van maximaal € 10 miljoen. Hiervan is bij aankoop € 5,8 miljoen verstrekt. Ook BHB investeert in de toekomst € 2,5 miljoen in de herstructurering van de gebouwen op het park. OLSP Vastgoed BV is erfpachter van een vijftal gebouwen op het MSD-terrein in Oss, welke langjarig verhuurd zijn aan Pivot Park BV (30 jarige huurovereenkomst).

Samengevat heeft OLSP Vastgoed BV in 2014 bijgedragen aan:

- het creëren van een robuust en duurzaam ecosysteem voor open innovatie, gebaseerd op de faciliteiten en expertise die beschikbaar zijn gekomen op de site in Oss;
- het geven van toegang aan de regionale en (inter)nationale life sciences sector tot de beschikbare gebouwen, apparatuur en infrastructuur;
- het in staat stellen van de regionale en (inter)nationale life sciences sector om voordeel te halen uit de beschikbare kennis en ervaring van, onder andere, de huidige en voormalige MSD-werknemers;
- het creëren van robuuste en hoogwaardige werkgelegenheid in en rond de gemeente Oss;
- het faciliteren en stimuleren van het delen van expertise en open innovatie tussen de gebruikers van het Pivot Park, het Development Center Oss, relevante research- en onderzoeksinstituten en organisaties in de omgeving van het Pivot Park.

Beleidsvoornemens:

Door het besluit van MSD om de development activiteiten in Oss in 2014 te gaan sluiten is er een nieuwe situatie voor de Life Science Campus en medewerkers van MSD ontstaan. MSD, Pivot Park, Gemeente Oss, Provincie Noord-Brabant, OLSP Vastgoed BV (OLSP), BOM, en Ministerie van Economische Zaken hebben de ontwikkeling en de potentiele gevolgen voor het Life sciences ecosysteem in Oss beoordeeld en bekeken welke mogelijkheden er zijn voor synergie. Dit heeft geresulteerd in een intentieovereenkomst. In deze intentieovereenkomst is beschreven hoe de transacties tussen de verschillende stakeholders gaan plaatsvinden. Het gaat hier om de aankoop van de infrastructuur (ondergronds), sluiten van erfpachtovereenkomsten voor de gebouwen RX, RY, TP en de grond van de volledige beoogde campus, verhuur van de gebouwen RX, RY en parkeerplaats aan Pivot Park en de verhuur van gebouw RD aan MSD in plaats van huidige verhuur aan Pivot Park. Door realisatie van deze vastgoedtransactie kan Pivot Park haar terrein herstructureren tot een volledig open-innovatie campus.

In het najaar van 2014 is het eerste deel van de intentieovereenkomst uitgewerkt. Dit eerste deel betrof de transactie van gebouw RX (OLSP is nu erfpachter), gebouwen RX en RD (allonge verhuur van OLSP aan Pivot Park) en gebouw RD (verhuur van OLSP aan MSD).

Financiële risico's:

In het najaar van 2014 is het eerste deel van de intentieovereenkomst uitgewerkt. Dit eerste deel betrof de transactie van gebouw RX (OLSP is nu erfpachter), gebouwen RX en RD (allonge verhuur van OLSP aan Pivot Park) en gebouw RD (verhuur van OLSP aan MSD).

We hebben een aandelenkapitaal van € 4,5 miljoen aangekocht van OLSP Vastgoed BV. Bij faillissement van de BV of waardevermindering van het vastgoed, lopen we het risico dat we onze investering van € 4,5 miljoen niet

meer terugontvangen. De kans dat dit risico zich voordoet schatten we op 50%. Bij oprichting was besloten om 100% van het aandelenkapitaal via de algemene risicoreserve af te dekken.
OLSP Vastgoed BV en zijn huurder Pivot Park zijn actief sinds 2012. Nu blijkt dat het vastgoed minder geschikt is voor gebruik door meerdere huurders ('multitennant') dan bij aankoop was ingeschat.

OLSP Vastgoed BV werkt in 2015 een aangepaste vastgoedstrategie uit, om het commerciële gebruik van de gebouwen te optimaliseren. Mogelijk leidt dit tot afwaardering. Vooruitlopend daarop zetten we de aangehouden reserve van € 4,5 miljoen voor 50% om in een voorziening. De andere aandeelhouder –de gemeente Oss – volgt ook deze lijn.

Het risico van het provinciaal aandeelhouderschap is volledig afgedekt via de risicoreserve van het Ontwikkelbedrijf. Het risico van de verstrekte geldlening groot € 10 miljoen, waarvan op dit moment € 5,8 miljoen is opgevraagd, is afgedekt via de algemene risicoreserve.

Bedragen in €

OLSP Vastgoed BV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	7.441.650	8.046.029
Vreemd vermogen	6.214.144	6.141.318
Financieel resultaat 2013/2014	451.508	604.378

-12.Green Chemistry Campus BV (programma 4 Economie)

Doelstelling

Doel van de campus is het tot stand brengen van een topfaciliteit binnen de biobased economy met een focus op jonge innovatieve bedrijven op het snijvlak van 'Agro meets Chemistry'. De campus is business-driven en biedt flex-, kantoor-, laboratoriumruimte. Onderzocht wordt of demofaciliteiten op de campus gerealiseerd kunnen worden. Inhoudelijk speerpunt van de campus zijn groene bouwstenen, met de focus op bio-aromaten. De campus is één van de toplocaties binnen de Biobased Delta, een groot samenwerkingsverband rond het thema biobased economy in Zuidwest Nederland. De campus is in 2011 geopend en huisvest momenteel 16 bedrijven en kennisinstellingen.

De provincie is de grootste aandeelhouder met 60% van de aandelen. Overige aandeelhouders zijn NV REWIN West Brabant (20%) en de gemeente Bergen op Zoom (20%). REWIN is tevens directievoerende partij over de campus en is verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering.

Beleidsvoornemens:

De campus huisvest vanaf 2014 het Shared Research Centre bio-aromaten van TNO en Vito. Dit onderzoekscentrum geeft een belangrijke impuls aan de campusontwikkeling en trekt wellicht meer bedrijvigheid aan. Tevens heeft verdergaande internationale samenwerking met Vlaanderen, Frankrijk (IAR) en Nord Rhein Westfalen prioriteit. In 2015 worden plannen voor een verdere groei (fase II) van de campus voorbereid.

Op gebied van flexfaciliteiten is de bezettingsgraad op de campus 100%. Echter, de verhuur van laboratoriumfaciliteiten (met de daarbij behorende kantoren) blijft achter. Dit heeft een drukkend effect op de exploitatie inkomsten. Om te kunnen groeien moet de campus investeren in demofaciliteiten en kantoorruimten. Hiervoor heeft de campus risicodragend kapitaal nodig. Voor de doorontwikkeling wordt ook gekeken naar mogelijkheden binnen de Europese structuurfondsen zoals Interreg.

Financiële risico's:

Het risico en daarmee de aansprakelijkheid voor de aandeelhouders beperkt zich tot de hoogte van het nominale aandelenkapitaal van deze vennootschap (60% van € 18.000). Naast het aandelenkapitaal heeft de campus een renteloze achtergestelde lening bij de provincie ter hoogte van €1,6miljoen. Deze lening loopt tot 2024. Voor deze lening is een overeenkomst afgesloten waarin afspraken zijn gemaakt over de looptijd en voorwaarden voor aflossing.

Bedragen in €

Green Chemistry Campus BV	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	-/- 403.581	-/- 569.328
Vreemd vermogen	1.029.689	1.014.736
Financieel resultaat 2013/2014	-/- 221.622	-/- 165.747

-13.Groen Ontwikkelfonds Brabant

Doelstelling:

De GOB BV is opgericht op 1 mei 2014. Provincie Noord-Brabant is 100% aandeelhouder van de BV. Doel van de GOB BV is het realiseren van de volledige ecologische hoofdstructuur en daaraan gekoppelde ecologische verbindingszones. Voorafgaand aan de oprichting van GOB BV is de provincie in 2013 gestart met een aantal pré-GOB projecten (ten laste de middelen van het GOB fonds).

Om de resterende ambitie te bereiken is het Groen Ontwikkelfonds Brabant (GOB) (PS 42/13) ingesteld.

Aan middelen is door de provincie Noord-Brabant € 104 miljoen) en 3336 ha grond met een boekwaarde van 198 miljoen beschikbaar gesteld aan GOB BV. Hierin is opgenomen de door het rijk beschikbaar gestelde gronden ten behoeve van de Rijks EHS.

De in een eerste tranche in 2014 aan GOB BV verstrekte opgave bedraagt:

- het verwerven van 2255 ha en het inrichten van 3340 ha rijks EHS;
- het verwerven van 2799 ha en het inrichten van 2738 ha provinciale EHS;
- het realiseren van 710 km EVZ.

Het jaar 2014 is gebruikt om de organisatie van het Groen Ontwikkelfonds neer te zetten. De directeur is benoemd, de werkorganisatie is vormgegeven, de Investeringscommissie is benoemd en de benodigde governance-documenten zijn opgesteld. Daarnaast is in 2014 een meerjaren-strategie door de GOB BV opgesteld.

De komende jaren zal GOB BV aanvullende opgaven, met bijbehorende rijksmiddelen, ontvangen zodat de totale EHS en EVZ opgave zal worden gerealiseerd.

Beleidsvoornemens:

De GOB BV zal zich in 2015 richten op het stimuleren van initiatiefnemers om te komen met nieuwe projecten. Er worden geen projecten afgerond in 2015. Dit soort natuurprojecten kent een lange doorlooptijd (gemiddeld 5 jaar). Dit wordt vooral veroorzaakt door de grondverwerving.

Financiële risico's:

De financiële risico's liggen op het niveau van de uitvoering van de EHS- en EVZ-projecten. Het projectmanagement van de projecten kan immers te wensen over laten. Dit kan tot gevolg dat de geraamde beleidsprestaties niet gerealiseerd kunnen worden in relatie tot het geïnvesteerde fondsvermogen. Het leidt niet tot een aansprakelijkheid bij de aandeelhouder. De GOB BV stuurt op deze aspecten bij de beoordeling van projecten en bijbehorende initiatiefnemers en weegt daarbij risico's af.

Indien grondprijzen in Noord-Brabant substantieel stijgen- dit is buiten de beïnvloedingsmacht van de GOB BV- ontstaat op termijn een situatie waarbij het beschikbaar gestelde budget niet meer volstaat.

Bedragen in €

Groen Ontwikkelfonds Brabant	per 1-1-2014	per 31-12-2014
Eigen vermogen	n.v.t.	1
Vreemd vermogen	n.v.t.	870.784
Financieel resultaat 2014	n.v.t.	0

*Er is enkel € 1 gestort in de BV wat tegenwoordig de minimale vereiste is. De BV ontvangt daarnaast exploitatiesubsidie (voor uitvoeringskosten en beheerskosten) en programmasubsidie voor realisatie van de doelstellingen van het fonds.

14 BV Agro & Co kapitaalfonds

De aandeelhouders waaronder de provincie (33,3%) hebben besloten tot opheffing en liquidatie van het Agro & Co kapitaalfonds. De doelstelling was om dat voor eind 2014 afgewikkeld te hebben, maar enkele participaties zijn nog niet verkocht. Hiervoor heeft de RvC aan de aandeelhouders een voorstel gedaan, zodat dit in 2015 alsnog binnen enkele maanden kan worden gerealiseerd. Onderstaande cijfers per ultimo 2014 geven dan een liquidatiesaldo (inclusief de te maken liquidatiekosten in 2015 van €20.000).
Mogelijk dat na verkoop van twee participaties alsnog een extra uitkering kan plaatsvinden. Vooralsnog is uit voorzichtigheid gekozen om het de waarde af te waarderen tot onderstaand bedrag, waarvan de provincie éénderde recht heeft.

Bedragen in €

Agro & Co Kapitaalfonds	per 1-1-2014	per 31-12-2014
Eigen vermogen	1.816.162	1.315.572
Vreemd vermogen	18.544	48.642
Financieel resultaat 2013/2014	-/- 518.263	-/- 500.590

Havenschap Moerdijk (programma 4 Economie)

Doelstelling:

Het Havenschap is van groot belang voor de versterking van de economische structuur van Brabant en voor de werkgelegenheid in de regio. In juli 2014 is de Havenstrategie 2030 door Provinciale Staten, gemeenteraad van Moerdijk en Raad van Bestuur van het Havenschap vastgesteld. Het uitgangspunt van de Havenstrategie is een goede balans tot stand te brengen tussen waardecreatie, duurzaamheid en een veilige en leefbare regio (3P's). De ambitie is dat Moerdijk in 2030 hét belangrijkste knooppunt is van duurzame logistiek en duurzame chemie en procesindustrie in de Vlaams- Nederlandse Delta. Daarbij mag groei niet ten koste gaan van de veiligheid en leefbaarheid in de regio. De economische ambitie wordt als volgt gerealiseerd:

a) Uitbouwen van de extended gate functie ten opzichte van Rotterdam en Antwerpen. Hiermee wordt de poort van de zeeterminal "verlegd" naar het achterland. Naar verwachting levert dit de voor Moerdijk substantiële extra goederenstromen op.
b) Short sea shipping: Moerdijk heeft een directe verbinding met zee en kan een rol spelen in het intra-continentale zeeverkeer. Betrouwbaarheid van vaartijden en afhandeling en flexibiliteit zijn hierbij cruciaal. Randvoorwaarde voor deze functie is dat kwaliteit van ontsluiting minimaal gehandhaafd blijft en er voldoende terminalruimte beschikbaar is. Dit kan door op termijn de Roode Vaart reserve te ontwikkelen.
c) Benutten van het chemisch industrieel complex; het gaat hierbij om het innovatief uitbouwen van het huidige complex, zowel op fijnchemie als biobased gefundeerde chemie. M.b.t. biobased chemie gaat het zowel om overslag van grondstoffen als om het creëren van startups en benutten van reststromen tussen bedrijven onderling en/of haar omgeving. Maintenance levert een belangrijke bijdrage aan de beschikbaarheid van hoogwaardige dienstverlening en innovatiekracht in dit cluster.

Aan de Havenstrategie is een strategisch Uitvoeringsprogramma gekoppeld waarin de acties die voortvloeien uit de Havenstrategie zijn opgenomen. Over de voortgang van het Uitvoeringsprogramma zal regelmatig worden gerapporteerd.

Governance
Tijdens de opstelling van de Havenstrategie is door verschillende partijen de vraag gesteld of de governance van het Havenschap nog past bij de ambities van de Havenstrategie. Mede naar aanleiding hiervan is bij de besluitvorming over de Havenstrategie voorgesteld om nog voor eind 2015 een notitie op te stellen over de governance van het Havenschap. Hiermee wordt tevens voldaan aan de in 2010 gedane toezegging om het onderwerp van de verzelfstandiging van het Havenschap uiterlijk 2015 opnieuw aan de orde te stellen. In februari 2015 ligt een voorstel voor de inrichting van de toekomstige governancestructuur van het Havenschap voor in PS en de Raad van Moerdijk.

Financiële risico's:
Om zicht te houden op de mogelijke risico's die wij als provincie lopen, kijken wij jaarlijks naar de garantieverplichting die de provincie heeft als deelnemer in het Havenschap. Voor de dekking van de garantieverplichting is op dit moment €4,5 miljoen opgenomen in de risicoreserve. Dit niveau wordt vooralsnog gehandhaafd.
De risico's worden betrokken bij de integrale beoordeling van de risico's van Havenschap Moerdijk, zoals is voorzien in de notitie Risicomanagement. Daarnaast wordt hier aandacht aan besteed in het kader van de voorbereiding van het dossier governance Havenschap Moerdijk.

Overige actuele zaken:

- In 2014 hebben gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Derhalve zijn vanuit Moerdijk een nieuwe wethouder, de heer Zwiers en twee nieuwe raadsleden, mevrouw Peters en de heer Schreuders, toegetreden tot de Raad van Bestuur. De heer Zwiers is eveneens lid van het Dagelijks Bestuur.
- Het jaarresultaat valt naar verwachting ongeveer € 600.000 lager uit dan verwacht. Dit wordt met name veroorzaakt door tegenvallende inkomsten uit overslag van € 1.400.000. Grotendeels wordt dit veroorzaakt doordat Shell na een incident langdurig de productie stil heeft moeten leggen. Er zijn ook meevallers, bijvoorbeeld in de vorm van het innen van dubieuze debiteuren voor een bedrag van ruim € 700.000.

Bedragen in €

Havenschap Moerdijk	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014 *)
Eigen vermogen	84.027.200	85.959.973
Vreemd vermogen	138.598.004	139.772.035
Financieel resultaat 2013/2014	4.094.782	5.177.030

*) gebaseerd op de voorlopige cijfers van het Havenschap

Parkschap Nationaal Park de Biesbosch (programma 3 Ecologie)
Het Parkschap is een gemeenschappelijke regeling waarin de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant en de Gemeentes Dordrecht, Sliedrecht, Drimmelen en Werkendam in deelnemen. Het Parkschap levert een bijdrage aan de provinciale doelstellingen die betrekking hebben op Brabant: Uitnodigend Groen.

In de Toekomstvisie Biesbosch 2021 staan plannen en doelstellingen die met een aantal betrokkenen uit de Biesboschregio zijn opgesteld. Er wordt ingezet op een verandering naar een duurzame financiering en organisatie voor de gebiedsontwikkeling. Dat is een uitdagende opgave, waarin de combinatie van moed, daadkracht en uithoudingsvermogen en stevige argumentatie voorwaarden zijn. Dit wordt verbonden met impulsen aan marketing, kwaliteit, gastvrijheid en de samenwerking met partners in een breed netwerk van de Biesboschregio.

Risico's die verbonden zijn aan de deelname in deze gemeenschappelijke regeling hebben betrekking op: Het meerjarig financieel kader uit de begroting van het Parkschap toont een tekort en het interen op het eigen vermogen is eindig. De participanten lopen hierdoor de kans dat de toekomstige jaarlijkse bijdragen moeten worden verhoogd. Daarnaast is onvoldoende duidelijk op welke wijze het Parkschap extra middelen gaat genereren om toekomstige financiële risico's (zoals extra huisvestingskosten en weggevallen middelen uit het bestedingsplan) af te dekken. Er zijn zorgen over de effectiviteit van de gepresenteerde verdienmodellen.

Bedragen in €

Parkschap N.P. de Biesbosch	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014*
Eigen vermogen	680.006	680.000
Vreemd vermogen	2.174.290	2.174.000
Financieel resultaat 2013 / 2014		

*Van het Parkschap zijn geen nadere gegevens ontvangen. De cijfers per 31 dec 2014 zijn schattingen op basis van de jaarrekening 2013.

Inter Provinciaal Overleg IPO (programma 1 Bestuur)

De vereniging IPO heeft tot doel de belangen te behartigen van de provincies bij het Rijk en een effectief platform te vormen voor de uitwisseling van kennis en ervaring tussen provincies.
De provincie Noord-Brabant betaalt naar rato mee in de kosten van het IPO.
Het bestuur wordt gevormd door de voorzitter (apart gekozen) en een lid van elk college van GS. De vereniging kent een algemene ledenvergadering waarin vanuit elke provincie twee Statenleden participeren.
Het IPO werkt op basis van een mandaat in de vorm van een strategische agenda. Er zijn voor uitvoering daarvan bestuurlijke commissies in het leven geroepen die elk een omschreven en afgebakende portefeuille behartigen. Deze commissies worden gevormd door leden uit de colleges van GS.

Bedragen in €

IPO	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014*
Eigen vermogen	258.140	4.484.149
Vreemd vermogen	7.815.876	15.056.220
Financieel resultaat 2013/2014	258.140	222.444

*) gebaseerd op de voorlopige cijfers van het IPO

Zuidelijke Rekenkamer (programma1 Bestuur)

De Zuidelijke Rekenkamer onderzoekt de doeltreffendheid, de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het gevoerde bestuur van de provincies Noord-Brabant en Limburg.
Door onderzoek wil de rekenkamer voor Provinciale Staten en de burgers van de provincies Noord-Brabant en Limburg zichtbaar maken hoe publiek geld wordt besteed en wat er van de beleidsvoornemens terecht komt.
In 2013 is de Gemeenschappelijke Regeling Zuidelijke Rekenkamer Noord-Brabant en Limburg 2013 (GR ZRK) vastgesteld naar aanleiding van een gewenste verdergaande verzelfstandiging van de bedrijfsvoering van de Zuidelijke Rekenkamer (ZRK) (PS 08/13, d.d. 22 februari 2013).

Op 4 juli 2014 hebben PS van beide provincies besloten dat de Zuidelijke Rekenkamer ten behoeve van de uitvoering van haar taak, mag beschikken over een bedrijfsreserve ter grootte van maximaal 5% van de jaarlijkse bijdrage. Deze reserve wordt gevormd of aangevuld uit overschotten van de bijdragen in voorgaande jaren.

De jaarlijkse bijdrage van de provincie Noord-Brabant bedraagt € 300.000.

Bedragen in €

Zuidelijke Rekenkamer	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen*	0	30.000
Vreemd vermogen**	25.631	164.234
Financieel resultaat 2013/2014	21.893	38.949

INPA huis der provincies in Brussel (programma 1 Bestuur)

De provincie is lid van de Vereniging Huis van de Nederlandse Provincies (HNP) en betaalt daarvoor een bijdrage voor huisvestings- en apparaatskosten. Het HNP is een vereniging volgens Belgisch recht (Internationale non-profit organisatie) gevestigd te Brussel.
Vertegenwoordigers van de twaalf provincies en het IPO werken in opdracht van het HNP bestuur vanuit het Huis als liaison tussen de provincies en Europese instellingen en netwerken.

Bedragen in €

INPA huis der provincies	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014*
Eigen vermogen	187.337	187.000
Vreemd vermogen	126.317	126.000
Financieel resultaat 2013/2014	56.769	0

*Van INPA zijn geen nadere gegevens ontvangen. De cijfers per 31 dec 2014 zijn schattingen op basis van de jaarrekening 2013.

Kleinschalig Collectief Vervoer (programma 5 Mobiliteit)

Samenwerking

De provincie werkt sinds 2000 met de gemeenten waarvoor zij de vervoersautoriteit is, samen in vier regio's aan de ontwikkeling en instandhouding van de Regiotaxi. De samenwerking is gericht op aanbesteding, beheer en ontwikkeling van de Regiotaxi en de transitie van gehandicapte reizigers uit de Regiotaxi naar het toegankelijke OV. De samenwerking regelt onder andere de jaarlijkse besteding van de provinciale bijdrage vanuit de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer, uit te geven aan exploitatiekosten regiotaxi, contractbeheer, (toegankelijk) OV en onderzoek. In de nieuwe samenwerkingsovereenkomst worden afspraken gemaakt over een effectievere besteding van de middelen. Daartoe behoort ook een afname van een provinciale bijdrage vanuit de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer die nu wordt ingezet voor de bekostiging van vervoer op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning.

Kleinschalig collectief vervoer: Gemeenschappelijke regelingen

Voor de regio’s West-Brabant en Noordoost Brabant zijn gemeenschappelijke regelingen aangegaan. Deze regelingen hebben rechtspersoonlijkheid. Voor de regio's Midden Brabant en Den Bosch zijn geen gemeenschappelijke regelingen gemaakt en geldt alleen de samenwerkingsovereenkomst. Gesteld kan worden dat er feitelijk wel een (lichte) gemeenschappelijke regeling functioneert.

Gemeenschappelijke regeling Regio West-Brabant

Deze gemeenschappelijke regeling met rechtspersoonlijkheid stelt zicht ten doel:

a. om de zorg, die elke gemeente zelf heeft voor het sociale en recreatieve vervoer van mensen die beperkingen ondervinden bij het verplaatsen buitenshuis, in gezamenlijkheid doelmatig en effectief te organiseren en te realiseren. Hiertoe wordt een vervoerssysteem in stand gehouden met de gezamenlijke intentie dit systeem te optimaliseren;
b. om de zorg in het algemeen voor de bereikbaarheid en leefbaarheid binnen het verzorgingsgebied in afstemming en intensieve samenwerking verder vorm te geven door een systeem van collectief vraagafhankelijk vervoer;
c. om de verdere ontwikkelingen van het kleinschalig collectief vervoer af te stemmen met de ontwikkelingen binnen het gehele collectieve personenvervoer, in overleg met andere zich daarmee bezighoudende bestuurlijke overlegtafels. Jaarlijkse bijdrage: ca. € 1,7 miljoen, uit de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer).

Bedragen in €

Gemeenschappelijke regeling Regio West Brabant	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014*
Eigen vermogen	537.000	517.000
Vreemd vermogen	12.834.000	12.834.000
Financieel resultaat 2013/2014	245.000	0

* inschatting op basis van 2e bestuursrapportage 2014.
De provincie draagt in 2015 € 5.970.000 bij in de kosten van de gemeenschappelijke regeling.
Voor deze gemeenschappelijke regeling is een afbouwregeling getroffen.

Gemeenschappelijke regeling Kleinschalig Collectief Vervoer Brabant Noord–Oost

Het betreft gemeenschappelijke regeling met rechtspersoonlijkheid met 14 gemeenten met als doel het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een stelsel van kwalitatief hoogwaardig kleinschalig collectief vervoer. Jaarlijkse bijdrage: ca. € 0,65 miljoen uit de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer).

Bedragen in €

Gemeenschappelijke regeling Kleinschalig collectief vervoer Brabant Noord-Oost	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014*
Eigen vermogen	1.381.043	1.381.000
Vreemd vermogen	933.294	933.000
Financieel resultaat 2013/2014	444.836	0

*De cijfers voor de jaarrekening 2014 komen pas laat in 2015 beschikbaar omdat zij eerst door de besturen van de Gemeenschappelijke regelingen moeten worden vastgesteld. Er zijn geen nadere gegevens ontvangen. De cijfers per 31 dec 2014 zijn schattingen op basis van de jaarrekening 2013.
Voor deze gemeenschappelijke regeling is een afbouwregeling getroffen.

Omgevingsdiensten gemeenschappelijke regelingen (programma 3 Ecologie)

De omgevingsdiensten zijn opgericht om een kwaliteitsslag te realiseren in de uitvoerende taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Het gaat hierbij om VTH-taken op het gebied van milieu, water en natuur en daaraan gerelateerde beleidsvelden. Kaders daarbij zijn de landelijke kwaliteitscriteria 2.1 die voor alle overheden van toepassing zijn. De omgevingsdiensten bereiden zich voor op de toekomst in verband met de intrede van de Omgevingswet. De omgevingsdiensten leveren (onder andere) een bijdrage aan de provinciale doelstellingen die betrekking hebben op het verbeteren van het naleefgedrag (product 03.02.07 Handhaving).

De diensten hebben in hun (ontwerp)begrotingen 2015 de belangrijkste risico's in beeld gebracht, zonder deze risico's te kwantificeren. Deze risico's hebben betrekking op alle drie de omgevingsdiensten, tenzij anders is vermeld:

Als gevolg van de in 2014 in werking getreden bevoegdheidsverschuiving Wabo (van provincie naar gemeenten) bestaat het risico dat gemeenten niet één op één het opdrachtvolume van de provincie overnemen. Hierdoor daalt mogelijk het omzetvolume van de omgevingsdiensten met een daarmee gepaard gaand slechter financieel resultaat.
Het stroomlijnen van de werkprocessen blijkt lastiger dan tot nu toe werd aangenomen. Hierdoor kunnen bezuinigingen pas later dan voorzien worden gerealiseerd.

Bij de overgang van medewerkers van de latende organisaties (waaronder de provincie) naar de omgevingsdiensten lijkt er in sommige gevallen sprake te zijn van een kwalitatieve mismatch tussen de capaciteiten van medewerkers en het overgedragen takenpakket. Hierdoor kan mogelijk niet voldaan worden aan de norm voor het aantal declarabele uren. Dit kan leiden tot een exploitatietekort.

Als gevolg van de bevoegdheidsverschuiving WABO van provincie naar gemeenten (ingegaan op 1 januari 2014) is het provinciaal opdrachtvolume aan de omgevingsdiensten afgenomen. Daartegenover staat dat de Brabantse gemeenten gezamenlijk voor een hoger opdrachtvolume gaan zorgen. Het provinciale aandeel en belang in de omgevingsdiensten is hierdoor in 2014 afgenomen ten opzichte van 2013. Voor 2015 worden geen aanvullende wijzigingen verwacht.

Bedragen in €

Omgevingsdienst Midden- en West Brabant	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014*
Eigen vermogen	444.237	362.327
Vreemd vermogen	3.921.630	5.881.616
Financieel resultaat 2013/2014	308.364	-1.154.000

*) gebaseerd op de voorlopige cijfers van de omgevingsdienst.

De Omgevingsdienst Midden- en West Brabant (afgekort OMWB) streeft er, als verlengstuk van het lokaal- en provinciaal bestuur, naar een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk- en leefomgeving voor de regio Midden- en West Brabant.

De OMWB stelt zich ten doel: “de zorg voor het milieu in de ruimste zin, waarbij in samenspel met andere beleidsterreinen van de deelnemers aan duurzame ontwikkeling vorm wordt gegeven. Ter behartiging van dit belang verricht de OMWB alle milieutaken van de deelnemers, in die zin dat zij wettelijke milieutaken voorbereidt en uitvoert en over de milieubeleidstaken adviseert aan de deelnemers en na besluitvorming door de deelnemers de uitvoering ter hand neemt”.

Deze taken worden volgens de Gemeenschappelijke Regeling namens de 27 gemeenten en de provincie Noord Brabant uitgevoerd. De deelnemers hebben basistaken en aanvullende verzoektaken ondergebracht bij de OMWB. In sommige gevallen is zelfs een vergaand mandaat neergelegd bij de OMWB.

Daarvoor zet de OMWB in op:
het verbeteren van de kwaliteit en veiligheid van de leefomgeving door het verbeteren van processen en producten;
een eenduidige en gelijke behandeling voor bedrijven en burgers: ‘level playing field’;
het verbeteren van de efficiency.

Bedragen in €

Omgevingsdienst Zuidoost Brabant	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014*
Eigen vermogen	402.122	1.033.316
Vreemd vermogen	3.210.455	2.689.770
Financieel resultaat 2013/2014	402.122	631.194

*) gebaseerd op de voorlopige cijfers van de omgevingsdienst

De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB) is opgericht op 31 januari 2013. De ODZOB is de uitvoeringsorganisatie van een gemeenschappelijke regeling van de provincie Noord-Brabant en 21 gemeenten. De dienst heeft de juridische vorm van een openbaar lichaam op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Missie: De Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant zorgt voor het aanbrengen en handhaven van de door de overheden in de regio Zuidoost-Brabant aangegeven kwaliteit van de fysieke leefomgeving.
Visie: De ODZOB zorgt voor kwaliteit en continuïteit in de uitvoering van de door de lokale overheden opgedragen taken op het gebied van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De ODZOB is een uitvoeringsorganisatie van de deelnemende partijen. Sprake is van professionele taakuitoefening die voldoet aan de landelijke kwaliteitscriteria.
De uitoefening van de opgedragen publieke taken wordt gekenmerkt door de kernwaarden: deskundigheid, duidelijkheid en betrouwbaarheid.

De ODZOB voert een pakket van wettelijke taken uit op het gebied van vergunning-verlening, toezicht en handhaving. Ook activiteiten in de openbare ruimte die verwant zijn aan deze VTH-taken voert de ODZOB uit indien provincie of gemeente(n) daarom verzoeken. De ODZOB is een organisatie die zowel verplichte basistaken, als verzoektaken van gemeenten en provincie in de regio Zuidoost-Brabant uitvoert op het terrein van de fysieke leefomgeving.

De ODZOB is verbindend, vernieuwend en onderscheidt zich door kwaliteit. Daarmee is de ambitie vastgelegd. De ODZOB levert output van hoogstaande kwaliteit en borgt een kosteneffectieve uitvoering. De maatschappelijke outcome is: een betere leefomgeving.

Bedragen in €

Omgevingsdienst Brabant Noord	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	4.551.569	volgt
Vreemd vermogen	4.941.245	volgt
Financieel resultaat 2013/2014	34.570	volgt

De Omgevingsdienst Brabant Noord (hierna ODBN) is in april 2013 opgericht op basis van een wijziging van de gemeenschappelijke regeling RMB. Per 1 oktober 2013 is de ODBN operationeel geworden. Vanaf die datum zijn medewerkers van provincie, gemeenten en het voormalig RMB hun werkzaamheden gaan verrichten onder de vlag van ODBN. Per 1 januari 2014 zijn de medewerkers formeel in dienst getreden bij de ODBN. Aan de regeling nemen 19 gemeenten en de provincie Noord-Brabant deel.

De ODBN is ingesteld om ten behoeve van de deelnemers taken uit te voeren op het gebied van de fysieke leefomgeving en om als verlengstuk van het lokaal bestuur een bijdrage te leveren aan een leefbare en veilige werk –en leefomgeving in de regio Brabant Noord.

De Missie van de ODBN luidt: "de Omgevingsdienst Brabant Noord zorgt voor een schone en veilige leefomgeving, nu en in de toekomst"

Om de visie te kunnen bereiken zijn de volgende doelstellingen vastgesteld:
De inzet in de periode 2014 -2016 moet leiden tot een professionele dienstverlenende basisorganisatie die is toegerust om haar kerntaak naar volle tevredenheid van gemeenten, provincie, burgers en bedrijven uit te voeren.
In het jaar 2017 bereidt de organisatie zich met de gemeenten en provincie voor op de invoering van de Omgevingswet in 2018. Vanaf 2018 werkt zij aan haar kerntaak voor en met alle gemeenten en de provincie op basis van deze wet.
In de jaren die volgen tot 2020 werkt de ODBN samen met gemeenten en provincie aan het optimaliseren van de uitvoering van de wet door intern en extern samenwerking aan te gaan en te verbeteren. Noord(oost) Brabant positioneert zich als topregio voor agrofood, met de ODBN als hét kennis- en expertisecentrum voor landbouw en groene wetgeving.

Fonds nazorg gesloten stortplaatsen Provincie Noord-Brabant (programma 3 Ecologie)
Op 1 april 1998 is de Nazorgregeling Wet Milieubeheer (Leemtewet bodembescherming) in werking getreden. In deze wet is de verantwoordelijkheid voor een eeuwigdurende nazorg voor stortplaatsen, waar na 1 september 1996 afvalstoffen zijn of worden gestort, neergelegd bij de provincies.
Doel van de wetgever is te voorzien in een zodanig beheer van stortplaatsen dat na de sluiting de grootst mogelijke bescherming wordt geboden tegen nadelige gevolgen. Om hiervoor de benodigde financiële middelen aan te trekken is de nazorgheffing ingesteld die wordt opgelegd aan stortplaatseigenaren. De opbrengst van de heffing wordt in het Nazorgfonds gestort. Het Nazorgfonds wordt naast de heffingen ook gevoed door beleggingsopbrengsten. Het fonds is van rechtswege een rechtspersoon.
Het beleid rond het beheer van het vermogen van het Nazorgfonds is in 2014 niet gewijzigd.
In 2013 zijn twee bedrijfsgebonden stortplaatsen formeel gesloten: Dintelsas en Nyrstar. De eerstvolgende formele sluiting van een stortplaats zal naar verwachting in 2016 plaatsvinden.
Vanaf het moment van sluiting komen de kosten voor de nazorg voor rekening van de provincie. De provincie kan deze kosten declareren bij het Nazorgfonds.

Bedragen in €

Nazorgfonds	per 1 jan 2014	per 31 dec 2014
Eigen vermogen	88.793.945	102.571.059
Vreemd vermogen	20.111.136	21.699.542
Financieel resultaat 2013/2014	4.907.919	13.710.969

Financiële vaste activa / Verstrekte geldleningen bijlage 3b

Naam van de lening	Rentepercentag	Restant bedrag aan het begin var het dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar verstrekte leningen	Bedrag van de ontvangen rente	Aflossing	Restantbedrag aan het einde van het dienstjaar
Leningen aan deelnemingen						
Vordering Enexis		262.039.526		14.936.253		262.039.526
Ruimte voor ruimte	3 maands	4.690.000	9.940.000	176.693		14.630.000
Lening BOM (spinn-off)	3,780%	10.493.232	363.641	363.641		10.856.873
Biobased investeringsfonds	0,000%	10.000.000				10.000.000
Hypothecaire lening OLSP vastgoed	6,000%	5.800.000		348.000		5.800.000
Lening BOM Holst / MKB valorisatie	0,000%	0	3.000.000			3.000.000
Business Park Aviolanda	0,000%	0	746.000			746.000
Subtotaal leningen aan deelnemingen		293.022.758	14.049.641	15.824.587	0	307.072.399
In mindering gebrachte voorziening						-10.849.782
Balanswaarde						296.222.617
Leningen aan overige verbonden partijen						
Lening aan pivotpark	0,000%	6.282.000				6.282.000
Biobased lening PWP water	0,000%	3.000.000				3.000.000
Life Science & Health Fund	0,000%	2.000.000				2.000.000
Lening Bio-connection	4,000%	500.000				500.000
Lening Innovatiefonds	0,000%	0	10.000.000			10.000.000
Lening Energiefonds	0,000%	0	2.000.000			2.000.000
Lening Breedbandfonds	0,000%	0	250.000			250.000
Subtotaal leningen aan overige verbonden partijen		11.782.000	12.250.000	0	0	24.032.000
In mindering gebrachte voorziening						-4.669.306
Balanswaarde						19.362.694
Overige leningen						
Pubieke lichamen						
NV Monumentenfonds	3,500%	4.000.000		140.000		4.000.000
Woningbouw produktie in kredietcrisis	0,000%	15.811.810			1.085.210	14.726.600
Lening MKB-bedrijven	Div.	7.615.438			537.883	6.227.889
Crisisleningen monumenten		3.273.018		96.046	55.028	3.217.991
Lening Het Groene Woud	0,000%	950.000				950.000
Energieleningen part. Woningeigenaren	1,500%	800.000		12.994		800.000
Versterken electrisch rijden (EMOSS)	8,000%	500.000		0		500.000
Biobased economie lening	0,000%	998.570				998.570

Financiële vaste activa / Verstrekte geldleningen bijlage 3b

Naam van de lening	Rentepercentag	Restant bedrag aan het begin var het dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het jaar verstrekte leningen	Bedrag van de ontvangen rente	Aflossing	Restantbedrag aan het einde van het dienstjaar
Startersleningen		15.441.508	9.000.000	426.025	1.002.950	23.438.558
Lening RedMedTech Discovery Fund	0,000%	0	1.125.000			1.125.000
Lening Go-cartridge	4,500%	500.000		22.500		500.000
Lening 5 sterren regio NO (Has)	0,000%	0	1.000.000			1.000.000
Lening Manege Heijligers	0,000%	0	500.000			500.000
Lening Visit Brabant	0,000%	0	442.000			442.000
Lening Noordkade (CHV)	3,500%	0	2.500.000	3.556		2.500.000
Subtotaal overige leningen publieke lichamen		49.890.344	14.567.000	701.121	2.681.071	60.926.608
In mindering gebrachte voorziening						-10.727.890
Balanswaarde						50.198.718
Overige leningen						
Decentrale overheden						
Emmen	2,130%	0	15.000.000	99.789		15.000.000
Oldambt	2,170%	0	10.000.000	65.992		10.000.000
Heerde	1,120%	0	7.500.000	17.260		7.500.000
Alphen aan de Rijn	2,250%	0	25.000.000	149.486		25.000.000
Groningen	1,770%	0	10.000.000	14.548		10.000.000
Schouwen-Duivenland	1,530%	0	5.000.000	10.479		5.000.000
Waterschap Vallei en Veluwe	1,530%	0	15.000.000	25.151		15.000.000
Capelle	1,790%	0	5.000.000	6.866		5.000.000
Amsterdam	1,189%	0	50.000.000	32.575		50.000.000
Amsterdam	1,419%	0	50.000.000	38.877		50.000.000
Rotterdam	1,229%	0	75.000.000	37.880		75.000.000
Subtotaal overige leningen Decentrale overheden		0	267.500.000	498.903	0	267.500.000
Totaal		354.695.102	308.366.641	17.024.611	2.681.071	659.531.006
In mindering gebrachte voorzieningen						-26.246.978
Balanswaarde verstrekte geldleningen						633.284.028

Toelichting op reserves **Bijlage 4**

Het eigen vermogen van de provincie bestaat uit de reserves die worden onderscheiden naar:
- de centrale reserves te weten: de Algemene reserve en de reserve Essent
- de bestemmingsreserves (een bestemmingsreserve is een reserve waaraan PS een bepaalde bestemming heeft gegeven).

In de begroting en jaarstukken is bij elk programma per productgroep de bijdrage uit de bestemmingsreserves aangegeven.

I Centrale reserves

Algemene reserve (nr 0001)

De algemene reserve bestaat uit een aantal componenten:

1 Overhevelingen
Voor het schuiven met lasten tussen verschillende begrotingsjaren wordt de component overhevelingen binnen de algemene reserve gebruikt. Wanneer bijvoorbeeld tijdens het begrotingsjaar blijkt dat een prestatie niet meer tot uitvoering kan komen, kunnen binnen de daarvoor met PS overeengekomen criteria de prestatie en de daarbij horende financiële middelen worden doorgeschoven naar het volgende begrotingsjaar. De component overhevelingen van de Algemene Reserve dient daarbij als tijdelijke stallingsplaats voor de aansluiting tussen de begrotingen van beide jaren.

2 De component 'doorgeschoven begrotingsruimte' in de Algemene Reserve omvat de ruimte op de begroting die op basis van de geactualiseerde inkomstenraming nog niet aan een programma is toegewezen.

3 De component voorfinanciering van de algemene reserve bevat de middelen van activiteiten op de meerjarenbegroting die in de tijd naar voren zijn gehaald. Met het naar voren halen in de tijd ontstaat in een later jaar ruimte op de begroting. Deze ruimte wordt gebruikt om de tijdelijke voorfinanciering via de Algemene Reserve te compenseren.
De mutaties in 2014 hebben betrekking op de voorfinanciering van de intensieve veehouderij en de voorfinanciering van de Regionale uitvoeringsdiensten.

4 Component regionale structuurversterking (nr.1720 PS 56/08)
Bij de behandeling van de begroting 2009 en Najaarsbrief 2008 hebben PS besloten tot de instelling van de component regionale structuurversterking. Dit onderdeel is bedoeld voor de cofinanciering van bovenlokale projecten die bijdragen aan de provinciale beleidsdoelen over de volle breedte van onze begroting en die anders niet of pas veel later gerealiseerd zouden kunnen worden. Hieronder vallen onder meer de uitwerking van de intentieovereenkomst Samen investeren in West-Brabant en de 2e tranche van de samenwerking met de B5. Vooralsnog is de de reserve regionale structuurversterking als component van de algemene reserve ondergebracht in verband met het risico van overprogrammering dat bij de tranches van samen investeren wordt toegepast.

5 Component Risicoreserve (nr. 0505 PS 51/04)
Bij de Voorjaarsnota 2004 is door Provinciale Staten de risicoreserve ingesteld om de beleidsrisico's (de risico's die uitdrukkelijk zijn aanvaard als consequenties van bepaald functioneel beleid en die in de toekomst kunnen leiden tot extra budgettair beslag) af te dekken.
Een nadere toelichting op de risico's die via de risicoreserve worden afgedekt is opgenomen in paragraaf 3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

6 Bestuursakkoordmiddelen (PS 63/14)

Bij de behandeling van de Najaarsbrief 2014/begroting 2015 is besloten het restant van de stelpost bestuursakkoord te storten in de nieuwe component Bestuursakkoord middelen 2011-2015.

7 Chemiepack (PS 58/13)
Met het rijk is overeengekomen de kosten van sanering Chemie-pack via een 50/50 verhouding tot €35 mln te dekken. Voor het aandeel van de provincie (€17,5 mln.) is een aparte reserve gevormd. De restantmiddelen (€ 17,5 mln -/- reeds gemaakte kosten) worden in de reserve gestort ter dekking van de kosten t/m 2018. De totale kosten zijn geraamd op € 38,2 mln. Het tekort zijnde €3,2 mln zal in eerste instantie tot 2018 ingelopen moeten worden. Mocht er een tekort resteren, zal dit door het ministerie van IenM in de nieuwe programmaperiode 2015-2020 worden meegenomen. Dit risico van € 3,2 mln wordt meegenomen in de paragraaf weerstandsvermogen.

<u>Reserve Essent</u>
Met de opbrengst van de verkoop Essent is een obligatieportefeuille gevormd en deze opbrengst is in de reserve Essent gestort.
De reserve Essent is onderverdeeld in vier componenten:

1 Immunisatieportefeuille (PS 60/10)
Deze component heeft tot doel om eeuwigdurend jaarlijks de met de aandelenverkoop vervallen dividenduitkering van Essent te compenseren (zie ook de paragraaf Treasury).
De reserve wordt gevoed met de jaarlijkse resultaten c.q. het rendement op de immunisatieportefeuille die is gevormd met de verkoopopbrengst Essent (zogenoemd stamkapitaal).
Onttrekkingen uit de reserve hebben jaarlijks plaats om de algemene inkomsten in de begroting op niveau te houden. De stortingen betreffen het rendement op de immunisatieportefeuille.

2 Investeringsagenda (PS 60/10)
De reserve staat ten dienste van de investeringsstrategie van de Agenda van Brabant en moet op de juiste momenten de middelen genereren voor de uitvoering van de geplande investeringen (zie ook de paragraaf Treasury).
De reserve wordt gevoed met de jaarlijkse opbrengsten (beleggingsrendementen en kapitaalopbrengsten) voortvloeiend uit de aandelenverkoop Essent, voor zover het de middelen betreft die niet zijn aangemerkt als onderdeel van de immunisatieportefeuille.
Onttrekkingen uit de reserve hebben plaats om de projecten uit de investeringsstrategie te realiseren. De stortingen betreffen het rendement en de kapitaalopbrengsten die niet behoren tot de immunisatieportefeuille.
In juni 2013 is door PS besloten tot de instelling van de volgende fondsen t.l.v. de reserve:
- Innovatiefonds Brabant ad € 125 mln.
- Energiefonds Brabant ad. € 60 mln.
- Breedbandfonds Brabant ad € 50 mln.
- Groen Ontwikkelfonds Brabant ad. € 240 mln.

3 Dividend en rentereserve (PS 63/14)
Deze component heeft tot doel om de reële waarde van de immunisatieportefeuille op peil te kunnen houden via een jaarlijkse indexering voor prijsontwikkelingen. Bij de Najaarsbrief 2014 is besloten de dividend- en rentereserve ad € 20 mln aan de component indexatie Essent reserve toe te voegen om tekorten in het structureel begrote beleggingsrendement van de Essent-reserve op te kunnen vangen.

4 Balansverkorting

In 2010 hebben PS besloten de provinciale balans te verkorten door het afwaarderen van investeringsbijdragen aan derden (waar geen provinciaal bezit tegenover staat).Conform het advies van de accountant zijn de geactiveerde bijdragen aan investeringen van derden vervroegd afgeschreven (Zie ook Voorjaarsnota 2010 blz 25/26).Hiervoor is een deel van de opbrengst verkoop Essent aangewend.
Het effect van deze maatregel is dat de jaarlijkse kapitaallasten in de begroting komen te vervallen.

II Bestemmingsreserves

Reserve herhuisvesting districten (nr.0141 PS 48/02, PS 35/01,PS 19/07)
In verband met de financiering van de herhuisvesting districten t.b.v. het wegenbeheer is door Provinciale Staten de reserve ingesteld. Om uitvoering te geven aan het "districtendossier 2000+" wordt het geld dat bij verkoop van provinciale steunpunten wordt ontvangen gereserveerd en gebruikt voor het aanpassen en vernieuwen van de te behouden districtskantoren/steunpunten.
Inmiddels heeft de aanbesteding voor de renovatie van 4 steunpunten (Eethen, Oud gastel, Helmond en Westerhoven) plaatsgevonden. De kosten hiervan gaan ten laste van de reserve.
In 2016 zal er grootscheeps moeten worden verbouwd of herbouwd. Op dit moment is nog niet duidelijk hoe e.e.a. exact wordt vormgegeven. Onderzocht moet worden of- en waar samenwerking met Rijkswaterstaat mogelijk is, welke steunpunten er aangehouden en verbouwd gaan worden en wat de benodigde investeringen zijn. De reserve kan worden opgeheven zodra de herhuisvesting is afgerond.

Reserve vernieuwing openbaar vervoer (nr.0162 PS 98/01)
In september 2001 hebben Provinciale Staten besloten de netto-verkoopopbrengst van de aandelen BBA in de nieuw in te stellen reserve vernieuwing openbaar vervoer te storten.
De reserve is bedoeld voor uitgaven ter bevordering van de vernieuwing van het openbaar vervoer inclusief de infrastructuur.

Reserve Cofinanciering Europese programma's (nr. 360 PS 35/08)
Bij de Voorjaarsnota 2008 hebben PS de reserve cofinanciering Europese programma's ingesteld. Doel van de reserve is de cofinanciering van projecten (inclusief uitvoeringskosten) die medegefinancierd worden door Europa. De provinciale middeleninzet kan per jaar sterk wisselen. Cofinanciering is beschikbaar voor de volgende programma's:
1. Operationeel programma Zuid
2. Interreg IV
3. Plattelandsontwikkelingsprogramma (inclusief LEADER)
4 Voorbereidingskosten uitvoering OP 2014-2020

Voor de Reserve cofinanciering Europese programma's was een toegestane minimum stand geformuleerd van nul. Bij 1e burap 2012 is dit gewijzigd in: Conform verplichtingen die worden aangegaan voor het maximaliseren van de EU bijdrage.

Reserve instandhouding onroerend erfgoed (nr. 0410 PS 24/05)
De reserve instandhouding onroerend erfgoed wordt aangewend op basis van de Uitvoeringsnota monumenten (vastgesteld door PS op 1 juli 2004) en de hieruit voortvloeiende beleidsregels, zoals bijvoorbeeld de kerken- en molenregeling. Voornaamste doelstelling is het instandhouden van monumentale waarden. De reserve wordt tevens aangewend voor implementatiekosten, voortvloeiend uit de Uitvoeringsnota monumenten en binnen de doelstelling passende incidentele knelpunten.

Reserve Investeringsbudget Landelijk Gebied (nr. 1590 PS 65/06)
De reserve Investeringsbudget Landelijk gebied (ILG) bevat provinciale cofinancieringsmiddelen op grond van de bestuursovereenkomst in het kader van de Wet inrichting Landelijk Gebied (WILG), waarin de provincie meer ruimte krijgt om samen met gemeenten en waterschappen op een effectieve wijze de rijksdoelen voor de fysieke inrichting van het landelijk gebied te realiseren als onderdeel van een integrale regionale gebiedsontwikkeling.
De reserve is o.a. ingezet voor inrichting en morfologie oppervlaktewater, verbetering waterkwaliteit, soortenbescherming, verbetering landbouwkundige structuren, verbrede landbouw, duurzame productiesystemen in de landbouw, landschappelijke kwaliteit, verbeteren bodemkwaliteit en verbeteren landelijke routestructuren.
De reserve wordt na afloop van de ILG-periode opgeheven. De einddatum van de reserve is bij bestuursrapportage 1-2012 bepaald op 31 december 2015.

Reserve revitalisering landelijk gebied (nr. 1690 PS 53/07 PS 08/08)
Reserve voor projecten die in uitvoering zijn/komen m.b.t. revitalisering landelijk gebied, maar waarvan de uitvoering zelf meerdere jaren in beslag neemt en het verloop over de jaren onduidelijk is. Het gaat daarbij om uitgaven voor EVZ's, groen/blauwe diensten, proeftuin Het Groene Woud en biodiversiteit.

Reserve Ontwikkelbedrijf (Grondbank) (nr 1710 PS 56/08)
Bij de behandeling van de begroting 2009 en Najaarsbrief 2008 hebben PS de reserve grondbank ingesteld voor de uitvoering van het provinciale grondbeleid.
Op 23 april 2010 is een beheersstatuut ingesteld (PS 14/10) waarin een organisatorisch en financieel kader is neergelegd voor het ontwikkelbedrijf. Binnen de reserve ontwikkelbedrijf/grondbank is € 50 miljoen gereserveerd ter afdekking van risico's met betrekking tot stimulering woningbouw als onderdeel van het maatregelenpakket economische recessie.

Reserve BMIT (nr. 1770 PS 41/09)
Conform toezegging in memorie van antwoord bij de begroting 2009 (PS 56/08D) en Investeringsprogramma Brabant (PS 59/08D) is een aantal reserves samengevoegd tot de reserve BMIT.
De reserve is bedoeld voor de afwikkeling van eerder aangegane verplichtingen mbt Openbaar vervoer (NSP Breda/Helmond Brandevoort, spoorzone Tilburg), Wilhelminakanaal Tilburg, Randweg Den Boch, Lage Heideweg Valkenswaard, Ecozones Den Bosch/Zuid-Willemsvaart en aanvullende bijdrage A4.
Daarnaast is de reserve bedoeld voor de afwikkeling van enkele projecten Samen Investeren / B5 uitvoeringsprogramma en projecten Brabantse kanalen.

Reserve uitvoeren IDOPS (nr. 1810 PS 30/10)
De reserve is ingesteld om de provinciale middelen t.b.v. uitvoeren IDOPS te kunnen toevoegen aan reserve IDOPS. Dit omdat het meerjarig projecten betreft en verloop over de jaren van veel factoren afhankelijk is.

Reserve Provinciaal Waterplan (nr.1820 PS /10)
In 2010 is de reserve provinciaal waterplan gevormd t.b.v. de dekking van de kosten van het uitvoeringsplan PWP 2010-2015.

Reserve Uitvoeringskosten Agenda van Brabant (nr. 1840 PS 39/10)
Voor de uitvoeringskosten van de Agenda van Brabant is een reserve ingesteld.

Het betreft hier de provinciale middelen voor de uitvoering van een sociaal kaderplan in het kader van de reductiemaatregelen en formatieverschuivingen als gevolg van de Agenda van Brabant, begroot op een bedrag van € 2 mln per jaar van 2012 t/m 2015 (PS-voorstel 29/10, blz. 13).
Daarbovenop wordt € 0,2 mln op jaarbasis geraamd voor extra apparaatskosten i.v.m. verdere uitwerking van de Agenda. Totaalbedrag € 8.800.000.
Zodra de ombuigingsoperatie in het kader van de Agenda van Brabant is afgerond kan de reserve worden opgeheven.

Reserve ICT-basisinfrastructuur en duurzame productiemiddelen (nr.1880 PS 60/10 PS 47/11)
De reserve is bedoeld om de aanschafkosten en onderhoudskosten van hard- en software te dekken, alsmede de periodieke vervanging van facilitaire productiemiddelen met beperkte financiële omvang.

Reserve spaar- en investeringsfonds (nr. 1940 PS 32/11 PS 47/11 / PS 63/14)
Onderdeel van de investeringsagenda vormt een apart investeringsvolume voor het thema "Bereikbare regio". De invulling van dit volume zal deels bestaan uit provinciale investeringen (die geactiveerd worden) en deels uit investeringsbijdragen aan derden (eenmalige uitgaven). Ten behoeve hiervan wordt vanaf 2012 t/m 2026 € 50 mln op jaarbasis gereserveerd in een gecombineerd spaar- en financieringsfonds en wordt conform het besluit bij de najaarsbrief 2014 vanaf 2027 t/m 2029 jaarlijks € 35,1 mln gereserveeerd voor de maatregelen PHS Meteren-Boxtel.
Het fonds is bestemd voor:

1. Noordoostcorridor (incl. Grote ruit rond Eindhoven – Helmond);
   * Capaciteitsvergroting N279 Veghel- Asten;
   * Nieuwe Oost-West Verbinding;
2. N69: verbinding Eindhoven-Valkenswaard-België;
3. Verbreding noordelijk deel van de N279 ('s-Hertogenbosch-Veghel);
4. PHS Meteren-Boxtel cofinanciering (boven wettelijke) maatregelen voor traject bij Vught.

Reserve grondportefeuille De Kempen (nr 2010 PS 62/12 – Najaarsbrief 2012)
Reserve voor Grondportefeuille de Kempen (gronden en opstallen) waarmee de provincie bijdraagt in projecten. Met de reserve worden de risico's afgedekt met betrekking tot de gronden (bijschrijving rente en waardeontwikkeling) alsmede de eventuele risico's die de provincie loopt bij participatie in projecten. Dit conform projectopdracht Levende Beerze 3.0.

Reserve decentralisatie-uitkering Natuur (PS 65/14)
De rijksmiddelen voor natuur worden via de decentralisatie-uitkering van het provinciefonds ontvangen. Omdat het hier gaat om geoormerkt geld is bij de Najaarsbrief 2014 een instellingsbesluit voor de reserve decentralisatie-uitkering Natuur opgenomen.

Verloop reserves bijlage 4

Reserves	Saldo per 01-01-14	Vermeerderingen bijschrijving rente	Vermeerderingen overige toevoegingen	Verminderingen totaal	Verminderingen waarvan ivm afschrijving	Saldo per 31-12-14
Centrale reserves						
Algemene reserve (centrale reserve)						
- overheveling	-8.887.534			7.222.762		-16.110.296
- doorgeschoven ruimte	105.578.995			52.070.189		53.508.806
- voorfinanciering	-30.547.033		5.614.514	2.000.000		-26.932.519
- Regionale structuurversterking	-11.124.530			-1.371.435		-9.753.095
- Risicoreserve	141.009.944		10.768.616	15.605.584		136.172.977
- Dividend- en rentereserve	20.000.000			20.000.000		0
- Industrielawaai PWP	175.844			175.844		0
- BA middelen 2011-2015	0		26.533.006	4.600.000		21.933.006
- Chemiepak	14.344.491			1.260.744		13.083.747
Totaal algemene reserve	230.550.178	0	42.916.136	101.563.688	0	171.902.626
Reserve Essent (centrale reserve)						
- Immunisatieportefeuille	2.203.469.658		65.701.037	17.457.902		2.251.712.793
- Investeringsagenda	710.880.390		21.168.082	151.892.460		580.156.012
- Dividend- en rentereserve	20.250.264		36.709.791			56.960.055
- Balansverkorting	-365.079.032			23.900.291		-388.979.323
Totaal reserve Essent	2.569.521.280	0	123.578.910	193.250.653	0	2.499.849.537
Bestemmingsreserves						
Reserve Herhuisvesting districten	5.138.172			77.238	77.238	5.060.934
Reserve Vernieuwing OV	7.116.045			1.067.440		6.048.605
Res.Co-financiering Europese programma's	8.531.204		4.315.000	41.377		12.804.827
Res.instandhouding onroerend erfgoed	1.998.185		9.566.061	3.943.889		7.620.357
Reserve Uitvoeringsimpuls reconstructie	0					0
Reserve ILG	4.702.606			1.840.000		2.862.606
Reserve RLG	4.750.915		5.048.788	4.044.352		5.755.351
Reserve Pieken in de Delta	260.113			260.113		0
Reserve Ontwikkelbedrijf	60.832.928		3.274.202	14.434.669		49.672.461
Reserve BMIT	13.473.545		55.117	6.307.281		7.221.381
Reserve IDOPS	634.783		4.800.000	4.281.239		1.153.544
Reserve Provinciaal waterplan (PWP)	18.804.763			3.057.168		15.747.595
Reserve Uitvoeringskosten Agenda van Brabant	5.137.188			753.586		4.383.602
Reserve Basisinfrastruct. en Duurz. Prod.middelen	6.106.113		5.740.442	9.209.477		2.637.078
Reserve Grondwaterheffing	1.702.137			1.702.137		0
Reserve Spaar- & Investeringsfonds	77.964.395		47.617.000	8.501.378		117.080.017
Risicoreserve grondport. de Kempen	1.000.000		4.824	2.872		1.001.952
Totaal Bestemmingsreserves	218.153.092	0	80.421.434	59.524.216	77.238	239.050.310
Totaal Reserves	3.018.224.549	0	246.916.480	354.338.557	77.238	2.910.802.472

Voorziening rechtspositie statenleden (nr 540 – PS 24/05)
In 1998 is de verordening geldelijke voorzieningen aan statenleden van PS en provinciale commissies aangepast ten aanzien van de uitkering bij invaliditeit en bij aftreden. Voor invaliditeit is een collectieve ongevallenverzekering gesloten. Voor uitkering bij aftreden is een voorziening ingesteld. Jaarlijks wordt een geïndexeerd bedrag in de voorziening gestort. Deze voorziening is bedoeld voor de dekking van uitgaven die statenleden ontvangen bij aftreden (het eerste jaar 80% van de vergoeding ten tijde van aftreden en 70% in het tweede jaar).

Voorziening APPA
De Appa-voorziening is gevormd ter dekking van de verplichtingen die voortvloeien uit de algemene pensioenwet politieke ambtsdragers. Op basis van actuariële berekeningen van Loyalis komt de contante waarde van de pensioenverplichtingen per 31 december 2012 uit op bijna € 11 miljoen. In de voorziening APPA is bij de jaarrekening 2012 € 11 miljoen gestort. De voorziening is bij de jaarrekening 2014 op basis van actuariële berekeningen van Loyalis geactualiseerd.

Voorziening grondwaterheffing (nr 240 PS 24/05)
De kosten van het grondwaterbeheer worden bestreden uit de grondwaterheffing. De nog niet tot besteding gekomen middelen uit de grondwaterheffing worden in de voorziening gestort. De voorziening wordt aangevuld vanuit de reserve grondwaterheffing.

Voorziening risico beleidswijzigingen Ruimtelijke ordening
In verband met de wijzigingen van het bestaand beleid m.b.t. de Verordening ruimte loopt de provincie een risico. Naar aanleiding van het Burgerinitiatief "Megastallen Nee"en de uitbraak van de Q-koorts epidemie, is het ruimtelijk beleid m.b.t. de intensieve veehouderij aangepast en zijn de ontwikkelmogelijkheden van de Landbouw Ontwikkelingsgebieden (LOG's) ingeperkt. In verband met dit risico is bij de jaarrekening 2013 een voorziening gevormd.

Voorziening omgevingsdiensten
Voor het aandeel dat de provincie heeft in deze omgevingsdiensten is bij de jaarrekening 2013 een voorziening gevormd. Op basis van de verwachting omtrent het eigen vermogen van de omgevingsdiensten per 31 december 2014 is de voorziening in 2014 geactualiseerd.

Voorziening onderhoud Noordbrabants Museum (PS 38/12)
De voorziening wordt ingesteld ter financiering van het groot onderhoud en vervangings-investeringen Waterstraatcomplex, Noordbrabants Museum en het provinciaal Depot voor bodemvondsten. Een en ander op basis van een 25 jarig onderhoudsplan. Klein/ dagelijks onderhoud verloopt via een beheersstichting. Onttrekking geschiedt aan de hand van de werkelijke kosten op basis van het meerjarig onderhoudsplan.

Voorziening onderhoud gebouwen (nr 1040 PS 24/05)
De onderhoudskosten van de provinciale gebouwen fluctueren jaarlijks. Om deze fluctuerende lasten op te kunnen vangen is een onderhoudsegalisatievoorziening gewenst. Het betreft de provinciale gebouwen: hoogbouw (inclusief audiovisuele voorzieningen/beveiliging en beheer kunstwerken), nieuwbouw, en het PCC. Voor het onderhoud aan deze panden worden periodiek zgn. onderhoudsboeken opgesteld.

Risicovoorziening ontwikkelbedrijf/grondbank

Voor de garantie tot overname van per 2020 niet uitgegeven grond in projectvestiging glastuinbouw Deurne is bij de jaarrekening 2013 een voorziening gevormd tot een bedrag van € 15.412.322. de voorziening is in 2014 geactualiseerd.

Risicovoorziening algemeen

In relatie tot de garantie aan de TOM is bij de jaarrekening 2013 een risicovoorziening gevormd. In de jaarrekening 2014 is de voorziening geactualiseerd.

Verloop van de voorzieningen bijlage 5

Overzicht van voorzieningen	Saldo per 01-01-14	Toevoegingen	Verminderingen door: vrijval	aanwending	Saldo per 31-12-14
Voorziening Rechtspostie Statenleden	527.020	-176.129		892	350.000
Voorziening APPA	10.526.469	-307.321			10.219.148
Voorziening Grondwaterheffing	5.844.454	5.495.782		-1.475.982	12.816.218
Voorziening beleidswijzigingen RO	2.000.000	2.072.000			4.072.000
Voorziening Omgevingsdienst	843.620	99.380			943.000
Voorziening Onderhoud NBM	0	330.364		262.704	67.660
Voorziening Onderhoud gebouwen	1.975.807	1.650.820		1.887.609	1.739.018
Risicovoorziening Ontwikkelbedrijf/grondbank	15.412.322	462.370			15.874.692
Risicovoorziening algemeen	3.500.000	3.500.000			7.000.000
Totaal Voorzieningen	40.629.692	13.127.266	0	675.223	53.081.736

Verloop van voorzieningen die rechtstreeks in mindering zijn gebracht op de activa

Overzicht van voorzieningen	Saldo per 01-01-14	Toevoegingen	Verminderingen door: vrijval	aanwending	Saldo per 31-12-14
Voorziening grondexploitaties	4.362.221	535.426		4.362.221	535.426
Voorziening Dubieuze Debiteuren	321.068	419.946		60.406	680.608
Voorziening leningen aan deelnemingen	2.800.000	8.049.782			10.849.782
Voorziening overige leningen	10.661.827	915.729		849.666	10.727.890
Voorziening Escrow	136.259.053	4.164.770			140.423.823
Voorziening Kap.verstrekking aan deelnemingen	0	2.250.000			2.250.000
Voorziening Leningen overig verbonden partijen	0	4.669.306			4.669.306
	154.404.169	21.004.959	0	5.272.293	170.136.835

Verloop transitoria Bijlage 5c

Overlopende passiva: de van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen met specifiek bestedingsdoel

		Saldo per 01-01-14	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo per 31-12-14
01.02.01	Bijdrage Brabantstad	669.409	40.383		709.792
02.03.03	Stads- en dorpsvernieuwing	1.093.344		143.474	949.870
02.03.03	Stedelijke vernieuwing (ISV)	-214.915		-952.815	737.900
02.03.03	Decentralisatie-uitkering: ISV-3	-123.239	7.628.979	1.625.476	5.880.264
03.01.02	Rivierbedcompensatie afgedamde maas	324.751		52.957	271.794
03.02.01	Prov. Ambitie statement/DuurzaamDoor	347.756	203.900	331.411	220.244
03.02.02	Decentralisatie-uitkering; Externe veiligheid	654.701	3.374.000	3.475.963	552.739
03.02.03	Besluit luchtkwaliteit	-93.287		785.965	-879.252
03.02.04	IPO-boog	391.634		10.831	380.804
03.02.04	Decentralisatie-uitkering; Bodem	11.942.500	15.911.611	11.451.388	16.402.723
03.02.06	Decentralisatie-uitkering; Green deal zonnepanelen asbestdaken	225.063		67.473	157.590
03.03.02	Decentralisatie-uitkering; PAS/Natura 2000, EHS natuur	3.900.000	26.300.000	13.130.938	17.069.062
03.03.02	Bijdrage Groene geledingszone HSL	100.000			100.000
03.03.02	Compensatie natuur- en landschapswaarde	65.373	63.974		129.347
03.03.04	RLG Groen / blauwe diensten	-1.603.330	1.549.777	-1.937.741	1.884.188
03.03.05	NP Loonse/Drunense duinen	161.475		-21.382	182.857
04.01.03	Pivot Park	0			0
04.01.04	Decentralisatie-uitkering; Green deal proeftuinen zonne-energie en biobased economy	3.000.000		6.257	2.993.743
04.02.01	Knowledge Vouchers	23.757		23.757	0
04.02.02	Interreg IV C	145.741		204.963	-59.222
04.02.04	Decentralisatie-uitkering; BT/FES-gelden	409.100	882.000	492.000	799.100
04.02.04	Decentralisatie-uitkering;	7.252.475	1.671.475	6.099.519	2.824.431
04.03.02	Interreg III	336.435		336.435	0
04.03.03	OP zuid	4.202.393		1.429.958	2.772.435
04.03.03	EPD	-569.369	569.369		0
05.02.03	BDU	178.754.640	108.199.269	87.674.848	199.279.062
05.03.04	Leefbaarheid N69	2.570.712		359.039	2.211.672
05.03.05	PPS-A59	113.894.713	5.194.010	15.689.311	103.399.412
06.01.01	Decentralisatie-uitkering; Monumentenzorg	3.444.704	1.722.352	1.194.815	3.972.241
06.02.01	Jeugdhulpverlening	12.757.647	206.797.627	214.861.014	4.694.260
07.06.02	N-69	68.214.573	96.864	820.779	67.490.659
07.07.01	Decentralisatie-uitkering; Rijks-EHS	9.683.549	25.014.137	26.425.653	8.272.033
		421.962.306	405.219.728	383.782.286	443.399.749

Vaste schulden

bijlage 6

Lening-nummer	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Rente-percen-tage	Restantbedrag van de lening aan het begin van het dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar opgenomen leningen	Bedrag van de rente of het rentebe-standdeel	Bedrag van de aflossing of het aflos-singsbestanddeel	Restantbedrag van de lening aan het einde van het dienstjaar
Onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen							
PPS-A59	80.850.377	3,475	46.004.929	0	1.538.501	5.900.809	40.104.120
BOM-lening*	2.566.666	PM	2.566.666		PM		2.566.666
Totaal	**83.417.043**		**48.571.595**	**0**	**1.538.501**	**5.900.809**	**42.670.786**

* = Schuldrelatie met het Ministerie van Economische Zaken

Overzicht van door de provincie gewaarborgde geldleningen

Bijlage 7a

Lening nummer	Omschrijving van het doel der door de provincie gewaarborgde lening en door wie deze is aangegaan	Omschrijving van het geen door de provincie wordt gewaarborgd	Datum van het door de provincie genomen besluit/ Datum van het goedkeuringsbesluit	Wijze van aflossing	Bedrag v/d aflossing of van de annuiteit	Rente % van de lening	Totaalbedrag dat op de lening is opgenomen	Restantbedrag van de gewaarborgde lening op 01-01	Restantbedrag van de gewaarborgde lening op 31-12
74	Stichting De Wever te Tilburg	Rente+afl	17.12.1971 25.09.1975	39 jr Afl.	174.523,87	6,910	6.806.703	523.708	349.184
104	Stichting Tante Louise Vivenis te Bergen op Zoom	Rente+afl	07.11.1984	30 jr Afl.	101.344,25	6,130	3.040.327	202.689	101.344
108	Stichting Pantein te Boxmeer	Rente+afl	02.06.1985 21.08.1985	40 jr Afl.	47.819,36	8,000	1.815.121	476.179	428.359
116	Stichting Pantein te Boxmeer	Rente+afl	09.09.1985 10.10.1986	30 jr Afl.	60.503,42	7,000	1.815.121	181.528	121.025
					Sub-Totaal		**13.477.272**	**1.384.104**	**999.913**

Nr	Oorspronkelijk bedrag	Door wie de lening is aangegaan	Gevallen van gemeenschappelijke waarborging van de lening		Datum van besluit		Restant per 1 januari	Aflossings-bestanddeel	Restant per 31 december	
			Namen van andere lichamen die waarborgen	Deel dat door de provincie is gewaarborgd	PS c.q. GS	van de goedkeuring				
a.	8.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	3-12-1998	8.000.000	8.000.000	0	Aflossing op 01-07-2014
b.	2.500.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	3-12-1998	2.500.000	0	2.500.000	Aflossing op 01-06-2022
c.	27.500.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	3-12-1998	17.500.000	0	17.500.000	Aflossing op 15-12-2017
d.	6.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	3-12-1998	6.000.000	0	6.000.000	Aflossing op 04-07-2018
e.	25.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	3-12-1998	25.000.000	0	25.000.000	Aflossing op 15-12-2020
f.	10.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	3-12-1998	10.000.000	0	10.000.000	Aflossing op 08-08-2017
g.	10.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	3-12-1998	10.000.000	0	10.000.000	Aflossing op 28-09-2017
h.	7.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	3-12-1998	7.000.000	0	7.000.000	Aflossing op 27-12-2015
i.	7.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	3-12-1998	7.000.000	7.000.000	0	Aflossing op 02-01-2014
j.	8.000.000	Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	3-12-1998	8.000.000	0	8.000.000	Aflossing op 31-12-2016
k.		Nationaal Groenfonds	Overige provincies	13,10%	PS 207694	3-12-1998			1.204.099	Saldo van de door het Nationaal Groenfonds aangetrokken kortlopende leningen per 31 december 2014
Totaal	111.000.000						101.000.000	15.000.000	87.204.099	
									11.423.737	Aandeel NBr 13,1%
									(zie Risicopar.3)	

Overzicht van andere garantieverplichtingen (en risico-afdekking)

Bijlage 7c

Rechtspersoon en maatregel	Garantieverplichting	Maximum risico voor provincie	Percentage af te dekken	Afdekking in Risicoreserve / voorziening	Afdekking in Reserve/Voorziening ontw.bedrijf	Toelichting
Industrie- en Havenschap Moerdijk	Geldleningen Havenschap	8.900.000	50%	4.450.000	-	T.a.v. de door het Havenschap te sluiten geldleningen staat elk der deelnemers naar rato in (provincie en gemeente Moerdijk ieder voor 50%) voor de betaling van rente en aflossingen, zonder dat daarvoor een afzonderlijk besluit is vereist. Voor deze garantstelling wordt een buffer aangehouden van € 4,5 mln. Als het schap in de toekomst wordt omgevormd tot een NV, zal dit risicobedrag opnieuw worden afgewogen. In de PS-vergadering van 4 juli 2014 is de Havenstrategie Moerdijk 2030 en de bijbehorende strategische uitvoeringsagenda vastgesteld. Voor de uitvoering van de maatregelen in de strategische uitvoeringsagenda t.b.v. kern Moerdijk is door PS ingestemd met een mogelijke garantstelling voor eventuele aanvullende financiering van max. € 12,5 mln. Op 9 december 2014 is door GS besloten om een incidentele subsidie te verlenen van € 22.500.000 in de vorm van een geldlening (€ 10.000.000) en in de vorm van een garantstelling (€ 12.500.000) aan de gemeente Moerdijk voor de uitvoering van de waarborgregeling Kern Moerdijk voor de periode tot 1 januari 2030 in het kader van de Algemene subsidieverordening Noord-Brabant. De risico's die met het verlenen van een garantstelling samenhangen worden later betrokken bij de integrale risicobeoordeling van het havenschap. De afdekking van de risico's zullen t.z.t. worden verwerkt in de (meerjaren) begroting.
Stimulering woningbouw	Brabantse verkoopgarantie en garanties aan corporaties en projectontwikkelaars	250.000.000	variabel	-	20.103.096	In 2009 is een pakket maatregelen vastgesteld voor de aanpak van de krediet-crisis. In totaal € 250 mln. is bestemd voor het stimuleren van de woningbouw, opgebouwd uit € 205 mln. revolverend en een buffer van € 45 mln. (ultimo 2014 feitelijk €20,1 mln) binnen de Reserve ontwikkelbedrijf (zie paragraaf 7). Het pakket bestaat uit maatregelen voor de consumenten (w.o. de Brabantse verkoop-garantie) en maatregelen voor producenten (maatwerkoplossingen zoals renteloze leningen, garantstellingen en het Brabants investeringsfonds).
Ministerie van EL&I	Financiering 1e tranche sloop-vergoedingen Regeling Beëindiging Veehouderij-takken (RBV)	113.445.054	-	-	-	In 2000 is een begin gemaakt met de sloop van veestallen in het buitengebied. Voor de 1e tranche van de RBV-regeling is een bovengrens gesteld van € 113,5 mln aan sloopvergoedingen. Het bedrag aan toegewezen beschikkingen is uitgekomen op € 86,3 mln. In 2001 is de Onwikkelingsmaatschappij Ruimte voor Ruimte (ORR) opgericht om met de ontwikkeling van woningbouwkavels de kosten van de sloop van veestallen terug te verdienen. De 1e tranche is inmiddels met succes afgerond.

Overzicht van andere garantieverplichtingen (en risico-afdekking)

Bijlage 7c

Rechtspersoon en maatregel	Garantieverplichting	Maximum risico voor provincie	Percentage af te dekken	Afdekking in Risicoreserve / voorziening	Afdekking in Reserve/Voorziening ontw.bedrijf	Toelichting
Ministerie van EL&I	Financiering 2e tranche sloop-vergoedingen Regeling Beëindiging Veehouderij-takken (RBV)	155.000.000	-	9.171.768	-	In 2002 is besloten tot een 2e tranche van maximaal € 155,0 mln. Het uiteindelijke programma inclusief rente t/m 2011, sanering glastuinbouwlocaties en MOB-complexen heeft een omvang van € 128,4 mln. Ultimo 2013 staat hiervan € 98,3 mln open. De ORR moet dit bedrag terugverdienen. Als gevolg van de verslechterde marktomstandigheden liepen de kavelverkopen terug, maar is er sinds 2014 weer sprake van een toename (51 t.o.v. 36 in 2013 en 34 in 2012). Begin 2014 is er een risicoanalyse opgesteld. Daaruit blijkt dat momenteel de risicoreserve een kleinere voorziening moet aanhouden dan nu het geval is. Ultimo 2014 heeft de provincie de aandelen van Grontmij en NIBC overgenomen (PS 66/14). Een groot deel van de aankoop is afgedekt via het bedrag dat was opgenomen in de risicocreserve (zie bijlage m.b.t. deelnemingen en leningen). In afwachting van een nieuwe businesscase die samen met de andere overgebleven partner (BNG Gebiedsontwikkeling) wordt opgesteld en waarbij het risico in de loop van 2015 opnieuw berekend worden, wordt voorgesteld om het bedrag te handhaven.
Rabobank	Garantie tot nakoming van kredietverplichtingen door TOM CV (Tuinbouw Ontwikkelings-maatschappij	14.000.000	50%	3.500.000	3.500.000	In 2002 hebben de provincie en de Zuidelijke Land- en Tuinbouworganisatie (ZLTO) de TOM CV/BV opgericht, die tot doel heeft het (her-)ontwikkelen van duurzame vestigingslocaties voor glastuinbouw en het saneren van bedrijven. Aan de TOM CV is een garantie verstrekt van 2 x € 7 mln. Hiervoor geldt een afdekking van 50%. Het 1ste deel van de garantie is ondergebracht in een voorziening en de 2e garantie is ondergebracht in de reserve van het ontwikkelbedrijf. Op grond van het GS dossier ultimo 2014 inzake het verstrekken van een geldlening van 75 miljoen aan de TOM zal na ondertekening van de geldleningovereenkomst deze garantstelling komen te vervallen en zal de risicoafdekking van de huidige garantstellingen worden ingezet ten behoeve van de risicoafdekking van de geldlening
Nationaal Groenfonds	Garantstellingen in het kader van de voorfinanciering subsidieregeling particulier natuurbeheer Noord-Brabant	23.136.300	-	-	-	Aan het Groenfonds zijn twee garantstellingen afgegeven voor de voor-financiering van de provinciale subsidieregeling particulier natuurbeheer. De eerste garantstelling betreft de betalingsverplichtingen die voortvloeien uit de leningen die Groenfonds aantrekt. De tweede garantstelling betreft het geval de subsidiegrondslag vervalt. Bij elkaar genomen gaat het om maximaal € 23,1 mln. De garanties lopen door tot 2042 PS(29/08).
Gemeenten Werkendam, Woudrichem en Aalburg	Garantie ter onder-steuning van de realisatie van het Regionale Bedrijventerrein Land van Heusden en Altena	2.500.000	-	-	-	Werkendam, Woudrichem en Aalburg ontwikkelen in het Land van Heusden en Altena een regionaal bedrijventerrein met drie subregionale bedrijventerreinen. Dit wordt gekoppeld aan de herstructurering van bestaande bedrijventerreinen in de regio, waarbij de gemeenten samenwerken met de BOM. Gezien de forse financiële belasting voor de relatief kleine gemeenten, heeft de provincie zich in 2010 onder voorwaarden bereid verklaard om garant te staan voor een bedrag van € 2,5 mln. De afdekking komt zo nodig ten laste van de Reserve ontwikkelbedrijf.

Overzicht van andere garantieverplichtingen (en risico-afdekking)

Bijlage 7c

Rechtspersoon en maatregel	Garantieverplichting	Maximum risico voor provincie	Percentage af te dekken	Afdekking in Risicoreserve / voorziening	Afdekking in Reserve/Voorziening ontw.bedrijf	Toelichting
Gemeente Deurne	Garantie tot overname van per 2020 niet uitgegeven grond in projectvestiging glastuinbouw Deurne	28.938.794	-	-	15.874.692	De gemeente Deurne, de TOM en een coöperatieve vereniging van glastuinders hebben in 2005 de Tuinbouwvestiging Deurne BV (TVD) opgericht. De gronden zijn verworven door de gemeente. Toen het gebied rijp werd voor uitgifte bleek dat de glastuinders niet in staat waren de gronden af te nemen. De coöperatieve vereniging is in 2010 uit de TVD gestapt. Gemeente en TOM hebben de TVD voortgezet, in de verwachting dat gronduitgifte vóór 2020 zal lukken. De provincie heeft een garantie afgegeven om de grond eventueel over te nemen (RM-1587). De schatting van het risico is in 2013 aanzienlijk omhoog gegaan als gevolg van een aantal factoren. In de eerste plaats is het algemeen bekend dat glastuinbouwbedrijven het moeilijk hebben de afgelopen jaren. In heel Nederland zijn weinig glastuinbouwgronden verkocht en in Deurne is nog geen grond verkocht. In de tweede plaats heeft Deurne op dit moment een nadeel ten opzichte van concurrerende locaties in Limburg (Californië, Siberië, beide onderdeel van Greenport Venlo), namelijk dat in Deurne nog geen infrastructuur aanwezig is voor elektriciteit en gas. De aanleg hiervan kost € 5 miljoen en dit wordt vooralsnog, mede gezien het zodadelijk te noemen marktonderzoek, als een te risicovolle investering gezien door TVD en haar financiers. In de derde plaats zijn in oktober 2013 de resultaten van een marktonderzoek beschikbaar gekomen waaruit blijkt dat de vooruitzichten voor grondverkoop in Deurne ook los van de aanwezigheid van infrastructuur voor elektriciteit en gas slecht zijn. Een en ander maakt dat het risico thans is becijferd op € 15,9 miljoen. Dit risico is afgedekt in een voorziening van het ontwikkelbedrijf.
RWE - Essent	Borgstellingsovereenkomst inzake voorfinanciering claims met betrekking tot general escrow	-	-	-	-	In de Kaderbrief 2011 is melding gemaakt van de borgstellingsovereenkomst met RWE/ Essent i.v.m. de aangepaste beleggingstrategie van de general escrow. De provinciale aandeelhouders (Groningen, Overijssel, Limburg en Noord- Brabant) staan garant voor het tijdig nakomen van betalingen aan RWE van gehonoreerde claims die moeten worden voldaan uit de general escrow. Het risico is volledig afgedekt binnen de general escrow
Gemeente Boxtel	Garantstelling voor het kunnen realiseren van het project "Kloppend Hart van het Groene Woud" op grond van de subsidieregeling landschappen van allure Noord-Brabant.	751.000	100%	-	-	De garantstelling ter hoogte van € 751.000,– valt uiteen in drie delen: Garantstellingdeel A: realisatie bezoekerscentrum De Vleut voor een bedrag ter hoogte van € 226.000,–. Garanstellingdeel B: realisatie educatieboederij voor een bedrag van € 200.000,–. Garantstellingdeel C: realiseren recreatief paviljoen voor een bedrag ter hoogte van € 325.000,–. De garantstelling mag uitsluitend voor de financiering van de eerder genoemde objecten worden gebruikt. De garantstelling mag alleen worden ingeroepen als er geen ander financieel alternatief meer is. De garantstelling wordt dan automatisch omgezet in een lening. De gemeente Boxtel betaalt een jaarlijkse vergoeding van € 3.755,00 aan de provincie Noord-Brabant. De garantstelling eindigt op 1 januari 2018 en gaat pas in 2014 en 2015 in. Afdekking komt vanuit De reserve Investeringsagenda in 2014.

Overzicht van andere garantieverplichtingen (en risico-afdekking)

Bijlage 7c

Rechtspersoon en maatregel	Garantieverplichting	Maximum risico voor provincie	Percentage af te dekken	Afdekking in Risicoreserve / voorziening	Afdekking in Reserve/Voorziening ontw.bedrijf	Toelichting
Road 2 Work BV	Garantstelling voor het kunnen realiseren van het project "het opleiden van kandidaten met een langdurige uitkering tot distributiemonteur ondergrondse infrastructuur"	450.000	100%	450.000	-	Op verzoek van Provinciale Staten is een crisisaanpak ontwikkeld om ruim 3.200 mensen te helpen bij het behouden of vinden van een baan of stageplaats. Een van de projecten betreft het opleiden van kandidaten met een langdurige uitkering tot distributiemonteur ondergrondse infrastructuur. Dit project wordt uitgevoerd door de Road 2 Work BV. Voor dit project wordt een garantstelling verleend van ten hoogste € 450.000,-. ten behoeve van een bancaire lening voor de projectkosten. De looptijd van de garantie is van 13 augustus 2013 tot en met 31 december 2015. Het project is eind 2014 beëindigd en bij de vaststelling in 2015 zal de garantstelling worden ingeroepen.
ROC West Brabant	Garantstelling door de provincie aan ROC West-Brabant ter afdekking van het risico dat de cash-inkomsten voor het CIV Biobased lager uitvallen dan geraamd.	300.000	100%	300.000	-	ROC West-Brabant is voornemens een Centrum voor Innovatief Vakmanschap te starten op het vakgebied van de biobased economy (CIV Biobased), daarbij gebruik makend van de subsidieregeling van het Rijk voor opzetten van dergelijke Centra voor Innovatief Vakmanschap. Doelstelling van het CIV Biobased is om te voorzien in de behoefte aan adequaat opgeleid personeel voor bedrijven en instellingen die actief zijn in de biobased economy door intensieve samenwerking van onderwijs, bedrijfsleven en overheid. Het CIV Biobased draagt hiermee bij aan de beleidsdoelen van het Economisch Programma Brabant. Het project heeft een looptijd van 2013 t/m 2017. De garantstelling is verleend onder de opschortende voorwaarde dat de totale projectkosten in deze projectperiode minimaal € 3.800.000,- bedragen. De provincie staat garant voor een tekort aan begrote cash-inkomsten ter financiering van de begrote projectkosten tot maximaal € 3.800.000,-. maximum zijn niet subsidiabel. Indien garantstelling niet wordt geëffectueerd, dan komen de middelen weer beschikbaar voor het economisch programma.
Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM)	Garantstelling door de provincie aan de BOM ter ondersteuning van de ontwikkeling van elektrische bussen van Brabantse makelij.	100.000	100%	100.000	-	De provincie Noord-Brabant werkt samen met de BOM en de Stichting Zero Emissie Busvervoer aan een duurzaam openbaar vervoer, het stimuleren van de regionale economie en aan de transitie van fossiele naar duurzaam opgewekte energie. De BOM heeft voor dat doel het Cleantechfonds opgericht. Het Cleantechfonds is mede bedoeld om het Brabantse MKB te betrekken bij de ontwikkeling van "Brabantse " elektrische bussen. Een bedrijf is gestart met de ontwikkeling van de eerste elektrische bus van Brabantse makelij. Om de start van de pilot met elektrische bussen te versnellen is aan de BOM een incidentele subsidie van €100.000 verleend in de vorm van een garantstelling. De BOM verstrekt voor dit bedrag een garantie aan het bedrijf dat met de ontwikkeling van de elektrische bus is gestart. De garantstelling heeft een looptijd tot uiterlijk 1-1-2016. Dan moet duidelijk zijn of de doelstellingen zijn behaald en of de garantstelling moet worden geëffectueerd.
Gemeente 's-Hertogenbosch	Garantstelling aan de gemeente 's-Hertogenbosch voor het tekort dat ontstaat als de realisatiekosten van de Snelfietsroute 's-Hertogbosch-Oss hoger zijn dan de bijdrage van de deelnemers.	603.905	100%	-	-	Garantstelling door de provincie aan de gemeente ‘s-Hertogenbosch, voor een bijdrage van maximaal € 603.905 in het dekkingstekort van de snelfietsroute, zijnde het tekort dat ontstaat als de realisatiekosten van de snelfietsroute na aanbesteding uitstijgen boven de bedragen die elke partij inbrengt zoals is vastgelegd in de bestuursovereenkomst ‘Snelfietsroute ‘s-Hertogenbosch-Oss’. De garantstelling loopt tot 1 december 2015 en eindigt op die dag van rechtsweg terzij partijen nader overeenkomen om de looptijd te verlengen. Afdekking komt vanuit de reserve BDU.

Overzicht van andere garantieverplichtingen (en risico-afdekking)

Bijlage 7c

Rechtspersoon en maatregel	Garantieverplichting	Maximum risico voor provincie	Percentage af te dekken	Afdekking in Risicoreserve / voorziening	Afdekking in Reserve/Voorziening ontw.bedrijf	Toelichting
IPO/BNG	Borgstelling op een lening die het IPO is aangegaan bij de BNG Bank.	600.000	0%	-	-	Het Interprovinciaal Overleg (IPO) heeft besloten tot (herhuisvesting) van het IPO-Bureau naar een nieuwe kantoorlocatie. De benodigde financiering (€ 1.200.000) wordt verstrekt door de BNG. De BNG vraagt hiervoor een borgstelling. De provincie Noord-Brabant en een andere provincie hebben zich bereid verklaard om borg te staan. De provincie Noord-Brabant stelt zich garant voor een bedrag van € 600.000. De looptijd van de lening is 10 jaar. De kosten van de verhuizing komen ten laste van de IPO begroting. Voor de dekking van de begroting van het IPO dragen alle provincies jaarlijks een bijdrage af aan het IPO. De provincie Noord-Brabant heeft als aanvullende voorwaarde gesteld dat indien er aanspraak op de borgstelling wordt gemaakt, de provincie Noord-Brabant bevoegd is om de aanspraak te verrekenen met de reguliere bijdragen die de provincie doet aan het IPO. Naar verwachting zal de borgstelling niet ingeroepen worden. Er zal dan ook geen beslag worden gelegd op een reserve.
Triple Bridge	Garantstelling aan Triple Bridge voor een tegenvallende nettokasstroom als gevolg van: - tegenvallende vraag of aanbod van warmte - verminderde baten door bijvoorbeeld prijsdalingen of toename van lasten door bijvoorbeeld vertragingen in het project.	1.975.000	100%	-	-	De provincie Noord-Brabant heeft met het ministerie van EZ een Green Deal gesloten. De Green Deal heeft tot doel om risico's voor investeerders te verlagen waardoor zij sneller en tegen gunstiger voorwaarden kunnen participeren in enegie-projecten. Het ministerie heeft hiervoor een subsidie in de vorm van een garantstelling beschikbaar gesteld. De provincie heeft op basis van de Green Deal de 'Eerste wijzigingsregeling subsidieregeling economie en innovatie Noord-Brabant' vastgesteld. De provincie Noord-Brabant heeft op grond van deze subsidieregeling een subsidie onder opschortende voorwaarden verstrekt aan Triple Bridge voor het project stoomkoppeling Middenweg Moerdijk. De beschikking heeft geen financiele gevolgen. Het is een subsidie onder opschortende voorwaarden. Als de subsidie moet worden uitbetaald dan zal het ministerie van EZ op basis van de Green Deal die de basis vormt van de subsidieregeling, de middelen aan de provincie beschikbaar stellen.
Stichting Zero Emissie Busvervoer	Garantstelling aan de Stichting Zero Emissie Busvervoer voor de ondersteuning van de subsidie aanvraag bij de ELENA-faciliteit voor de Europese Investerings Bank (EIB).	860.974	100%	-	-	De provincie Noord-Brabant werkt samen met de stichting ZEB aan de transitie naar zero emissie bussvervoer. De stichting ZEB heeft voor de financiering van praktijkproeven met elektrische bussen in Noord-Brabant en Limburg een subsidie-aanvraag ingediend bij de ELENA-faciliteit van de Europese Investerings Bank (EIB). Ter ondersteuning van die aanvraag heeft de provincie Noord-Brabant een garantiestelling afgegeven (letter of endorsement) voor een bedrag van € 860.973,75. De reservering wordt gedaan uit de te verwachten vrije ruimte uit het meerjarenprogramma verkeer en vervoer 2013. De reservering dient minimaal voor een periode van 3 jaar na ondertekening van het EIB-contract te worden gehandhaafd, eventueel nog aan te vullen met de door de EIB benodigde proceduretijd om één en ander af te handelen, mocht na 3 jaar blijken dat niet aan de verplichtingen is voldaan.
Afdekking garanties				**17.971.768**	**39.477.788**	

Toerekening apparaatslasten

In de paragraaf bedrijfsvoering komen de lasten en de baten van de bedrijfsvoering tot uitdrukking. Het saldo van de lasten en de baten van de bedrijfsvoering bedraagt voor de rekening 2014 € 115,8 miljoen. Dit saldo - apparaatslasten genoemd – wordt toegerekend aan de programma's in de rekening en aan de investeringen/voorzieningen waar eveneens bedrijfsvoeringskosten aan verbonden zijn.

De verdeling naar de programma's in de rekening vindt plaats op basis van de formatie die bij elk programma in de rekening is aangegeven.
Een totaaloverzicht is onderstaand opgenomen.

Toegerekende apparaatskosten (bedragen in hele Euro's)	**fte**	**Rekening 2014 apparaatslasten**
Toegerekende apparaatskosten aan programma's		
01 Bestuur	32,69	6.281.912
02 Ruimte	96,55	18.553.642
03 Ecologie	136,94	26.315.233
04 Economie	47,15	9.060.634
05 Mobiliteit	153,66	29.528.251
06 Cultuur en samenleving	68,20	13.105.732
07 Investeringsagenda	55,84	10.730.558
31 Algemeen financieel beleid		-67.129
Totaal toegerekende apparaatskosten aan programma's	**591,03**	**113.508.833**
Toegerekende apparaatskosten investeringen en voorzieningen		
03 Ecologie		624.710
05 Mobiliteit		1.700.000
Totaal toegerekende apparaatskosten		**115.833.543**

03 Ecologie

Van de apparaatskosten ecologie is € 64.118 rechtstreeks aan productgroepen van programma 03 toegerekend.

Opbouw kostensoorten naar economische categorie		Rekening 2014	Bijlage 8
	Lasten	Baten	Saldo
	A/B/C. Salariskosten		
1.1	88.117.538	0	88.117.538
1.2	3.137	0	3.137
2.3.1	-163	3.555.742	-3.555.904
8.2	0	317.625	-317.625
	88.120.512	3.873.366	84.247.146
	D. Presententiegelden en reis- en verblijfkosten		
2.2	1.750	0	1.750
2.3.1	1.386.970	9.048	1.377.922
	1.388.720	9.048	1.379.672
	E. Representatiekosten t.b.v. personeel		
1.1	61	0	61
2.3.1	368.432	55.560	312.872
	368.494	55.560	312.933
	F. Overige personeelskosten		
2.2	10.620	0	10.620
2.3.1	7.599.264	0	7.599.264
4.0.3	45	0	45
	7.609.929	0	7.609.929
	G. Bijkomende kosten salarisadministratie		
2.3.1	96.706	0	96.706
	H. Administratiekosten		
2.2	22.880	0	22.880
2.3.1	91.718	0	91.718
	114.598	0	114.598
	I. Overige kosten		
2.2	146.933	0	146.933
2.3.1	153.193	48.547	104.646
	300.126	48.547	251.578
	J. Communicatie		
2.2	30.535	0	30.535
2.3.1	1.912.258	0	1.912.258
	1.942.793	0	1.942.793
	M. Huisvestingskosten		
2.2.0	81	172.642	-172.561
2.3.1	1.838.577	122.250	1.716.327
3.0	249.473	0	249.473
4.0.3	121.562	1.919	119.643
6.0	4.500.952	0	4.500.952
	6.710.645	296.811	6.413.834

Opbouw kostensoorten naar economische categorie		Rekening 2014	Bijlage 8
	Lasten	Baten	Saldo
	N. Kosten van kantine, keuken en serveerdienst		
2.3.1	1.328.037	0	1.328.037
	O. Kantoor- en bureaukosten		
2.2	443.745	30.915	412.830
2.3.1	1.640.245	25.829	1.614.417
3.0	1.096	0	1.096
6.0	184.441	0	184.441
	2.269.528	56.744	2.212.784
	Q. Kosten van automatisering		
2.2	2.710.964	0	2.710.964
2.3.1	6.098.993	0	6.098.993
4.0.3	209.491	0	209.491
	9.019.448	0	9.019.448
	S. Kosten van bibliotheek en documentaire voorzieningen		
2.3.1	77.818	0	77.818
	T. Overige kosten		
2.3.1	420.489	0	420.489
	U. Juridische aangelegenheden		
2.3.1	248.260	2.081	246.179
	V. Kosten GEO		
2.2.0	137.151	0	137.151
2.3.0		34.770	-34.770
2.3.1	55.616	0	55.616
3.0	1.600	0	1.600
	194.367	34.770	159.596
Totaal te verrekenen	120.210.471	4.376.927	115.833.543
Recapitulatie:			
1.1	88.117.599	0	88.117.599
1.2.	3.137	0	3.137
2.2.0	3.504.659	203.557	3.301.102
2.3.0	0	34.770	-34.770
2.3.1	23.316.415	3.819.056	19.497.359
3.0	252.169	0	252.169
4.0.3	331.098	1.919	329.179
6.0	4.685.393	0	4.685.393
8.2	0	317.625	-317.625
	120.210.471	4.376.927	115.833.543

Verdeling apparaatskosten over de functies		Bijlage 8
Nr.	**Omschrijving**	**Rekening 2014**
	Toegerekende apparaakosten aan programma's en producten	
1.0	Provinciale Staten	1.325.144
1.1	Gedeputeerde Staten	757.225
1.3	Bestuurlijke organisatie	967.754
1.4	Financieel toezicht op gemeenten en gemeenschappelijke regelingen	1.663.857
1.6	Overige zaken betreffende algemeen bestuur	1.072.736
2.1	Openbare orde en veiligheid	1.630.869
3.0	Verkeer en vervoer, algemeen	1.409.799
3.1	Landwegen	19.122.624
3.3	Waterwegen	39.254
3.4	Vervoer	8.956.573
4.0	Waterhuishouding, algemeen	2.833.603
4.1	Waterschapsaangelegenheden	159.640
4.2	Waterkeringen	665.165
4.3	Kwantitatief beheer oppervlaktewater	997.747
4.4	Kwantitatief beheer grondwater	367.692
5.0	Milieubeheer, algemeen	3.447.275
5.2	Kwalitatief beheer grondwater en bodem	4.542.691
5.3	Bestrijding luchtverontreiniging	331.733
5.4	Bestrijding geluidhinder	818.864
5.5	Vergunningverlening en handhaving	826.235
5.6	Ontgrondingen	1.019.008
6.2	Natuur	9.822.564
7.0	Algemene economische aangelegenheden	6.330.597
7.1	Bevordering economische activiteiten	7.781.472
7.2	Nutsvoorzieningen	1.279.162
7.3	Agrarische aangelegenheden	9.950.440
8.0	Welzijn, algemeen	2.209.636
8.2	Lichamelijke vorming en sport	253.885
8.3	Kunst en oudheidkunde	4.773.029
8.4	Sociaal-cultureel werk en ontwikkeling	742.787
8.5	Maatschappelijke voorzieningen	3.733.247
8.8	Jeugdhulpverlening	3.552.006
9.0	Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting, algemeen	7.831.206
9.1	Ruimtelijke ordening	1.217.947
9.2	Volkshuisvesting	1.142.495
0.6	Saldo van kostenplaatsen	-67.129
	Totaal toegerekende apparaatskosten gewone dienst	**113.508.833**
	Toegerekende apparaatskosten investeringen en voorzieningen	
3.1	Landwegen	1.700.000
4.4.	Kwantitatief beheer grondwater	624.710
	Toegerekende apparaatskosten investeringen en voorzieningen	**2.324.710**
	Totaal toegerekende apparaatskosten	**115.833.543**

Informatie over ontslagregelingen **Bijlage 8a**

Conform de door u vastgestelde formats geven wij u inzicht in de uitdiensttredingen in 2014, alsmede in de categorisering van de loonkosten.

Uitdiensttredingen

(aantal uitdiensttredingen)

Salaris-schaal	Einde arbeids-overeenk.	Einde tijdelijke aanstelling	Ontslag door werkgever	Ontslag op eigen verzoek	Ouderdoms-pensioen	Overlijden	totaal
07		1	1	2			4
08				1			1
09							1
10			1	3	1		6
11	1	1	1	9	1		14
12				4	1		5
14				3			3
NVT	2	1	1	1			6
totaal	3	3	4	23	3		40

toelichting "Ontslag door werkgever"

2 ontslagen betreffen personen die al in 2012 resp. 2013 zijn ontslagen wegens 'plichtsverzuim' resp. 'disfunctioneren'; na een bezwaar-/beroepsprocedure zijn beide ontslagen in 2014 in stand gebleven;
1 medewerker is ontslagen wegens disfunctioneren, nadat een verbetertraject niet tot verbetering heeft geleid;
de 4e is ontslagen na langdurige ziekte.

Maatwerkafspraken bij beëindiging dienstverband

type afspraak	aantal afspraken	kosten (€)
vrijstelling van werk	5	75.280,44
vrijstelling van werk i.c.m. opleidingen	1	18.319,00
deeltijdontslag met pensioenstorting	1	11.000,00
terugkeergarantie	1	0,00
Eindtotaal	8	104.599,44

Financiële verantwoording loonkosten

(bedragen x € 1.000)	ACTIEF PERSONEEL	INACTIEF PERSONEEL	VOORMALIG PERSONEEL	TOTAAL
werkelijke salarislasten	87.056	78		87.132
incidentele betalingen, anders dan gratificaties				0
wachtgeld- / werkloosheidsuitkeringen en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen			381	381
vergoeding betaald aan derden *)			142	180
pensioen-aanvullingen (FPU/57+)			310	310
TOTAAL	87.056	78	815	87.985

**) Vergoeding betaald aan derden*

Dit betreft salarisgaranties voor van de Provincie overgenomen personeel.

Bijlage 9 *Modelstaat A*

- . **Liquiditeitspositie** over het 1ste kwartaal van het jaar 2014
- . Van de decentrale overheid: Provincie Noord-Brabant

Toelichting: liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

De modelstaten A over de kwartalen van het voorafgaande jaar worden normaliter eenmaal per jaar als onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder verzonden. De liquiditeitspositie heeft betrekking op de financiering met een rentetypische looptijd van korter dan een jaar. Een derivaat kan daarbij de looptijd van de financiering veranderen. Zo kan een derivaat vaste schuld omzetten in een korte schuld met variabele rente. De liquiditeitspositie is het saldo van (a) de vlottende of korte schulden, zoals schulden in rekening-courant en in bewaring zijnde kasgelden van derden en (b) de vlottende middelen zoals kasgelden en tegoeden in rekening-courant. De liquiditeitspositie heeft betrekking op het gehele openbaar lichaam, alsmede op de gemeentelijke kredietbank en op diensten zoals het grondbedrijf, exclusief interne schuldverhoudingen. De gemiddelde liquiditeitspositie van de drie kwartaalmaanden wordt getoetst aan het bedrag van de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet heeft betrekking op het totaal van de begroting van het lopende jaar naar de stand van 1 januari. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, dan dient de betrokken decentrale overheid de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet.

Berekening (bedragen x € 1.000)

Stappen (1–4)	**(1) Vlottende schuld**	**(2) Vlottende middelen**	**(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)**
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 1	21	644.891	-644.870
ultimo maand 2	21	637.834	-637.813
ultimo maand 3	21	648.930	-648.909
(4) gemiddelde van (3)			-643.864

Stappen (5–9)	**Variabelen**	**Bedragen**
(5)	**kasgeldlimiet**	71.581
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet	715.445
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	

Berekening kasgeldlimiet (5)

(7)	Begrotingstotaal	1.022.592
(8)	Percentage regeling	7
(5) = (7) x (8) / 100	**Kasgeldlimiet**	71.581

Bijlage 9 *Modelstaat A*

- . **Liquiditeitspositie** over het 2de kwartaal van het jaar 2014
- . Van de decentrale overheid: Provincie Noord-Brabant

Toelichting: liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

De modelstaten A over de kwartalen van het voorafgaande jaar worden normaliter eenmaal per jaar als onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder verzonden. De liquiditeitspositie heeft betrekking op de financiering met een rentetypische looptijd van korter dan een jaar. Een derivaat kan daarbij de looptijd van de financiering veranderen. Zo kan een derivaat vaste schuld omzetten in een korte schuld met variabele rente. De liquiditeitspositie is het saldo van (a) de vlottende of korte schulden, zoals schulden in rekening-courant en in bewaring zijnde kasgelden van derden en (b) de vlottende middelen zoals kasgelden en tegoeden in rekening-courant. De liquiditeitspositie heeft betrekking op het gehele openbaar lichaam, alsmede op de gemeentelijke kredietbank en op diensten zoals het grondbedrijf, exclusief interne schuldverhoudingen. De gemiddelde liquiditeitspositie van de drie kwartaalmaanden wordt getoetst aan het bedrag van de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet heeft betrekking op het totaal van de begroting van het lopende jaar naar de stand van 1 januari. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, dan dient de betrokken decentrale overheid de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet.

Berekening (bedragen x € 1.000)

Stappen (1–4)	**(1) Vlottende schuld**	**(2) Vlottende middelen**	**(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)**
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 4	21	671.591	-671.570
ultimo maand 5	21	751.885	-751.864
ultimo maand 6	21	776.212	-776.191
(4) gemiddelde van (3)			-733.208

Stappen (5–9)	**Variabelen**	**Bedragen**
(5)	**kasgeldlimiet**	71.581
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet	804.789
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	

Berekening kasgeldlimiet (5)

(7)	Begrotingstotaal	1.022.592
(8)	Percentage regeling	7
(5) = (7) x (8) / 100	**Kasgeldlimiet**	71.581

Bijlage 9 *Modelstaat A*

- . **Liquiditeitspositie** over het 3de kwartaal van het jaar 2014
- . Van de decentrale overheid: Provincie Noord-Brabant

Toelichting: liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

De modelstaten A over de kwartalen van het voorafgaande jaar worden normaliter eenmaal per jaar als onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder verzonden. De liquiditeitspositie heeft betrekking op de financiering met een rentetypische looptijd van korter dan een jaar. Een derivaat kan daarbij de looptijd van de financiering veranderen. Zo kan een derivaat vaste schuld omzetten in een korte schuld met variabele rente. De liquiditeitspositie is het saldo van (a) de vlottende of korte schulden, zoals schulden in rekening-courant en in bewaring zijnde kasgelden van derden en (b) de vlottende middelen zoals kasgelden en tegoeden in rekening-courant. De liquiditeitspositie heeft betrekking op het gehele openbaar lichaam, alsmede op de gemeentelijke kredietbank en op diensten zoals het grondbedrijf, exclusief interne schuldverhoudingen. De gemiddelde liquiditeitspositie van de drie kwartaalmaanden wordt getoetst aan het bedrag van de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet heeft betrekking op het totaal van de begroting van het lopende jaar naar de stand van 1 januari. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, dan dient de betrokken decentrale overheid de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet.

Berekening (bedragen x € 1.000)

Stappen (1–4)	**(1) Vlottende schuld**	**(2) Vlottende middelen**	**(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)**
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 7	21	732.663	-732.642
ultimo maand 8	21	759.086	-759.065
ultimo maand 9	21	691.597	-691.576
(4) gemiddelde van (3)			-727.761

Stappen (5–9)	**Variabelen**	**Bedragen**
(5)	**kasgeldlimiet**	71.581
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet	799.342
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	

Berekening kasgeldlimiet (5)

(7)	Begrotingstotaal	1.022.592
(8)	Percentage regeling	7
(5) = (7) x (8) / 100	**Kasgeldlimiet**	71.581

Bijlage 9 *Modelstaat A*

- . **Liquiditeitspositie** over het 4de kwartaal van het jaar 2014
- . Van de decentrale overheid: Provincie Noord-Brabant

Toelichting: liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

De modelstaten A over de kwartalen van het voorafgaande jaar worden normaliter eenmaal per jaar als onderdeel van de financieringsparagraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder verzonden. De liquiditeitspositie heeft betrekking op de financiering met een rentetypische looptijd van korter dan een jaar. Een derivaat kan daarbij de looptijd van de financiering veranderen. Zo kan een derivaat vaste schuld omzetten in een korte schuld met variabele rente. De liquiditeitspositie is het saldo van (a) de vlottende of korte schulden, zoals schulden in rekening-courant en in bewaring zijnde kasgelden van derden en (b) de vlottende middelen zoals kasgelden en tegoeden in rekening-courant. De liquiditeitspositie heeft betrekking op het gehele openbaar lichaam, alsmede op de gemeentelijke kredietbank en op diensten zoals het grondbedrijf, exclusief interne schuldverhoudingen. De gemiddelde liquiditeitspositie van de drie kwartaalmaanden wordt getoetst aan het bedrag van de kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet heeft betrekking op het totaal van de begroting van het lopende jaar naar de stand van 1 januari. Als de gemiddelde liquiditeitspositie van drie achtereenvolgende kwartalen de kasgeldlimiet overschrijdt, dan dient de betrokken decentrale overheid de drie kwartaalrapportages toe te zenden aan de toezichthouder, met daarbij een plan om weer te voldoen aan de kasgeldlimiet.

Berekening (bedragen x € 1.000)

Stappen (1–4)	**(1) Vlottende schuld**	**(2) Vlottende middelen**	**(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)**
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 10	21	666.408	-666.387
ultimo maand 11	21	710.911	-710.890
ultimo maand 12	21	549.764	-549.743
(4) gemiddelde van (3)			-642.340

Stappen (5–9)	**Variabelen**	**Bedragen**
(5)	**kasgeldlimiet**	71.581
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet	713.921
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	

Berekening kasgeldlimiet (5)

(7)	Begrotingstotaal	1.022.592
(8)	Percentage regeling	7
(5) = (7) x (8) / 100	**Kasgeldlimiet**	71.581

Modelstaat B

- Renterisico vaste schuld over de jaren 2015-2018
- Van de decentrale overheid: Provincie Noord-Brabant

Toelichting: renterisico vaste schuld in relatie tot renterisiconorm

Modelstaat B wordt eenmaal per jaar als onderdeel van de financierings-paragraaf bij de begroting en het jaarverslag naar de toezichthouder verzonden. Op deze staat wordt over het renterisico van de komende vier jaren gerapporteerd. Het renterisico heeft betrekking op de vaste schuld en op het bedrag waarover renterisico wordt gelopen. Naast de renteherzieningen zijn hiervoor ook de aflossingen van belang, want het renterisico wordt verkleind door aflossingen in de tijd te spreiden. Het renterisico heeft betrekking op het gehele openbaar lichaam, op de gemeentelijke kredietbank en op diensten zoals het grondbedrijf. Het renterisico wordt getoetst aan het bedrag van de renterisiconorm. De renterisiconorm heeft betrekking op het totaal van de begroting van uitsluitend het komende jaar. Het komende jaar is jaar T in de tabel hierna.

Berekening (bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen Renterisico(norm)	Jaar 2015:	Jaar 2016:	Jaar 2017:	Jaar 2018
(1)	Renteherzieningen	0	0	0	0
(2)	Aflossingen	0	0	0	0
(3)	**Renterisico (1+2)**	0	0	0	0
(4)	**Renterisiconorm**	154.872	154.872	154.872	154.872
(5a) = (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	154.872	154.872	154.872	154.872
(5b) = (3>4)	Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0
	Renterisiconorm				
Berekening					
(4a)	Begrotingstotaal jaar 2015 (T)	774.361			
(4b)	Percentage	20			
	Renterisiconorm (van alleen jaar T)	154.872			
(4) = (4a x 4b/100)					

Begrotingsrechtmatigheid Bijlage 10

Overschrijdingen van de geraamde lasten worden getoetst aan de begrotingscriteria van de commissie BBV.

In deze bijlage zijn de kostenoverschrijdingen > € 50.000 op productgroepniveau toegelicht.

In principe kunnen de volgende categorieën aan de orde zijn:

Categorie

1 Kostenoverschrijdingen die niet passen binnen het bestaand beleid en waarvoor tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing is ingediend.

2 Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaand beleid , waarbij de accountant vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd.

3 Kostenoverschrijding die (grotendeels) wordt gecompenseerd door inkomsten.

4 Kostenoverschrijding bij open eind subsidieregelingen.

5 Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door inkomsten die niet direct gerelateerd zijn.

6 Kostenoverschrijding door interpretatieverschillen over uitleg wet- en regelgeving.

7 Kostenoverschrijding op investeringen waarvan de gevolgen zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten.

	Cat nr.	Toelichting	afwijking t.o.v. de begroting lasten		baten		saldo	
01.02	3	Bestuurlijke samenwerking De overschrijding van de lasten houdt verband met de subsidiebeschikking voor de Internationale school Breda die conform beleid geheel ten laste komt van de algemene reserve-component regionale structuurversterking.	-887.151	N	109.287	V	-777.865	**N**
04.01		Algemeen economisch beleid In het kader van economisch beleid zijn door de provincie leningen verstrekt waarvan bij het opmaken van de jaarrekening 2014 wordt ingeschat dat deze niet of niet volledig wordt terugbetaald. In verband daarmee is een voorziening getroffen. De voorziening is gevormd ten laste van de risicoreserve.	-2.034.505	N	-615.857	N	-2.650.362	**N**
04.03	3	Internationalisering en EU-programma's De overschrijding van de lasten betreft vooral OP-Zuid. tegenover deze lastenoverschrijding staat de EFRO-bijdrage van de EU ad € 2,1 mln.	-638.224	N	2.195.643	V	1.557.419	**V**
06.02	3	Jeugd De geïndiceerde jeugdzorg wordt gefinancierd op grond van de specifieke doeluitkering die van het Rijk wordt ontvangen. De begrotingscyclus van het Rijk wijkt af van de provinciale begrotingscyclus. De oorspronkelijke begroting is gebaseerd op verwachte uitgaven tegen prijspeil 2012. De begroting na wijzigingen is gebaseerd op de uitgaven 2014 tegen prijspeil 2013. De doeluitkering 2014 wordt door het Rijk gebaseerd op prijspeil 2013. In het najaar 2014 heeft het Rijk de loonkostenindexering (OVA) beschikbaar gesteld, deze is in december 2014 doorgegeven aan de zorgaanbieders en Bureau Jeugdzorg. De overschrijding van de lasten wordt gecompenseerd door hogere inkomsten uit de doeluitkering jeugdzorg.	-4.084.339	N	5.711.014	V	1.626.675	**V**
07.01	3	Energietransitie In het kader van de energietranisitie is door de provincie een lening verstrekt waarvan bij het opmaken van de jaarrekening 2014 wordt ingeschat dat deze niet of niet volledig wordt terugbetaald. In verband daarmee is een voorziening getroffen. De voorziening is gevormd ten laste van de reserve investeringsagenda.	-628.472	N	522.000	V	-106.472	**N**
07.07	3	Groenontwikkelfonds Brabant.	-7.722.163	N	6.980.838	N	-741.325	**N**

Begrotingsrechtmatigheid Bijlage 10

Overschrijdingen van de geraamde lasten worden getoetst aan de begrotingscriteria van de commissie BBV.

In deze bijlage zijn de kostenoverschrijdingen > € 50.000 op productgroepniveau toegelicht.

In principe kunnen de volgende categorieën aan de orde zijn:

Categorie

1 Kostenoverschrijdingen die niet passen binnen het bestaand beleid en waarvoor tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing is ingediend.

2 Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaand beleid , waarbij de accountant vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd.

3 Kostenoverschrijding die (grotendeels) wordt gecompenseerd door inkomsten.

4 Kostenoverschrijding bij open eind subsidieregelingen.

5 Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door inkomsten die niet direct gerelateerd zijn.

6 Kostenoverschrijding door interpretatieverschillen over uitleg wet- en regelgeving.

7 Kostenoverschrijding op investeringen waarvan de gevolgen zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten.

	Cat nr.	Toelichting	afwijking t.o.v. de begroting lasten		baten		saldo	
		De overschrijding van de lasten houdt verband met de inzet van de lente-akkoord middelen/verwerving provinciale EHS. De overschrijding wordt volledig gecompenseerd door bijbehorende inkomsten uit de verwerving van EHS en door de onttrekking aan de reserve Essent investeringsagenda onderdeel groenontwikkelfonds.						
	07.08	Innovatiefonds	-3.010.270	N	0		-3.010.270	**N**
		De overschrijding betreft de vorming van een voorziening i.v.m. risicovolle leningen aan verbonden partijen. De laste van de voorziening wordt gedekt uit de Essent-reserve investeringsagenda.						
	07.09	Energiefonds	-562.091	N			-562.091	**N**
		De overschrijding betreft de vorming van een voorziening i.v.m. risicovolle leningen aan verbonden partijen. De laste van de voorziening wordt gedekt uit de Essent-reserve investeringsagenda.						
	07.10	Breedbandfonds	-231.535	N			-231.535	**N**
		De overschrijding betreft de vorming van een voorziening i.v.m. risicovolle leningen aan verbonden partijen. De laste van de voorziening wordt gedekt uit de Essent-reserve investeringsagenda.						
Bedrijfsvoering								
		Overschrijding lasten bedrijfsvoering	-7.580.597	N	3.902.310	V	-3.678.286	**N**
		De overschrijding heeft de volgende oorzaken.: We zitten in een fase van de organisatie-ontwikkeling waarin het lastig is de uitstroom van medewerkers gelijk op te laten lopen met de afname van de maximaal toegestane formatie. Dit is onder meer een gevolg van de economische crisis. Het gevolg hiervan is dat de personele bezetting in het eerste deel van het jaar nog groter was dan de toegestane maximale formatie. In de loop van het jaar is dit ingelopen. We liggen op koers om de taakstelling van 1000 fte (exclusief DLG) eind 2015 te realiseren.						
		Daarnaast hebben wij er de afgelopen periode bewust voor gekozen om voor vacatures die ontstaan op taken die geschrapt of overgedragen gaan worden, maar die nog wel uitgevoerd moeten worden, voornamelijk tijdelijk externe capaciteit in te huren. Deze inhuur is duurder dan een eigen medewerker, wat een extra druk legt op het personeelskostenbudget.						

Begrotingsrechtmatigheid Bijlage 10

Overschrijdingen van de geraamde lasten worden getoetst aan de begrotingscriteria van de commissie BBV.

In deze bijlage zijn de kostenoverschrijdingen > € 50.000 op productgroepniveau toegelicht.

In principe kunnen de volgende categorieën aan de orde zijn:

Categorie

1 Kostenoverschrijdingen die niet passen binnen het bestaand beleid en waarvoor tegen beter weten in geen voorstel tot begrotingsaanpassing is ingediend.

2 Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaand beleid , waarbij de accountant vaststelt dat die ten onrechte niet tijdig zijn gesignaleerd.

3 Kostenoverschrijding die (grotendeels) wordt gecompenseerd door inkomsten.

4 Kostenoverschrijding bij open eind subsidieregelingen.

5 Kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door inkomsten die niet direct gerelateerd zijn.

6 Kostenoverschrijding door interpretatieverschillen over uitleg wet- en regelgeving.

7 Kostenoverschrijding op investeringen waarvan de gevolgen zichtbaar worden via hogere afschrijvings- en financieringslasten.

Cat nr.	Toelichting	afwijking t.o.v. de begroting lasten	baten	saldo
	De kosten die in rekening gebracht worden bij een externe detachering zijn niet in alle gevallen kostendekkend, omdat wij het instrument van externe detachering in veel gevallen ook gebruiken als een mobiliteit bevorderende maatregel.			
	Het totale personeelskostenbudget wordt begroot op basis van het aantal formatieplaatsen keer het aan die formatieplaatsen gekoppelde schaalniveau. Op basis van de formatie wordt rekening gehouden met een gemiddeld bedrag van ca. € 75.000 per formatieplaats. Het gemiddelde bedrag voor de daadwerkelijke personele bezetting bedraagt echter ca. € 76.200. Mede vanwege de beperkte uitstroom wordt de gemiddelde bezetting steeds duurder. Daarnaast worden nog extra, niet geraamde kosten gemaakt voor bijvoorbeeld verkoop van verlof, schouderklopjes en persoonlijke en garantietoelagen			

Afwijkingen t.o.v. de begroting

Bijlage 11

bedragen x € 1.000

		Lasten 2014 + stortingen in reserves									**Baten 2014 + onttrekkingen aan reserves**				
		begroting oorspr.	begroting ná wijz	realisatie	Verschil	% verschil	Overschrijdingen	%	Onderschrijdingen	%	begroting oorspr.	begroting ná wijz	realisatie	Verschil	% verschil
			a	b	a-/-b							c	d	d-/-c	
01	**Programma Bestuur**														
01.01	Provinciebestuur	8.424	8.690	8.323	367	4,2%	605	7,0%	971	11,2%	363	2	14	12	538,2%
01.02	Bestuurlijke samenwerking	2.245	4.445	5.332	-887	-20,0%	1.188	26,7%	301	6,8%	561	215	325	109	50,8%
01.03	Interbestuurlijk toezicht	421	521	76	445	85,4%	0	0,0%	445	85,4%	0	0	0	0	0,0%
	Toegerekende apparaatskosten	6.360	6.360	6.282	78	1,2%	0	0,0%	78	1,2%					
Totaal programma Bestuur		17.450	20.017	20.014	3		1.793		1.796		923	218	339	121	
02	**Programma Ruimte**														
02.01	Ruimtelijke ontwikkeling en - kwal	12.182	23.108	21.466	1.642	7,1%	4.108	17,8%	5.750	24,9%	289	5.716	5.862	145	2,5%
02.02	Vitaal platteland	8.618	8.667	2.964	5.704	65,8%	3.500	40,4%	9.204	106,2%	3.495	3.159	-5.518	-8.677	-274,7%
02.03	Sterk stedelijk netwerk	12.040	12.504	9.792	2.712	21,7%	1.674	13,4%	4.386	35,1%	535	743	-658	-1.401	-188,6%
	Toegerekende apparaatskosten	15.923	15.923	18.554	-2.631	-16,5%	2.631	16,5%	0	0,0%					
Totaal programma Ruimte		48.763	60.202	52.775	7.427		11.913		19.340		4.320	9.618	-315	-9.933	
03	**Programma Ecologie**														
03.01	Water	14.414	24.068	14.394	9.674	40,2%	486	2,0%	10.160	42,2%	10.160	7.697	3.723	-3.974	-51,6%
03.02	Milieu	56.900	59.382	55.818	3.564	6,0%	8.706	14,7%	12.270	20,7%	27.389	30.408	29.763	-645	-2,1%
03.03	Natuur en landschap	11.641	77.063	38.047	39.016	50,6%	1.424	1,8%	40.440	52,5%	26	46.139	13.515	-32.624	-70,7%
	Toegerekende apparaatskosten	29.578	29.578	26.289	3.290	11,1%	191	0,6%	3.481	11,8%					
Totaal programma Ecologie		112.534	190.091	134.547	55.544		10.807		66.351		37.576	84.244	47.001	-37.243	
04	**Programma Economie**														
04.01	Algemeen economisch beleid	10.775	12.431	14.466	-2.035	-16,4%	8.510	68,5%	6.474	52,1%	389	976	360	-616	-63,1%
04.02	Economisch programma Brabant	16.827	17.312	13.565	3.747	21,6%	413	2,4%	4.160	24,0%	5.977	8.791	6.714	-2.076	-23,6%
04.03	Internationalisering en EU progra	1.410	924	1.562	-638	-69,1%	2.233	241,6%	1.595	172,6%	0	0	2.196	2.196	100,0%
	Toegerekende apparaatskosten	8.309	8.309	9.061	-751	-9,0%	751	9,0%	0	0,0%					
Totaal programma Economie		37.321	38.977	38.654	323		11.907		12.229		6.366	9.766	9.270	-496	
05	**Programma mobiliteit**														
05.01	Mobiliteit	31.692	35.098	19.726	15.372	43,8%	0	0,0%	15.372	43,8%	14.091	22.204	18.633	-3.571	-16,1%
05.02	Openbaar vervoer	149.525	149.771	141.692	8.079	5,4%	6.202	4,1%	14.281	9,5%	114.985	117.256	121.118	3.862	3,3%
05.03	Infrastructuur/ provinciale wegen	86.392	82.747	80.715	2.032	2,5%	962	1,2%	2.993	3,6%	23.006	23.203	21.310	-1.894	-8,2%
	Toegerekende apparaatskosten	25.859	25.859	29.528	-3.669	-14,2%	3.688	14,3%	19	0,1%					
Totaal programma Mobiliteit		293.468	293.475	271.661	21.814		10.851		32.665		152.082	162.663	161.061	-1.602	
06	**Programma Cultuur en samenleving**														
06.01	Cultuur	27.803	43.256	36.569	6.687	15,5%	66	0,2%	6.754	15,6%	388	3.543	2.320	-1.223	-34,5%
06.02	Jeugd	191.396	214.141	218.226	-4.084	-1,9%	5.711	2,7%	1.627	0,8%	186.518	209.150	214.861	5.711	2,7%
06.03	Samenleving	8.919	12.838	11.119	1.719	13,4%	32	0,2%	1.751	13,6%	77	77	-804	-881	-1146,5%
06.04	Sociaal cultureel beleid	27.121	8.036	8.007	29	0,4%	60	0,7%	89	1,1%	0	1.105	1.105	0	0,0%
	Toegerekende apparaatskosten	9.312	9.312	13.106	-3.793	-40,7%	3.793	40,7%	0	0,0%					
Totaal programma Cultuur en samenlevin		264.550	287.584	287.027	558		9.662		10.221		186.983	213.875	217.482	3.607	

Afwijkingen t.o.v. de begroting

bedragen x € 1.000

	Lasten 2014 + stortingen in reserves									Baten 2014 + onttrekkingen aan reserves				
	begroting oorspr.	begroting ná wijz	realisatie	Verschil	% verschil	Overschrijdingen	%	Onderschrijdingen	%	begroting oorspr.	begroting ná wijz	realisatie	Verschil	% verschil
		a	b	a-/-b							c	d	d-/-c	
07 Investeringsagenda														
07.01 Energietransitie	2.434	705	1.333	-628	-89,2%	1.081	153,5%	453	64,3%	0	25	547	522	2122,0%
07.02 Landschappen van allure	26.725	27.053	26.896	157	0,6%	0	0,0%	157	0,6%	0	0	0	0	0,0%
07.03 Brabant C	2.500	5.000	3.240	1.760	35,2%	0	0,0%	1.760	35,2%	0	0	0	0	0,0%
07.04 Sportplan 2016	4.890	6.030	3.431	2.599	43,1%	0	0,0%	2.599	43,1%	0	0	0	0	0,0%
07.05 Grote erfgoedcomplexen	425	565	290	275	48,6%	0	0,0%	275	48,6%	0	0	0	0	0,0%
07.06 Spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur	27.466	15.013	8.070	6.942	46,2%	336	2,2%	7.278	48,5%	7.100	7.357	1.361	-5.996	-81,5%
07.07 Groen Ontwikkelfonds	1.000	111.536	119.258	-7.722	-6,9%	9.381	8,4%	1.659	1,5%	0	6.300	13.281	6.981	110,8%
07.08 Innovatiefonds	0	0	3.010	-3.010	100,0%	3.010	100,0%	0	0,0%	0	0	0	0	0,0%
07.09 Energiefonds	0	0	562	-562	100,0%	562	100,0%	0	0,0%	0	0	0	0	0,0%
07.10 Breedbandfonds	0	0	232	-232	100,0%	232	100,0%	0	0,0%	0	0	0	0	0,0%
Toegerekende apparaatskosten	10.576	10.404	10.731	-326	-3,1%	326	3,1%	0	0,0%					
Totaal programma Investeringsagenda	76.016	176.306	177.053	-747		14.928		14.181		7.100	13.682	15.189	1.507	
Algemeen financieel beleid														
Algemene dekkingsmiddelen	21.545	40.868	27.946	12.922	31,6%	916	2,2%	13.839	33,9%	437.762	489.200	523.458	34.258	7,0%
Stelposten	40.982	3.861	1	3.860	100,0%	420	10,9%	4.280	110,8%	5.568	514	0	-514	-100,0%
Onvoorzien	1.308	1.288	0	1.288	100,0%	0	0,0%	1.288	100,0%	0	0	0	0	0,0%
	63.835	46.017	27.947	18.070		1.336		19.407		443.330	489.713	523.458	33.744	
	913.937	1.112.670	1.009.677	102.992		73.198		176.190		838.679	983.779	973.485	-10.294	
Stortingen in reserves	108.654	224.970	226.916	-1.947	-0,9%	7.079	3,1%	5.132	2,3%					
Onttrekkingen aan reserves										191.945	353.860	334.339	-19.521	-5,5%
Totaal generaal	**1.022.592**	**1.337.639**	**1.236.594**	**101.045**		**80.276**		**181.322**		**1.030.625**	**1.337.639**	**1.307.823**	**-29.816**	

Verschil gerealiseerde lasten t.o.v. begroting ná wijziging	101.045
Verschil gerealiseerde baten t.o.v. begroting ná wijziging	-29.816
Batig rekeningresultaat	71.230

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2014 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 2 januari 2015

I&M	**E3**	**Subsidieregeling sanering verkeerslawaai (inclusief bestrijding spoorweglawaai)** **Subsidieregeling sanering verkeerslawaai** **Provincies, gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (Wgr)**	Hieronder per regel één beschikkingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 01*	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E3 / 02*	Overige bestedingen (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E3 / 03*	Eindverantwoording Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 04*	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen *Aard controle R* *Indicatornummer: E3 / 05*	
		1	IENM/BSK-2013/198061	€ 32.133	€ 0	Ja	€ 0	
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 06*	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 07*	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 08*	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E3 / 09*		
		1	IENM/BSK-2013/198061	€ 32.133	€ 0	€ 0		
I&M	**E11**	**Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)** **Subsidieregeling programmafinanciering lokale luchtkwaliteitsmaatregelen en Besluit milieusubsidies** **Provincies**	Besteding (jaar T) door provincie ten laste van rijksmiddelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten) *Aard controle R* *Indicatornummer: E11 / 01*	Doorgeleide middelen door provincie naar medeoverheden (jaar T) ten laste van rijksmiddelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten) *Aard controle R* *Indicatornummer: E11 / 02*	Besteding (jaar T) ten laste van eigen bijdrage provincie zoals beschreven in artikel 9 lid 2 van de subsidieregeling NSL *Aard controle R* *Indicatornummer: E11 / 03*	Besteding (jaar T) ten laste van bijdragen door derden = contractpartners van provincie (niet rijk, provincie of medeoverheid) *Aard controle R* *Indicatornummer: E11 / 04*	Besteding (jaar T) ten laste van rentebaten provincie op door rijk verstrekte bijdrage NSL *Aard controle R* *Indicatornummer: E11 / 05*	Teruggestort/verrekend in (jaar T) in verband met niet uitgevoerde maatregelen door provincie *Aard controle R* *Indicatornummer: E11 / 06*
			€ 0	€ 0	-€ 95.000	€ 0	€ 0	€ 0
			Eindverantwoording Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11 / 07*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) door provincie ten laste van rijksmiddelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11 / 08*	Cumulatieve doorgeleide middelen door provincie naar medeoverheden (t/m jaar T) ten laste van rijksmiddelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11 / 09*	Cumulatieve besteding t/m jaar T ten laste van eigen middelen (provincie) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11 / 10*	Cumulatieve besteding t/m jaar T ten laste van bijdragen door derden =contractpartners van provincie (niet rijk, provincie of medeoverheid) *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11 / 11*	Cumulatieve besteding t/m jaar T ten laste van rentebaten provincie op door rijk verstrekte bijdrage NSL *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11 / 12*
			Nee	€ 100.000	€ 33.094.262	€ 5.336.819	€ 0	€ 1.219.657
			Cumulatieve terugstorting t/m jaar T in verband met niet uitgevoerde maatregelen door provincie *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E11 / 13*	Cumulatieve besteding t/m jaar T-1 ten laste van provinciale middelen (exclusief besteding uit ontvangen rente opbrengsten) door medeoverheden *Aard controle D1* *Indicatornummer: E11 / 14*	Cumulatieve besteding t/m jaar T-1 ten laste van eigen bijdrage medeoverheden zoals beschreven in artikel 9 lid 2 van de subsidieregeling NSL *Aard controle D1* *Indicatornummer: E11 / 15*	Cumulatieve besteding t/m jaar T-1 ten laste van bijdragen door derden = contractpartners van medeoverheid (niet rijk, provincie of medeoverheid) *Aard controle D1* *Indicatornummer: E11 / 16*	Cumulatieve besteding t/m jaar T-1 ten laste van rentebaten medeoverheden op door provincie verstrekte bijdrage NSL *Aard controle D1* *Indicatornummer: E11 / 17*	
			€ 0	€ 13.958.099	€ 25.558.571	€ 11.760	€ 76.823	
I&M	**E27**	**Brede doeluitkering verkeer en vervoer** **Wet BDU Verkeer en Vervoer (art. 10)** **Provincies en stadsregio's (Wgr+)**	Eindsaldo/-reservering (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27 / 01*	Rentebaten (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27 / 02*	Ontvangen BDU-bijdrage V&W (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27 / 03*	Terugbetaling door derden vanuit BDU-bijdrage verstrekte middelen in (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27 / 04*	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27 / 05*	Correctie over besteding (T-1) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27 / 06*
			€ 187.536.308	€ 64.064	€ 107.752.383	€ 999.665	€ 95.972.339	-€ 1.064.939
			Eindsaldo/-reservering (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E27 / 07*					
			€ 201.445.020					
			Individuele bestedingen (jaar T) die meer dan 20% van de totaal ontvangen BDU bedragen Omschrijving *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E27 / 08*	Individuele bestedingen (jaar T) die meer dan 20% van de totaal ontvangen BDU bedragen Bedrag *Aard controle R* *Indicatornummer: E27 / 09*				
		1	OV concessie	€ 45.009.394				
I&M	**E28**	**Regionale mobiliteitsfondsen** **Besluit Infrastructuurfonds** **Provincies en Wgr+ regio's**	Eindsaldo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicatornummer: E28 / 01*	Dotatie regio in (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E28 / 02*	Dotatie rijk in (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E28 / 03*	Rentebaten (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E28 / 04*	Besteding (jaar T) uit het fonds (onderscheid herkomst middelen niet nodig) *Aard controle R* *Indicatornummer: E28 / 05*	Eindsaldo (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: E28 / 06*
			€ 1.077.534	€ 0	€ 0	€ 759	€ 318.540	€ 759.753
			Eindverantwoording Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: E28 / 07*					
			Ja					
EZ	**F3**	**Verzameluitkering EZ** **Regeling verzameluitkering**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: F3 / 01*					
			€ 194.747					
VWS	**H8**	**Doeluitkering jeugdzorg (Bureau Jeugdzorg + Zorgkosten Jeugdzorg)** **Wet op de jeugdzorg (art. 37) en Regeling bekostiging jeugdzorg 2009** **Provincies en stadsregio's (Wgr+)**	Aantal Onder toezichtstelling (OTS), (jaar T-1) *Aard controle D1* *Indicatornummer: H8 / 01*	Aantal OTS (jaar T-1), overig *Aard controle D1* *Indicatornummer: H8 / 02*	Aantal voorlopige voogdij (jaar T-1) *Aard controle D1* *Indicatornummer: H8 / 03*	Aantal voogdij (jaar T-1) *Aard controle D1* *Indicatornummer: H8 / 04*	Aantal jeugdreclassering (jaar T-1) *Aard controle D1* *Indicatornummer: H8 / 05*	Aantal samenloop (jaar T-1) *Aard controle D1* *Indicatornummer: H8 / 06*
			1.019	1.556	19	922	872	104
			Aantal Individuele Traject Begeleiding (jaar T-1) (ITB), harde kern *Aard controle D1* *Indicatornummer: H8 / 07*	Aantal ITB (jaar T-1), Criem *Aard controle D1* *Indicatornummer: H8 / 08*	Aantal scholing- en trainingsprogramma's (STP) (jaar T-1) *Aard controle D1* *Indicatornummer: H8 / 09*	Besteding (jaar T) aan stichting die een bureau jeugdzorg in stand houdt -deel justitietaken *Aard controle R* *Indicatornummer: H8 / 10*	Besteding (jaar T) aan stichting, die een bureau jeugdzorg in stand houdt - deel taken bureau jeugdzorg en subsidie bureau jeugdzorg *Aard controle R* *Indicatornummer: H8 / 11*	Besteding (jaar T) aan zorgaanbod *Aard controle R* *Indicatornummer: H8 / 12*
			12	49	0	€ 31.831.031	€ 32.306.665	€ 150.723.318
			Aantal aanmeldingen (jaar T-1) aan het LBIO door bureau jeugdzorg *Aard controle D2* *Indicatornummer: H8 / 13*	Aantal afmeldingen (jaar T-1) aan het LBIO door bureau jeugdzorg *Aard controle D2* *Indicatornummer: H8 / 14*	Omvang egalisatiereserve jeugdzorg per 31 december (jaar T) *Aard controle R* *Indicatornummer: H8 / 15*	Eindverantwoording Ja/Nee *Aard controle n.v.t.* *Indicatornummer: H8 / 16*		
			1.630	1.579	€ 4.694.260	Nee		

Structureel evenwicht en incidentele lasten en baten in de jaarstukken 2014

		Incidentele lasten	Incidentele baten
01	**Programma Bestuur**		
01.01	Provinciebestuur		
0001727	Samenw.verband Zuidelijke Rekenkamer	295.526	0
1000434	Inkomsten bruikleen ICT	0	66
1000489	Restitutie kosten fractiewerkzaamheden	0	366
0000096	Toev voorz APPA (Pensioenwet Ambtsdr.)	-307.321	0
1000078	Ontvangen pensioenkapitalen bestuurders	0	2.447
		-11.795	2.878
01.02	Bestuurlijke samenwerking		
0001955	Majeure projecten West-Brabant	3.969.011	0
1000082	Bijdragen partners programma Brabantstad	0	167.856
1000316	Bijdrage derden in project VND	0	156.667
0002149	Krachtig Bestuur	150.710	0
		4.119.721	324.524
	Totaal programma Bestuur	**4.107.926**	**327.401**
02	**Programma Ruimte**		
02.01	Ruimtelijke ontwikkeling en - kwaliteit		
0000942	Provinciale Omgevingscommissie	10.111	0
0002277	Bedrijventerrein Heesch-West	2.688.000	0
0001501	Landschapskwaliteit LOG's	-10.000	0
0002189	Projecten Mijn Mooi Brabant	524.460	0
0002207	Oostelijke Langstraat (aandeel PNB)	179.885	0
0002210	Oostelijke Langstraat (aandeel derden)	952.218	0
0002222	Ruimtelijke kwaliteit Kleine Beerze	200.000	0
0002223	De levende Beerze	60.596	0
0002246	Brainport Oost - Ruimtelijke kwaliteit	7.507.876	0
0002247	Uitvoeringskosten gebiedsopgaven RK	248.691	0
0002321	Gebiedsopgave N65 (bijdrage derden)	372.500	0
1000404	Inkomsten ruimtelijke ontw.projecten	0	4.822.351
1000704	Inkomsten Oostelijke Langstraat	0	14.826
0002220	Uitg. tlv risicores. grondport.De Kempen	5.394	0
0002311	Toevoeging Voorz. Grondexploitaties	535.426	0
0002350	Uitgaven tbv GOB	16.942	0
0002377	Toev. Voorz. Kap.verstr. Deelnemingen OB	2.250.000	0
1000777	Ink. tlv risicores. grondport. de Kempen	0	32.173
1000791	Inkomsten GOB	0	30.037
0000704	Procesgelden ontw.maats.incl Brandevoort	803.878	0
		16.345.975	4.899.387
02.02	Vitaal platteland		
0001230	Uitvoeringsimpuls revitalisering/reconst	-377.777	0
0001528	Streeknetwerken	275.966	0
0001786	PMJP: lopende verplichtingen	-3.861.516	0
0002187	Projecten buiten ilg (oud ilg-ilg)	210.507	0
0002188	Projecten buiten ilg (oud ilg-pnb)	347.433	0
0002211	Ondersteuning transitie stad-platteland	3.170.462	0
0002271	Dialoogsessies	61.170	0
0002295	Programma DuurzaamDoor	194.748	0
0002328	Vierde bergboezem	519.760	0
1000500	Rente Groenfondsrekening inzake ILG	0	9
1000692	PMJP: inkomsten lopende verplichtingen	0	-3.861.516
1000763	Programma DuurzaamDoor (Ink)	0	194.748
0001263	PMJP: vrijwillige kavelruil(od, pnb)	79.341	0
0001414	PMJP: landbouwkundige structuur(ilg,pnb)	-65.401	0
0001415	PMJP:landbouwkundige strucuur(ilg,rijk)	-113.752	0
0001494	PMJP:landbouwkundige structuur(ilg,pop)	-1.739.543	0
0002048	PMJP: Landbouwk struct (ilg,PNB/POP ger)	50.946	0
0002066	PMJP: Landbouwk Structuur (ILG/POP,Rijk)	-119.823	0

Structureel evenwicht en incidentele lasten en baten in de jaarstukken 2014

		Incidentele lasten	Incidentele baten
1000456	2.1 Rijksbijdr. Verbet. landbouwk.struct	0	-113.752
1000507	2.1 POP-subs.verb.landbouwk.structuur	0	-1.839.543
1000651	Rijksbijdr verbet landbk struct(ILG/POP)	0	-119.823
1000789	Pachtinkomsten Reuseldal (via DLG)	0	79.341
0002310	Toevoeging Risicovoorziening algemeen	3.500.000	0
0000709	Uitvoeringskosten POP	145.123	0
0001527	PMJP:pl.groepen&initiatieven(od,pnb)	-295.334	0
0001670	PMJP:pl.groepen&initiatieven (od,pop)	142.417	0
0001671	PMJP:pl.groepen&initiatieven(od.pnb)	552.068	0
1000524	POP-subsidie leader-groepen	0	142.417
		2.676.795	-5.518.119
02.03	Sterk stedelijk netwerk		
0001512	Collectief particul. opdrachtgeverschap	1.264.000	0
0002206	Nimby	3.569.058	0
1000694	Baten woningbouw kredietcr.	0	5.863
0001909	Versnelde uitv. stedelijke zones B5-SI	1.549.852	0
0000996	Bijdr.aan projectgemeenten i.h.k.v. ISV	-24.432	0
0001729	Bijdragen aan projectgemeenten ISV2	-928.425	0
0002053	Bijdr. project gem. ISV-3 ond.ruimte	-280.801	0
1000325	Rijksbijdrage stads- en dorpsvernieuwing	0	143.474
1000328	Rijksbijdrage ISV	0	-24.390
1000375	Rijksbijdrage ISV 2	0	-928.425
1000718	DU-ISV-3; ond. Ruimte	0	-280.801
		5.149.252	-1.084.279
	Totaal programma Ruimte	**24.172.022**	**-1.703.011**
03	**Programma Ecologie**		
03.01	Water		
0002031	PWPProvinciale regierol	301.554	0
0002037	PWPklimaatadaptatie	6.446	0
0002043	PWPOnderzoeksmonitoring	-10.902	0
0002100	PWP Communicatie en educatie	217.582	0
0002218	Roode Vaart	6.300.000	0
0002281	Overeenkomst Waterpoort (Uitg)	138.582	0
1000123	Ontwikkeling integraal waterbeleid	0	-13.026
1000618	Inkomsten Interreg IVC Watercore	0	37.552
1000747	Overeenkomst Waterpoort (Ink.)	0	90.000
0000327	Uitvoering muskusrattenbestrijding	45.000	0
0001721	Project overdiepse Polder (T)	138.400	0
1000380	Pacht en overige ink.Overdiepse polder T	0	138.400
0001404	PMJP: beek- en kreekherstel (ilg, pnb)	-502.484	0
0001405	PMJP: beek- en kreekherstel (ilg, rijk)	-429.986	0
0001557	PMJP: beek- en kreekherstel (od,pnb)	-278.901	0
0002040	PWPRegionale wateroverlast Oppervl.water	2.250	0
0002102	PWP Water Landb. Econ.belangen	1.771	0
1000449	1.3 Rijksbijdr. Morfolog.cond. EHS/VHR	0	-429.986
0001402	PMJP: verdogingsbestrijding (ilg,rijk)	-116.335	0
0002050	PMJP: verdrogingsbestrijding (ILG/POP)	-22.500	0
0002099	PWP Wijst	47.561	0
0002381	Toev. Vz. Leningen Verb.part. Bio PWP	324.955	0
1000447	1.2 Rijksbijdr.kwant. watercond. EHS/VHR	0	-116.335
1000642	POP subsidie verdrogingsbestrijding	0	-22.500
0001407	PMJP: water- & bodemkwaliteit (ilg, pnb)	-17.123	0
0001408	PMJP: water- & bodemkwaliteit (ilg,rijk)	-116.925	0
0002033	PWPAanpak diffuse bronnen	78.017	0
0002035	PWPZwemwater	829	0
0002096	PWP Ontgrondingen	66.666	0
1000387	Bijdrage derden projectbureau KRW	0	192.727
1000451	1.5a Rijksbijdr. Areaal verb. Waterkwal.	0	-116.925

Structureel evenwicht en incidentele lasten en baten in de jaarstukken 2014

		Incidentele lasten	Incidentele baten
1000571	Inkomsten partners schoon water 07/09	0	169.826
		6.174.457	-70.266
03.02	Milieu		
0000387	Provinciaal ambitie statement (PAS) (T)	5.960	0
0000408	Monitoring Ecologie tbv beleidsevaluatie	15.517	0
0001811	Vergunningverlening WABO	-6.197	0
0001869	Biomassa Meerhoven, Eindhoven 2e Tr-SB	-106.305	0
0001870	Biomassa Breda 2e Tr-SB	-655.489	0
0002289	Faciliteren van woningisolatie	800.000	0
1000342	Provinciaal ambitie statement (PAS)	0	136.664
1000775	Inkomsten op Milieugebied	0	15.000
0001640	Beleidsvisie externe veiligheid	15	0
0002081	Externe veiligheid 2011-2014 (R)	3.438.411	0
1000721	Decentralisatie-uitkering Ext.Veiligheid	0	3.475.963
0001535	PMJP:verd.landbouw luchtwassers (od,pnb)	-390.960	0
0001630	Beleidsregel Lucht 2008 (deel A) SB	-95.000	0
0001635	Fijnstof neutraal Zuid-Oost Nederland SB	-18.750	0
0001715	Programma luchtkwaliteit (T)	785.965	0
1000422	Nat. samenwerkingsprog. luchtkwaliteit T	0	785.965
0000459	Bodeminf.systemen ISV-project gemeenten	42	0
0000484	Overige uitvoeringskosten bodemsanering	41.988	0
0000486	Provinciale kosten bodemsanering	281.167	0
0000488	Interim-bedrijvenregeling	-40.235	0
0001708	Uitg. MJP-bodemsan. en IT proj. tlv DUB	2.875.548	0
0001709	Uitgaven WBB-programma AbdK (T)	9.451.203	0
0001839	Uitvoer.kstn Wett.taken (app.kstn).	28.108	0
0001941	Spoedlocatie tlv SDV	143.474	0
0001975	Uitgaven bodemsanering tlv ISV-3	2.277.121	0
1000197	Inkomst. gemeenten/waterschappen AbdK (T	0	639.045
1000198	Inkomsten prov. Noord-Brabant AbdK (T)	0	171.778
1000199	Inkomsten provincie Limburg AbdK (T)	0	64.503
1000200	Inkomsten derden AbdK (T)	0	854.902
1000207	Interim-bedrijvenregeling	0	-39.780
1000536	Inkomst.gemeenten/waterschapp. bodem (T)	0	83.292
1000537	Inkomsten provincie N-Brabant bodem (T)	0	71.889
1000538	Inkomsten derden bodem (T)	0	501.556
1000614	Inkomsten gemeenten ISV3	0	333.344
1000674	Bodemsanering Chemie Pack	0	207.566
1000684	Ink. Prov. Bijdr. ISV-3	0	37.500
1000720	DU-ISV-3; ond. Bodemsanering	0	1.906.277
0000397	Bijdrage in nazorgfonds	5.522.163	0
0001039	Kosten Interreg IVc Sufalnet4EU	15	0
0001647	Vern. instrumentarium stortplaatsen SB	-371.330	0
0002265	Kosten uitvoering nazorg	109.867	0
1000147	Nazorghef. Vergun.houders ivm. Leemtewet	0	5.522.163
1000734	Bijdrage uitvoeringskosten nazorg	0	109.867
0001410	PMJP: V.I.V. (ilg, rijk)	360.095	0
0001419	PMJP:divers.naar niet agr.act.(ilg,pnb)	-24.725	0
0001551	PMJP:operationele LOG's(od,pnb)	-17.010	0
0001855	PMJP: V.I.V. (ilg, pnb) (via AR voorfin)	165.847	0
0001856	PMJP: V.I.V. (od, pnb)	211.536	0
0001881	Gezondheidsonderzoek IV-bedrijven	129.995	0
0002047	PMJP:div.naarniet ag.act(ilg,PNB/POPger)	-2.200	0
0002051	PMJP: duurz.prod.syst.Landbouw (ilg/POP)	22.554	0
0002065	PMJP: divers niet agr Act (ILG/POP,Rijk)	-2.682	0
0002104	Luchtkwaliteit en veehouderijen	-28.888	0
0002148	Uitvoeringsagenda Agrofood	789.872	0
0002196	Megastallen LOG's	78.595	0
0002230	Creating PURE Hubs (uitgaven)	11.565	0
0002267	Subs. reg.Asbest eraf Zonnepanelen erop	67.473	0
0002306	Toev. voorz. Beleidswijzigingen RO	2.072.000	0
1000453	1.5b Rijksbijdr. Verplaatsing IV	0	360.095
1000655	Rijksbijdr divers niet agr act (ILG/POP)	0	-2.682

Structureel evenwicht en incidentele lasten en baten in de jaarstukken 2014

		Incidentele lasten	Incidentele baten
1000712	Creating PURE Hubs (inkomsten)	0	27.571
1000735	DU-uitk. Green deal zonnepanelen-asbest	0	67.473
1000779	Ink nderzoek met WS Aa en Maas_fosfaat	0	37.500
0001518	Verbetering naleefgedrag	74.150	0
0001954	Beheer meetstation buitenluchtonderzoek	78	0
0001974	Toezicht en handh. landinrichtingsproj.	-1.844	0
0002305	Toevoeging voorziening Omgevingsdienst	99.380	0
1000585	Inkomsten verbetering naleefgedrag	0	4.917
1000752	Inkomsten Handhaving	0	46.957
		28.098.087	15.419.323
03.03	Natuur en landschap		
1000771	Bijdrage schade-uitkeringen Faunafonds	0	790.719
1000797	Rijksbijdrage Piekbelaster Neerv-Geboers	0	526.919
0000562	ontsnippering gem.wegen (od,pnb)	-50.374	0
0000569	Kleine landschapselementen(od,pnb)	43.179	0
0001460	SNL EHS beheer (ilg,rijk)	-207.067	0
0001462	PMJP: Verw. EHS: pnb-regeling (ilg,rijk)	121.176	0
0001492	PMJP: rob.verbindingen ecoduct(ilg,rijk)	577	0
0001500	RV De Beerze	155.855	0
0001546	DU-Natura 2000	74.926	0
0001558	Verw.& inr. EVZ-nat (od,pnb)	94.667	0
0001591	Ontsn.pnb wegen ecoduct (od,pnb)	2.840.179	0
0001597	PMJP: verw.& inr. EVZ-droog (res,od,pnb)	1.146.090	0
0001994	Relatienotagebieden 1e fase	53.192	0
0001997	Verwerving EHS/RV (ilg, PNB)	-2.869	0
0002174	PMJP Waterkwaliteit (pop / od)	-234.723	0
1000495	1.1 Rijksbijdr. verw. EHS/RV via Groenf.	0	121.176
1000505	1.6 Rijksbijdrage knelp. robuuste verb.	0	577
1000739	DU-Natuurbeheer EHS en PAS	0	12.340.220
0000544	Groene wetten	115.060	0
0001412	PMJP: Soortenbescherming (ilg,pnb)	-37.864	0
0001413	PMJP: Soortenbescherming (ilg,rijk)	-37.865	0
0001560	Soortenbescherming (od,pnb)	-16.281	0
0002256	Opvang Inheemse diersoorten	218.500	0
1000455	1.7 Rijksbijdr. Soortenbescherming	0	-37.865
1000773	Bijdrage derden Cie v. Deskundigen	0	22.103
0001428	PMJP:lands.kwal.&cultuurhist.(ilg,rijk)	-12.231	0
0001429	PMJP:lands.kwal.&cultuurhist.(ilg,pop)	-222.831	0
0001493	PMJP: proeftuin Groene Woud (ilg,rijk)	-13.131	0
0001506	Groene Delta	-127.126	0
0001642	Groene delta vanuit Schoon Brabant SB	-127.126	0
0001643	Toegangspoorten Groene Woud SB	-39.787	0
0001871	Waterakkers Breda 2e Tr-SB	-133.999	0
0001872	Groene Peelvallei Helmond 2e Tr-SB	-1.298.243	0
0001874	Groenblauw raamwerk Bavel 2e Tr-SB	-372.974	0
0002067	PMJP: lands Kwal&cultuurh (ILG/POP,Rijk)	-36.028	0
0002288	Biesbosch MuseumEiland	3.000.000	0
1000466	3.1 Rijksbijdr. Landschappelijke kwal.	0	-12.231
1000467	3.1 Pop-subs. Landschappelijke kwaliteit	0	-222.831
1000506	1.9 Rijksbijdr. pilot Groene Woud	0	-13.131
1000653	Rijksbijdr lands kwal&cult.hist (ILG/POP	0	-36.028
0001717	Uitg. Loonse en Drunense duinen (T)	-11.037	0
0002233	Nationale parken	230.424	0
0002365	Subsidie BPG	45.590	0
1000222	Rijksbijdr. NP Loonse en Drun. duinen T	0	-22.787
1000516	Bijdr.Gemeente NP.Loonse en Drun.DuinenT	0	11.750
1000798	BrUG; uitwerking Natuur + Samenleving	0	39.050
0000553	Beleidsontwikkeling en evaluatie	27.957	0
0000554	Agrarisch N&L beheer	-13.552	0
0002326	Transitie DLG	35.906	0
		5.208.171	13.507.642

Structureel evenwicht en incidentele lasten en baten in de jaarstukken 2014

		Incidentele lasten	Incidentele baten
	Totaal programma Ecologie	**39.480.715**	**28.856.699**
04	**Programma Economie**		
04.01	Algemeen economisch beleid		
0001442	PMJP:toerisme&recr.aanbod (od,pop)	-644.653	0
0001443	PMJP:toerisme&recr.aanbod (od,pnb)	-28.857	0
0001901	B5 Samen investeren 060202	-1.805.689	0
1000477	5.4 POP-subs.verbet.toerist./recr.aanbod	0	-644.653
1000698	Inkomsten algemeen economisch beleid	0	27.681
0001887	Spin-off fonds BOM (maatregelenpakket)	174.217	0
0001888	Procesmgmt MKB-innovatiefonds (mtr pkkt)	111.305	0
0002385	Toevoeging Vz Lening aan Deeln. Spin off	3.968.549	0
0002072	Secretariaatskosten comm.deelnemingen	507.206	0
0002383	Toev. Vz. Leningen Verb.part. LS&H fnds	540.455	0
0002384	Toev. Vz Leningen aan Deeln. Holst	3.000.000	0
1000659	Bijdr.aandeelhouders in secr.kstn.deeln.	0	588.791
0002253	Expl. Greendeal proeftuinen	6.257	0
0002300	Beheerskst Energielening Won. Eigenaren	2.748	0
1000724	Green Deal proeftuinen	0	6.257
1000768	Renteopbr. Energielening Woningeig.	0	12.994
		5.831.539	-8.930
04.02	Economisch programma Brabant		
0001676	Stimuleren (jong) ondernemerschap	-674	0
0002169	UA 21 MKB en Ondernemerschap	927.898	0
1000732	Inkomsten Economisch Programma	0	100.361
0001565	Pieken in de delta, BA 2007-20011	-149.669	0
0001964	Provinciale uitgaven IAB 4	24	0
0002170	UA 22 Innovatie met Topsectoren	1.064.862	0
0002205	Vrijetijdseconomie	151.520	0
0002276	Innovatieprogramma Agrofood	616.999	0
0002351	AgrifoodCapital Agrofood 2014-2015	139.200	0
0002352	FoodTechPark Agrofood 2014-2015	242.000	0
0002353	LIB/ZLTO Agrofood 2014-2015	240.000	0
0002171	UA23 Arbeidsmarkt voor de kenniseconomie	2.090.116	0
0001753	Investeren in optimale bedrijfsruimte	75.000	0
0002107	Subsisieregeling PHP	6.099.519	0
0002141	Fes gelden herstuctur.Bedrijventer.	492.000	0
0002172	UA24 Ruimte voor bedrijvigheid	1.001.190	0
0002226	Breedbandloket	396.721	0
0002227	Zorgeconomie	157.641	0
0002228	Breedband management en kennisontw.	20.724	0
1000722	Decentralisatie-uitkering Bedr.terreinen	0	6.099.519
1000723	Decentralisatie-uitkering BT/FES-gelden	0	492.000
		13.565.072	6.691.880
04.03	Internationalisering en EU programma's		
1000733	Inkomsten Internationalisering	0	94.999
0001814	Co-financiering Interreg IV	1	0
0001815	Co-financiering OP Zuid	-1.595.037	0
0001834	EFRO bijdrage OP Zuid	2.100.644	0
0002195	Uitvoeringskosten OP 2014-2020	169.975	0
1000562	EFRO bijdrage OP Zuid	0	2.100.644
		675.583	2.195.643
	Totaal programma Economie	**20.072.194**	**8.878.593**
05	**Programma mobiliteit**		
05.01	Mobiliteit		
0000269	Activiteitenbudget PVVP	277.462	0
0000272	Sterk Stedelijk Netwerk	22.964	0

Structureel evenwicht en incidentele lasten en baten in de jaarstukken 2014

		Incidentele lasten	Incidentele baten
0002313	Mobiliteitsmanagement	257.689	0
0002010	Quick wins vaarwegen binnenhavens	-170.003	0
0002011	Brabantse kanalen	1.244.707	0
0002068	Uitv. strategische visie goederenvervoer	164.735	0
1000650	Brabantse kanalen	0	1.545.200
0001037	Stedelijke tangenten	-292.719	0
0001398	Netwerkprogramma	104.757	0
0001738	Stedelijke tangenten tlv BDU	-378.874	0
0002006	SI: Stedelijke tangenten Helmond	288.109	0
0002008	SI:Verd.burg.Bechtweg/NO tangent Tilburg	-2.602.474	0
0002028	SPODO II	-495.250	0
0002077	Alders tafel	14.911	0
1000443	Inkomsten netwerkprogramma	0	107.664
1000544	Rijksbijdrage BDU (sted.tang.02.03)	0	-378.874
0001399	Werkbudget DVM	88.338	0
0001739	DVM tlv BDU	121.649	0
0001999	DVM gezamelijke verkeerscentrale	291.940	0
0002266	DVM Brabantstad	1.905.515	0
1000444	Inkomsten SRE DVM spitsmijden	0	48.965
1000541	Rijksbijdrage BDU (DVM 02.90)	0	564.066
1000104	Inkomsten verkeersveiligheid	0	100.000
0001939	Fiets in de versnelling tlv BDU	2.288.195	0
0001942	Fiets in de versnelling	1.365.966	0
0002242	Beter Benutten regiopakket Brabant	1.985.290	0
0002303	Spookfiles A58	666.806	0
1000726	Rijksbijdr.Beter Benutten regiopakk Brab	0	1.985.290
1000769	Spookfiles A58 inkomsten derden	0	224.389
		7.149.714	4.196.700
05.02	Openbaar vervoer		
0001119	Spoorzone Tilburg	4.000.000	0
0001743	HOV-as Oosterhout Breda Etten-leur BDU	245	0
0001780	Verbinding en doorstroming OV	242.308	0
0001781	Beleidsontwikkeling en onderzoek OV	363.795	0
0001784	Uitrusting knooppunten OV.	431.321	0
0002013	Tilburg spoorzone	9.650.000	0
0002018	Doorstroomas DB-Waalwijk-Tilburg	989.377	0
0002019	Snelle busverbindingen en overstappunten	-22.878	0
0002021	HOV DB-Uden-Veghel	1.670.651	0
0002022	HOV Uden-Veghel-Eindhoven	237.833	0
0002136	Actieprogramma groei op het spoor	233.432	0
0002173	Actieprogramma regionaal OV	5.818.689	0
1000542	Rijksbijdrage BDU (OVNB 02.07)	0	6.052.366
0000245	Activiteitenbudget vernieuwing OV	1.723.962	0
1000109	Bijdr.derd.in act-werkbudget vernieuw OV	0	179.655
0000240	Bedrijfsvervoer	-39.387	0
0000254	Treintaxi	-3.236	0
0001745	Meerkosten concessies OV	183.927	0
0001746	Werkbudget concessiebeheer	1.572.361	0
0001747	Distributiekosten reizigersopbrengsten	3.008.533	0
0001782	Marketing en communicatie OV.	454.872	0
0001785	Sociale Veiligheid OV.	1.320.759	0
0002203	Reiskosten MBO	1.466.676	0
0002357	Pilot Snelwegbus (BDU)	1.700.000	0
1000112	Bijdrage derden in regiotaxi	0	282.066
1000436	Bijdragen derden OV concessies	0	587.308
1000445	Reizigersopbrengsten OV concessies	0	52.573.274
0001783	Monitoring en evaluatie OV.	179.737	0
		35.182.976	59.674.668
05.03	Infrastructuur/ provinciale wegen		
0001998	Wegenoverdrachten, subsidies en prorail	3.015.942	0
0002151	Komomleidingen	3.270.230	0
0002224	Kom Rucphen	6.200.000	0

Structureel evenwicht en incidentele lasten en baten in de jaarstukken 2014

		Incidentele lasten	Incidentele baten
0001840	Verkeersveiligheid en leefbaarheid N69	359.039	0
1000094	Inkomsten gladheidsbestrijding	0	30.430
1000567	Rijksb.verkeersveiligh.&leefbaarh.N69	0	359.039
0000210	Uitgav.ten laste van risicofonds PPS-A59	23.831	0
0001740	N279 tlv BDU	87.469	0
1000572	Bijdragen derden PPS A59	0	167.079
1000700	Doorberekende belastingen wegen	0	5.329
		12.956.512	561.877
	Totaal programma Mobiliteit	**55.289.201**	**64.433.245**
06	**Programma Cultuur en samenleving**		
06.01	Cultuur		
0000819	Musea en verbinding met de samenleving	70.851	0
0000827	Bijdrage Museum aan Religieuze Kunst	-2.771	0
0001274	Schatten van Brabant (erfgoedmaand)	-32.333	0
0001556	PMJP:Hollandsche Waterlinie (od,pnb)	1.643.048	0
0001663	Verhalen van Brabant BA2007-2011	-50.925	0
0001896	Restauratie monumenten,beheersverg.NRF	25.279	0
0001906	Herstr.fysieke infrastructuur B5-SI	-1.653.299	0
0002156	Uitvoeringsprogramma erfgoed	2.813.003	0
0002287	Werkgelegenh.imp.;Restauratie Monumenten	4.907.502	0
1000673	Rente inkomsten NRF	0	96.046
1000727	Service kosten museumkwartier	0	228.720
1000780	DU Monumenten	0	1.194.815
0000837	Brabant Cultureel	34.073	0
0001270	Brabantstad Cult. Hoofdst 2018, proj+com	-98.881	0
0002204	Brabants Orkest 2013-2016	1.750.000	0
0002239	Impulsgelden professionele podiumkunsten	17.675	0
0002298	Circo Circulo	250.000	0
0001825	Progr.fonds Cultuurparticipatie '09-'12	-20.000	0
		9.653.222	1.519.582
06.02	Jeugd		
0001760	Cliëntenbeleid	1.182.773	0
0001761	Pleegzorg	27.442.524	0
0001762	Residentieel	61.919.644	0
0001763	Daghulp	20.751.869	0
0001764	Ambulant	97.768.754	0
0001765	Overige uitgaven jeugd	5.795.450	0
0002268	Transitiekosten Jeugd (250K)	122.940	0
1000309	Uitkering wet jeugdzorg zorgaanbieders	0	214.861.014
0000854	K2	2.387.495	0
0000876	Zorgvernieuwing jeugdbeleid	816.501	0
0000880	Regionale convenanten met gemeenten	-102.958	0
0001569	C.J.G.	-52.076	0
0001608	Algemeen jeugdbeleid	389.385	0
0001852	Regionalisering/opvoedingsondersteuning	-195.885	0
0001905	Deltaplan voortijd.schoolverlaten B5-SI	-27.952	0
		218.198.464	214.861.014
06.03	Samenleving		
0001449	PMJP: basis voorz.kleine kernen(od,pop)	-905.998	0
0001571	PMJP:opst.&uitv IDOPS (od,pnb)	3.911.354	0
0001572	Wijken, BA 2007-2011	-10.269	0
0001902	B5 Samen investeren 070101	-170.982	0
0001903	Veiligheid B5-SI-070103	1	0
0002217	Kennisdeling, proces, Leefbaarheid L@B	1.991.810	0
1000481	6.2b/c/d POP-subs.verb.leefbaarh.kl.kern	0	-905.998
0000859	Sensoor	773.000	0
0001609	Vernieuwen en versnellen samen leven	290	0

Structureel evenwicht en incidentele lasten en baten in de jaarstukken 2014

		Incidentele lasten	Incidentele baten
0002178	Interreg IVc project CASA	70.753	0
0002241	ENGAGED	817	0
1000697	Interreg IVc project Casa	0	70.753
1000725	ENGAGED	0	31.176
0000751	Palet	956.754	0
0000901	Ouderenproof	-43.447	0
0001008	Subsidie Switch	69.177	0
0001615	Leerstoel ouderenbeleid UvT	14.026	0
		6.657.286	-804.069
06.04	Sociaal cultureel beleid		
1000702	Omroep Brabant uitkomst onderhandelingen	0	1.000.000
		0	1.000.000
	Totaal programma Cultuur en samenleving	**234.508.973**	**216.576.527**
07	**Investeringsagenda**		
07.01	Energietransitie		
0002112	Biobased Economy	178.134	0
0002382	Toev. Vz. Leningen Deeln. Biob Invfnds	1.081.233	0
1000706	Inkomsten Biobased Economy	0	24.600
0002115	Elektrisch rijden & slimme netwerken	73.705	0
1000776	Inkomsten Laadinfrastructuur	0	522.000
		1.333.072	546.600
07.02	Landschappen van allure		
0002095	Organisatiekosten Landschappen v. Allure	21.279	0
0002232	Te verdelen LvA subsidies	26.875.000	0
		26.896.279	0
07.03	2018 Brabant: samen culturele hoofdstad		
0002138	Programmabureau 2018 Brabant	-226.455	0
0002139	2018 Brabant opmaatprojecten	-13.425	0
0002296	Jheronimus Bosch 500 2016	1.500.000	0
0002297	Van Goghjaar 2015	1.979.500	0
		3.239.620	0
07.04	Sportplan 2016		
0002159	Alg.proj/Sportnetwerken;sportservice-adv	623.550	0
0002162	Fieldlabs voor topsportonderzoek	690.000	0
0002164	Topsportevenementen - Sponsoring	726.476	0
0002165	Talentontwikkeling	818.281	0
0002166	Breedtesport/gehandicaptensportontw.	572.260	0
		3.430.567	0
07.05	Grote erfgoedcomplexen		
0002168	Kwaliteitsborging	290.179	0
		290.179	0
07.06	Spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur		
0001944	N69	820.779	0
1000566	Afkoopsom N69 (incl. IBOI)	0	820.779
1000774	Inkomsten N279 N	0	540.376
		820.779	1.361.155
07.07	Groen Ontwikkelfonds		
0001400	Kosten (verwerv./doorlev.) rijks EHS	-1.358.936	0
0002202	Lente-akkoord middelen (23 mln)	14.706.688	0
0002278	GOB verwerving Prov. EHS	30.674.411	0
0002290	GOB Inrichting Prov EHS	18.550.500	0
0002291	GOB Inrichting Rijks EHS	25.576.920	0

Structureel evenwicht en incidentele lasten en baten in de jaarstukken 2014

		Incidentele lasten	Incidentele baten
0002292	GOB EVZ's	30.130.462	0
1000446	DU-rijks-EHS	0	4.055.485
1000713	Inkomsten / winst prov EHS	0	140.152
1000738	Inkomsten / verkopen Rijks-EHS	0	2.855.860
1000802	Inkomsten / winst ILG Oud Voorraad	0	6.229.340
		118.280.046	13.280.838
07.08	Innovatiefonds		
0002378	Toev. Vz. Leningen Verb.part. Inn.fonds	3.010.270	0
		3.010.270	0
07.09	Energiefonds		
0002379	Toev. Vz. Leningen Verb.part. Energ.fond	562.091	0
		562.091	0
07.10	Breedbandfonds		
0002380	Toev. Vz. Leningen Verb.part.Breedb.fnds	231.535	0
		231.535	0
	Totaal programma Investeringsagenda	**158.094.437**	**15.188.593**
Algemeen financieel beleid			
Algemene dekkingsmiddelen			
0001159	Toevoeging aan Voorziening ESCROW	4.164.770	0
1000234	Dividend Eindhoven Airport NV	0	113.445
1000596	Opbrengst aandelenverkoop Essent	0	54.785.879
1000746	Dividend Oikocredit	0	6.631
0000002	Rente opgenomen kasgeld	759	0
1000002	Rente van belegd kasgeld	0	368.219
1000014	Rente lening Decentrale overheden (lang)	0	498.903
1000794	Boekwinst op verkoop Obligaties	0	32.797.841
0002193	Toevoeging voorziening Leningen	915.729	0
		5.081.258	88.570.918
Stelposten			
0000013	Toev.aan de voorz.dubieuze debiteuren	419.946	0
0001246	Stelpost afwikkelingsverschillen uitg.	-107.324	0
		312.622	0
	Totaal algemeen financieel beleid	**5.393.880**	**88.570.918**
Totaal generaal incidentele lasten en baten		**541.119.349**	**421.128.966**

Structureel evenwicht en incidentele lasten en baten in de jaarstukken 2014

Totaal generaal incidentele lasten en baten	**541.119.349**	**421.128.966**

Structureel evenwicht exclusief mutaties in reserves	Lasten	Baten
Lasten en baten in jaarrekening 2014	**1.009.677.207**	**973.484.908**
Af: incidenteel	-541.119.349	-421.128.966
Structurele lasten en baten	468.557.859	552.355.943
Structureel batig saldo	**83.798.084**	

Structureel evenwicht met mutaties in reserves	Lasten+stortingen	Baten+onttrekkingen
Lasten+stortingen in reserves	**1.229.611.676**	
Baten+onttrekkingen aan reserves		**1.291.246.136**
Af: incidentele lasten	-541.119.349	
Af: incidentele baten		-421.128.966
Af: mutaties in reserves	-219.934.469	-317.761.228
Structurele lasten	468.557.859	
Structurele baten		552.355.943
Structureel batig saldo	**83.798.084**	

Bijlage 14

Naam project: Ombouw N261, Tilburg – Waalwijk
Contractnummer: 261.01.01.2011

Omschrijving :
De provinciale weg N261 tussen Tilburg en Waalwijk is een belangrijke weg. Heel Nederland kent de weg als toegang tot publiekstrekkers als de Efteling en meubelboulevard Zanddonk Waalwijk. De weg wordt dan ook vaak de Eftelingweg genoemd.
De N261 wordt omgebouwd tot een weg met ongelijkvloerse kruisingen. De verkeerslichten op de N261 zelf verdwijnen. De weg krijgt verder over de hele lengte 2 maal 2 rijstroken. Tussen de aansluiting Professor Kamerlingh Onnesweg in Waalwijk en de tangenten in Tilburg komen aanliggende busstroken. De maximale snelheid op het gehele stuk wordt 100 km/uur.
De natuur die door de verbreding van de N261 wordt aangetast, compenseert de provincie door de aanleg van 26 hectare nieuwe natuur naast de Loonse en Drunense Duinen en ten westen van Loon op Zand. Ook legt de provincie over de N261 tussen Loon op Zand en Kaatsheuvel een natuurbrug aan waarmee voor veel diersoorten een natuurlijke verbinding ontstaat tussen Landgoed Huis ter Heide en Loonse en Drunense Duinen.

Beoogd effect:
De N261 is aangelegd in de jaren 80. Anno 2012 kan de weg de hoeveelheid verkeer niet meer goed aan. Dat zorgt voor meer ongevallen, vooral kop-staart botsingen op de kruispunten met verkeerslichten. Tijd om de weg grondig aan te pakken. Dat gebeurt nu en zal medio 2016 gereed zijn. De ombouw zorgt voor verbetering van de verkeersveiligheid, een betere doorstroming en een beter leefmilieu.

Belangrijkste mijlpalen:

Jaar	Mijlpaal
2012	Het project is op 18 juni 2012 opgedragen aan de combinatie BAM N261 Non Stop; een combinatie van de bedrijven BAM Wegen B.V. te Utrecht en BAM Civiel B.V. te Gouda die voor dit project gebundeld zijn in één team.
2013	Door BAM is gewerkt aan het maken van een ontwerp van de ombouw van de N261, de A59 en de aansluitingen. Faseringen per aansluiting en wegvak zijn uitgewerkt en getoetst op ruimtelijke inpasbaarheid. Daarbij heeft afstemming plaatsgevonden met de Provincie en andere omgevingspartijen, zoals RWS en de gemeentes Loon op Zand en Waalwijk. De start van de zichtbare uitvoeringswerkzaamheden aan de weg zelf stond gepland in het voorjaar van 2014.
2014	De voortgang van de N261 kende vertraging door verschil van inzicht in contracteisen en een verschil van inzicht omtrent de verkeersveiligheid van de aansluiting knoop A59/N261. Deze zaken zijn aan de rechter voorgelegd. De provincie is hierbij in het gelijk gesteld. De uitspraken vormden het kantelmoment in de voortgang. Daarna is een tweesporenbeleid gevolgd, waarin de voortgang van het werk en de contractuele discussie en een eventueel hoger beroep is losgekoppeld. Dit heeft geleid tot een versnelling van de werkzaamheden. In 2014 zijn onder meer de eerste delen van de ombouw – de aansluiting Loon op Zand en de fietsbrug over de A59- al opgesteld voor verkeer.
2015	In de eerste helft van 2015 vindt het vervolg van de uitvoering plaats. De huidige planning voorziet in een ingebruikname van zowel de knoop A59 als de N261 in juli 2015. In het najaar vindt nog afwerking plaats van restpunten en beplanting (ivm plantseizoen). De eindoplevering staat contractueel op 31 juli 2016. De oplevering zal laatste kwartaal 2015 plaatsvinden. Ruim eerder dan contractueel is vastgelegd. In de tweede helft van 2015 staat niet alleen de formele oplevering gepland maar ook de overdracht aan de wegbeheerders (voor zover nog nodig) en start de in het contract opgenomen onderhoudsperiode.

2016	De gehele oplevering van het werk moet conform het contract uiterlijk plaatsvinden op 31 juli 2016. De verwachting op basis van de recente planning is dat dit najaar 2015 wordt.
2016 - 2031	Meerjarig onderhoud aan wegvakken, markeringen, geluidbeperkende constructies en kunstwerken van de N261 gedurende een periode van 15 jaren vanaf datum oplevering.

Financiën (in euro's):

	Realisatie		**Begroting**				
	2014	**t/m 2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Investeringen							
Uitgaven	46.052.215	110.996	45.400.000	37.889.004	3.000.000		
Inkomsten	4.300.000		4.500.000		3.000.000		
Netto	41.752.215	110.996	40.900.000		0		
Exploitatie (BDU)	0	12.834.103	50.000	3.515.177	9.800.000	200.000	200.000

Toelichting financiën:

Waar de periode tot en met 2013 in het teken stond van de planstudie, contractering en voorbereidings-werkzaamheden van de aannemer, stond 2014 in het teken van de uitvoering. Meer dan de helft van de werkzaamheden zijn uitgevoerd en betaald.
Aan de uitgavenkant is € 45,4 mln. aan investeringsgelden begroot en €46,1 mln. daadwerkelijk in 2014 uitgegeven, per saldo een verschil van € 0,7 mln. Binnen dit saldo zijn er grotere verschillen. Deze zijn volledig te verklaren. Hier een beperkt (verkort) inzicht:
Er is in het afgelopen jaar €4,8 mln. meer uitgegeven dan in het betalingsritme was voorzien. Dit kwam door een versnelling in de werkzaamheden waardoor eerdere betalingsverplichtingen ontstonden. Tevens waren er meer uitgaven aan de plaatsing van bewegwijzering ad. € 1,2 mln.. Daar staat tegenover dat aan indexering € 3,0 mln. minder is besteed door het achterblijven van de declaratie door de BAM. De declaraties van de kabels en leidingenbedrijven zijn met € 2,0 mln. achtergebleven bij de verwachtingen. Aan de inkomsten kant is er €0,2 mln. minder ontvingen doordat de declaratie aan Waalwijk is uitgesteld naar 2015 omdat het betreffende deel van de werkzaamheden in 2015 gereed is.

In de eerste helft van 2015 worden de resterende bouwwerkzaamheden uitgevoerd en is het grootste deel van het budget besteed. In de tweede helft van 2015 vindt de oplevering en overdracht plaats en start de beheerfase. In 2016 bestaan de verwachte uitgaven vooral uit beheerkosten, afhandeling kosten kabels en leidingen en eventuele vergoeding voor planschade en nadeelcompensatie.

Het project kan binnen het budget gerealiseerd worden.

Risico's:

De risico's zijn goed beheersbaar. Een risico dat hier genoemd moet worden betreft de discussie tussen de BAM en de provincie over het verschil van inzicht in contracteisen versus contractvrijheden. Er is een geringe kans dat de BAM naar de rechter stapt en een bodemprocedure aanhangig maakt om de uitkomsten van het kort geding dat hierop betrekking had (wat in het voordeel van de provincie uitpakte) aan te vechten. Dit risico heeft de volle aandacht op ambtelijk en bestuurlijk niveau.

Naam project: Nieuwe verbinding N69

Omschrijving: Ten zuiden van Valkenswaard vanaf de huidige N69 (Luikerweg) wordt een nieuwe weg (80 km/u, 1x2 stroken) aangelegd tot aan de nieuw te realiseren aansluiting A67 Veldhoven-West met 2 ongelijkvloerse aansluitingen. Een beperkt deel, vanaf de gelijkvloerse aansluiting bij de Locht tot en met de aansluiting A67, wordt 2x2 uitgevoerd. Dit project wordt overigens vanuit integrale gebiedsgerichte benadering opgepakt. Naast de aanleg van de Nieuwe verbinding worden in het gebied dan ook, in samenwerking met een veelheid aan partners (gemeenten, waterschappen, natuurorganisaties, etc.) een groot aantal andere opgaves zoals op het gebied van natuur, water, landbouw, recreatie en infrastructuur opgepakt.

Beoogd effect: Het verbeteren van de leefbaarheid, veiligheid en bereikbaarheid voor het gebied van de Grenscorridor N69. Door de aanleg van de nieuwe weg (in samenhang met aanvullende maatregelen) zal het verkeer de daartoe gewenste routes gaan nemen en vermindert het sluipverkeer in de diverse kernen als ook in het buitengebied. Doorgaand (vracht)verkeer zal niet meer door Valkenswaard en Aalst gaan.

Belangrijkste mijlpalen:

Jaar	**Mijlpaal**
2012	Ondertekening van het Gebiedsakkoord Grenscorridor N69 waarin het maatregelenpakket Westparallel Plus is beschreven, bestaande uit een nieuwe weg, nulplusmaatregelen en een Gebiedsimpuls Vaststellen van het zoekgebied voor de nieuwe verbinding van de in Structuurvisie Ruimtelijke Ordening deel E: 'Grenscorridor N69'
2013	Voorkeursalternatief vastgesteld Notitie Reikwijdte en Detailniveau vastgesteld
2014	Vaststellen Provinciaal Inpassingsplan (PIP) en Project-MER
2016	Aanbesteden
2017	Start realisatie nieuwe weg
2018	Eind 2018 openstellen nieuwe weg

Financiën:

	Realisatie		**Begroting**				
	2014	**t/m 2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Exploitatie (Rijksmiddelen)							
Uitgaven	820.779	3.107.767	7.100.000	14.000.000	35.000.000	12.000.000	
Inkomsten	96.864	71.322.338					
Netto	723.915	-68.214.572	7.100.000	14.000.000	35.000000	12.000.000	
Exploitatie (SIF)						43.000.000	29.000.000

Toelichting financiën:
De in bovenstaande tabel begrote bedragen voor de jaren 2014-2018 zijn als zodanig opgenomen in het op 31 oktober 2014 vastgestelde provinciaal inpassingsplan Nieuwe Verbinding N69. Voor de realisatie van de Nieuwe Verbinding N69 is € 70 miljoen (met jaarlijkse indexering) aan Rijksmiddelen beschikbaar en € 72 miljoen (excl. € 12 miljoen voor gebiedsimpulsmaatregelen) uit het SIF.

De werkelijke uitgaven 2014 zijn achter gebleven t.o.v. de geraamde uitgaven. De oorzaak daarvan is dat de gerealiseerde grondaankopen voor ruim € 6,5 miljoen niet eind 2014, maar begin 2015 zijn afgerond.

Risico's:
Ondanks het unanieme positieve regionale advies over het voorkeursalternatief kan het zijn dat een partij en/of een individuele perso(o)n(en) toch nog een gang naar Raad van State maken.

Naam project: N279 ('s-Hertogenbosch – Veghel)

Omschrijving : De N279 tussen 's-Hertogenbosch en Veghel is een weg met 2 x 1 rijstroken die wordt omgebouwd tot een weg met 2 x 2 rijstroken. Er is een voorkeursalternatief bepaald dat is uitgewerkt in een provinciaal inpassingsplan met een milieueffectrapportage. Het voorkeursalternatief is: een provinciale weg met 2 x 2 rijstroken, ongelijkvloerse aansluitingen (m.u.v. aansluiting A2, De Brand, A50) en een nieuwe aansluiting Heeswijk-Dinther Zuid.

Beoogd effect: Een veilige wegverbinding tussen de aansluitingen op de A2 bij 's Hertogenbosch en de A50 bij Veghel, met voldoende capaciteit om een goede doorstroming te garanderen en het onderliggend wegennet te ontlasten. Door onvoldoende capaciteit van de N279 wordt op dit moment namelijk een forse sluipverkeersbelasting gelegd op het onderliggende wegennet, met name tussen 's Hertogenbosch (A2) en Veghel (A50). Dit project leidt ertoe dat de capaciteit substantieel wordt vergroot, waarmee deze problematiek opgelost zal worden. Bovendien dient deze wegverbinding optimaal in de omgeving te passen, waarbij natuur en landschap een belangrijke rol spelen.

Belangrijkste mijlpalen:

Jaar	**Mijlpaal**
2013	Vaststelling provinciaal inpassingsplan Start aanbestedingsproces
2014	Contractvoorbereiding en aanbesteding afgerond. 19 december 2014 heeft gunning van het contract tot ombouw van de weg plaatsgevonden.
2015	Voorbereiding reconstructie realisatiefase
2016	Voorbereiding en reconstructie realisatiefase
2017	Reconstructie en oplevering

Financiën

	Realisatie		**Begroting**				
	2014	**t/m 2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Exploitatie (SIF)							
Uitgaven	4.574.156	17.326.983	5.500.000	64.100.000	69.100.000	29.600.000	
Inkomsten	476.173		257.000				
Netto	4.097.983	17.326.983	5.243.000	64.100.000	69.100.000	29.600.000	
Exploitatie (BDU)	87.469	17.310.236	170.000	64.100.000	69.100.000	29.600.000	

Toelichting Financiën

Exploitatie (SIF)

Middels separate PS-besluiten is in totaal € 186 miljoen uit het spaar- en investeringsfonds Wegeninfrastructuur (SIF) onttrokken voor de ombouw van de N279 's-Hertogenbosch–Veghel.

De realisatie in 2014 is € 1,1 mln. (netto) lager dan de raming 2014. Deze onderschrijding wordt veroorzaakt doordat:
- er in 2014 voor € 0,5 mln minder aan grondaankopen is uitgegeven. De laatste aankoopverplichtingen zullen in 2015 afgewikkeld worden;
- meer 'overhoeken' (delen van aangekochte grondpercelen die niet voor de ombouw van de weg benodigd zijn) zijn verkocht dan geraamd (€ 0,2 mln.);
- de afwikkeling van kosten zanddepots en bijdrage in kosten informatiecentrum (totaal € 0,3 mln.) naar 2015 verschuiven;
- er een voordelig afwikkelingsverschil van € 0,1 mln. m.b.t. kosten tweede brug over de Zuid-Willemsvaart is gerealiseerd;

Exploitatie (BDU)
Bij de start van de planstudiefase is vanuit de Brede Doeluitkering Verkeer & Vervoer € 20 mln. voor het project N279 's-Hertogenbosch – Veghel beschikbaar gesteld. Dit budget wordt ingezet voor voorbereidingskosten, aanleg eerste brug over de Zuid-Willemsvaart en anticiperende grondaankopen. Op het budget heeft in 2014 een onderuitputting van € 0,1 mln. plaatsgevonden als gevolg van een voordelig afwikkelingsverschil m.b.t. kosten eerste brug over de Zuid-Willemsvaart.

Risico's

1. De Raad van State heeft op 27 augustus 2014 het Provinciaal inpassingsplan (PIP) onherroepelijk vastgesteld, waardoor risico van vertraging en extra kosten door procesgang sterk verminderd zijn;
2. Gronden moeten worden verworven. Mogelijk dat met grondeigenaren geen overeenstemming over minnelijke verwerving kan worden bereikt. Dit kan nog gevolgen hebben voor de planning van de realisatie.

Naam project: De Ruit/Noordoostcorridor

Omschrijving : De Ruit (voorheen de Gebiedsontwikkeling Brainportoost) bestaat op hoofdlijnen uit:
A. de aanleg van de 'verkeersruit': een nieuwe 2 x 2 strooks-weg met volledig ongelijkvloerse kruisingen tussen A50 (Ekkersrijt) en de Zuid-Willemsvaart nabij Beek en Donk ter completering van de ruit rond Eindhoven/Helmond en de ombouw van de N279 tussen N272 (Gemert) en de A67 (Asten) tot een 2 x 2 strooks-weg met volledig ongelijkvloerse kruisingen;

B. een toekomstbestendig infrastructuurpakket A50/Veghel, bestaande uit: een 2x1 omleiding Zijtaart met nieuwe aansluiting op de A50, het optimaliseren van het bestaande tracé van de N279 door Veghel en het handhaven van de huidige N279 tussen Veghel en N272 (Gemert). In laatstgenoemd tracé-deel worden wel doorstromingsmaatregelen getroffen ter plaatse van de huidige aansluitingen en wordt de mogelijke aanleg van een brug over de Zuidwillemsvaart bij Keldonk onderzocht;

C. een robuustheidspakket A67 tussen knooppunt Leenderheide en de N279: dit pakket wordt in 2015 in overleg met het rijk nader bepaald en uitgewerkt.

Beoogd effect:
Bereikbaarheid verbeteren aan de oostzijde van de regio Eindhoven – Helmond tot aan Veghel en tegelijk kansen bieden voor de ruimtelijke ontwikkeling van het gehele gebied. Concrete doelstellingen:
1. Reduceren van de gevolgen van het verkeer door het Rijk van Dommel en Aa, het bestaande stedelijke gebied (Eindhoven, Helmond en Veghel) en de dorpskernen in het gebied (oa Nuenen, Beek en Donk en Aarle-Rixtel);
2. Verbeteren bereikbaarheid van de economische clusters binnen Brainport;
3. De robuustheid van het infrastructurele netwerk van de regio verbeteren.

Belangrijkste mijlpalen:

Jaar	**Mijlpaal**
2013	Notitie Reikwijdte en Detailniveau vastgesteld en vrijgegeven voor zienswijzeprocedure. Businesscase vastgesteld.
2014	Nota van zienswijzen NRD vastgesteld Gedetailleerde ontwerpen van resterende tracé-alternatieven opgesteld Concept projectMER resterende tracé-alternatieven opgesteld Ramingen resterende tracé-alternatieven opgesteld Voorkeursalternatief vastgesteld MKBA opgesteld en aangeboden aan de Minister van Infrastructuur en Milieu
2015/2016	Opstellen robuustheidspakket A67 iom Rijk Opstellen toekomstbestendig infrastructuurpakket A50/Veghel Opstellen en vaststellen ontwerp PIP (O-PIP) Opstellen ontwerp-Tracé-Besluit (OTB) tbv nieuwe aansluiting A50 en aanbieden aan rijk Start zienswijzeprocedures (O-PIP en OTB) Vaststellen PIP en TB
2017/2018	Vastgoed- en grondverwervingen, evt. onteigeningen
2018/2019	Aanbesteding projecten
2019/2023	Uitvoering werken

Financiën:

	Realisatie		**Begroting**				
	2014	**t/m 2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Exploitatie (SIF)							
Uitgaven	€ 2.578.542	€ 1.657.300	€ 2.242.699	€ 2.100.000	€ 2.500.000	€ 2.500.000	

	Realisatie		Begroting				
	2014	**t/m 2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Inkomsten							
Netto	€ 2.371.666	€ 1.657.301	€ 2.242.699	€ 2.100.000	€ 2.500.000	€ 2.500.000	
Exploitatie (BDU)							

Toelichting financiën:

Exploitatie (SIF)

In het door PS vastgestelde beheerskader spaar- en investeringsfonds wegeninfrastructuur (SIF) is € 450 miljoen voorlopig gereserveerd voor het project Noordoostcorridor. Middels een separaat PS-besluit is € 11 miljoen (van de voorlopige reservering) uit het fonds onttrokken voor de voorbereidingsfasen Notitie Reikwijdte en Detailniveau en het Provinciaal Inpassingsplan, inclusief project milieu-effectrapportage, en voor anticiperende grondaankopen.

In 2014 is € 0,33 miljoen meer voor de voorbereidingsfasen uitgegeven dan voor 2014 geraamd was. De (jaar)overschrijding valt binnen de totale beschikbare middelen van € 11 miljoen die voor de voorbereidingsfasen beschikbaar zijn. De raming 2015 e.v. zal bij de eerst volgende bestuursrapportage hierop aangepast worden.

Risico's:

Agv het besluit van de Tweede Kamer in december 2014 om de rijkssubsidie te labelen aan de A58 en A67 worden iom de minister de mogelijke consequenties van dit besluit (en de mogelijke indirecte consequenties hiervan op de SRE-bijdrage cq het BDU-budget) in beeld gebracht en wordt de financiële onderbouwing van het project begin 2015 geactualiseerd.

Benchmark kengetallen financiële positie **Bijlage 15**

In het VNG-rapport van de adviescommissie "Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten" wordt voorgesteld om met ingang van 2016 een aantal kengetallen over de financiële positie verplicht voor te schrijven.
Vooruitlopend op de verplichte invoering vanaf het begrotingsjaar 2016 heeft Noord-Brabant deze kengetallen al opgenomen in de jaarstukken 2014 (zie jaarstukken 2014 blz. 287).

In deze bijlage is voor een aantal van deze kengetallen tevens de vergelijking opgenomen met de overige provincies. Omdat ten tijde van het opstellen van de jaarstukken 2014 de jaarrekeningen van de overige provincies nog niet voorhanden waren, zijn de kengetallen van Noord-Brabant voor netto schuldquote en solvabiliteitsratio over 2013 en 2014 in onderstaande grafieken vergeleken met de uitkomsten bij de overige provincies over het jaar 2013.

Netto schuldquote
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de provincie ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De netto schuldquote wordt berekend door de netto schuld te delen door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

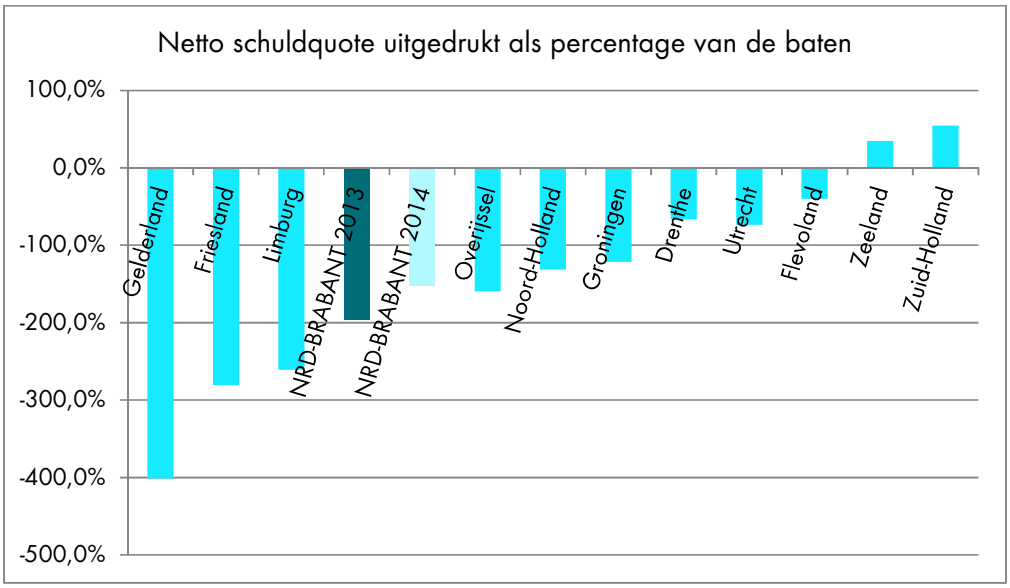

Tien van de twaalf provincies hebben GEEN netto schuld.

Gecorrigeerde netto schuldquote
In de gecorrigeerde netto schuldquote is rekening gehouden met doorgeleende gelden aan deelnemingen, verbonden partijen en overige rechtspersonen.

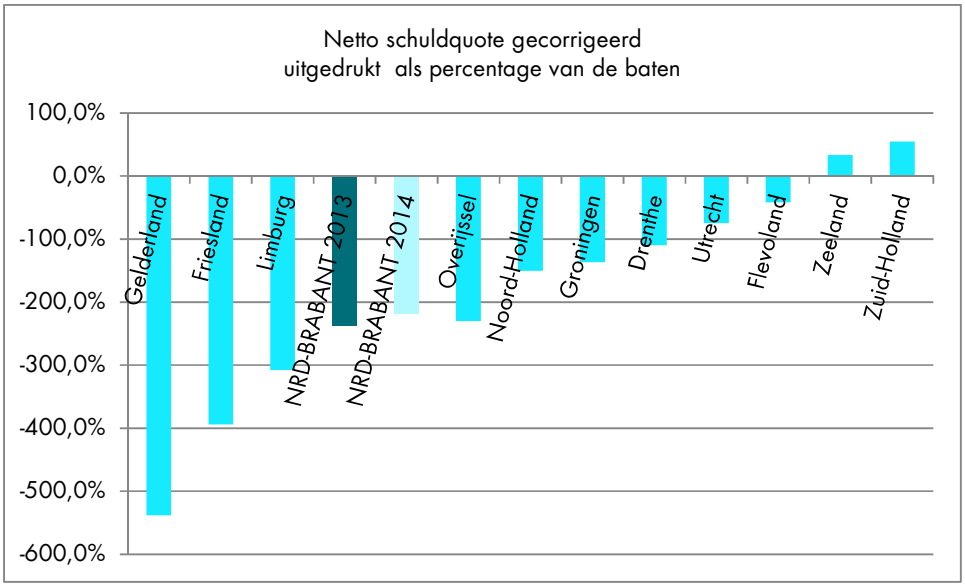

Solvabiliteitsratio

Deze indicator geeft inzicht in de mate waarin de provincie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen. Het eigen vermogen van de provincie bestaat uit de algemene reserve, de reserve Essent, de bestemmingsreserves en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

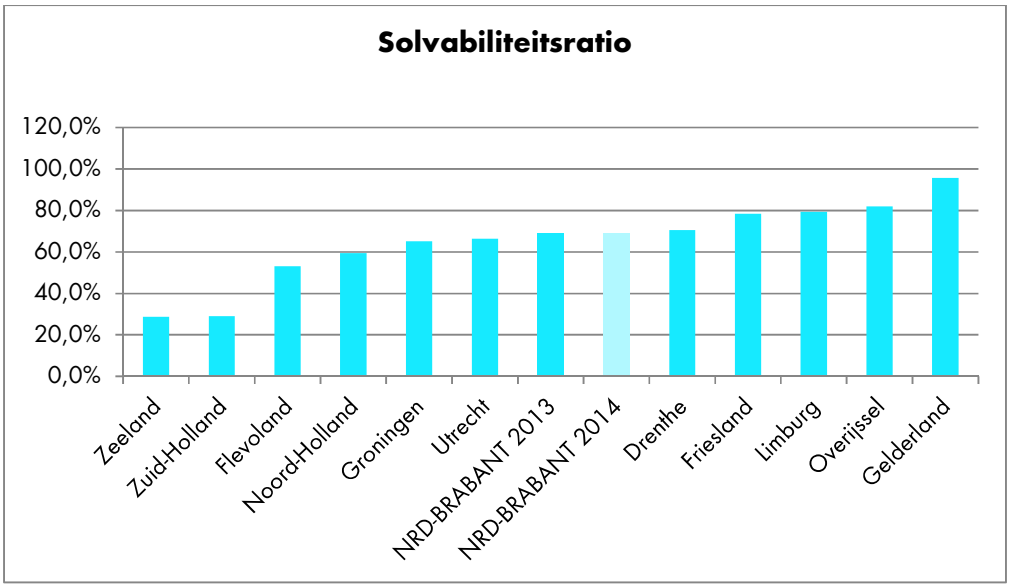

Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale vermogen

Benutte belastingcapaciteit

Een provincie heeft de mogelijkheid om het aantal opcenten te verhogen tot het maximaal te heffen opcenten zoals dat door het Rijk wordt bepaald. Deze gegevens zijn te vinden in de septembercirculaire van het provinciefonds.

De benutte belastingcapaciteit van provincies wordt uitgedrukt als percentage van het aantal opcenten in jaar t gedeeld door het maximaal te heffen aantal opcenten in jaar t.

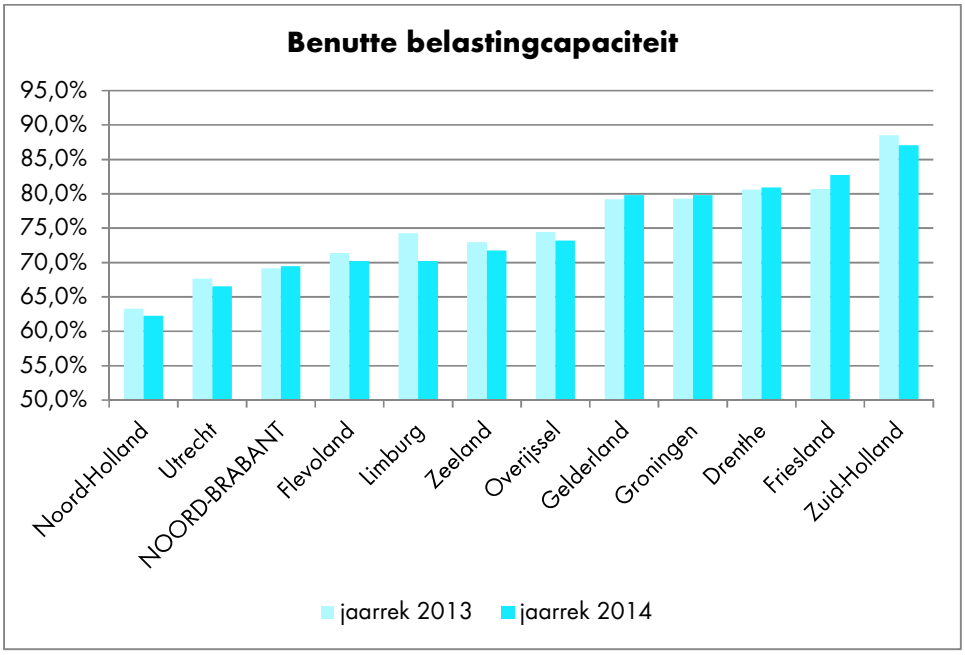

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Portefeuillehouder:
R.A.C. van Heugten

Uitgangspunten risicobeleid

Bij de inventarisatie van risico's kan een onderscheid worden gemaakt tussen:

- beleidsrisico's die door Provinciale Staten uitdrukkelijk zijn aanvaard – en overwogen – als consequenties van bepaald functioneel beleid, waarbij tevens en tegelijk de dekking dient te worden aangewezen (onderverdeeld in rubrieken 1 t/m 4);
- bedrijfsrisico's die zijn verbonden aan de jaarlijkse reguliere begrotingsuitvoering, bedrijfsvoering en financiering (rubrieken 5 en 6);
- risico's in relatie tot rijksbeleid, wetgeving en samenwerking met derden (rubriek 7).

Voor zover risico's zich voordoen en niet worden afgedekt d.m.v. voorzieningen of verzekeringen, dienen deze te worden gedekt uit (in volgorde):

1. specifiek met het beleid gemoeide (meerjarige) begrotingsbudgetten;
2. desbetreffende (bestemmings-)reserves;

3a. beleidsrisico's uit de Risicoreserve en/of specifieke risicoafdekkingen (*);

3b. bedrijfsrisico's uit het genormeerde gedeelte binnen de Risicoreserve.

*) Twee specifieke risicoafdekkingen naast de Risicoreserve zijn de Dividend- en rentereserve en de Reserve ontwikkelbedrijf:

- De Dividend- en rentereserve staat ten dienste van de treasuryfunctie c.q. financieringsbeleid (zie paragraaf 5 treasury).
- De Reserve ontwikkelbedrijf (in 2008 ingesteld onder de naam grondbank) staat ten dienste van het provinciale Ontwikkelbedrijf dat zich bezig houdt met het verwerven, beheren en verkopen van vastgoed en gronden ten behoeve van het provinciale ruimtelijk beleid (zie paragraaf 7 ontwikkelbedrijf en grondbeleid). Deze reserve wordt tevens ingezet voor de risicoafdekking van het maatregelenpakket kredietcrisis uit 2009.

De paragraaf gaat uit van de rekeningcijfers 2014, hierdoor is er ten opzichte van de vorige risicoparagraaf wel sprake van een faseverschil. De vorige risicoparagraaf gaf een prognose voor 31-12-2015, terwijl deze paragraaf de risicopositie per 31-12-2014 weergeeft.

Risico-inventarisatie en afdekking

	bedragen x € 1.000 **rubrieken 1 t/m 7**	**Risico-aandeel provincie**	**Percentage af te dekken**	**Benodigde dekking** **a**	**Aanwezige dekking begroting** **b**	**Restrisico binnen Risicores.** **c=a-b**	**Toelichting**
					Res. Ontwbedr.		
1.	**Financieel belang en risico's i.r.t. verbonden parijen**						**Zie paragraaf 6 Verbonden partijen**
1.1	balanswaarde deelnemingen / aandelen (bijlage 9a)	53.578	divers	48.703	10.988	35.148	deelnemingen Park Aviolanda en OLSP-vastgoed afgedekt in Reserve ontwikkelbedrijf voor ca € 11 mln.
					2.567		Lening van het Rijk, i.v.m. overname aandelen BOM met gesloten beurs
1.2	niet volgestort aandelenkapitaal	570	100%	570	0	570	betreft € 556.000 Eindhoven Airport en € 14.000 NV Waterschapsbank
1.3	vordering op de Verkoop Vennootschap BV i.r.t. RWE	136.259	100%	136.259	136.259	0	dekking d.m.v. voorziening escrow (zie toelichting balans)
1.4	aandeelhouderslening Enexis (bijlage 3a)	262.040	0%	0	0	0	
1.5	vordering op de Verkoop Vennootschap BV i.r.t. Attero	4.165	100%	4.165	4.165	0	dekking d.m.v. voorziening escrow (zie toelichting balans)
2.	**Leningen en overige kapitaalverstrekkingen**						
2.1	leningen aan deelnemingen en overige verbonden partijen	69.065	divers	62.747	23.965	38.783	zie bijlage 9c, dekking in de begroting betreft de voorziening leningen die op de balans in mindering wordt gebracht op de FVA en de dekking in de reserve investeringsagenda voor de gevormde fondsen.
2.2	overige leningen (bijlage 9c)	62.012	divers	19.846	10.728	9.118	dekking in de begroting betreft de voorziening leningen ad € 10,7 mln die op de balans in mindering wordt gebracht op de FVA. Stand van de leningen is inclusief lening maatregelenpakket woningbouw, waarvan de dekking van € 20,1 mln is opgenomen onder 3.3.
3.	**Waarborgen en garanties**						
3.1	gewaarborgde geldleningen aan zorgcentra (bijlage 7a)	1.000	0%	0	0	0	resterende gewaarborgde leningen
3.2	gewaarborgde geldleningen aan groenfonds (bijlage 7b)	11.424	10%	1.142	1.142	0	totaal gemeenschappelijke leningen € 87,2 mln w.v. aandeel Brabant 13,1%
3.3	overige garantieverplichtingen (bijlage 7c)	-	divers	57.450	39.478	14.472	zie toelichtingen bijlage 7c
					3.500		voorziening garantie TOM €3,5 mln, gedekt uit de risicoreserve
4.	**Majeure projecten**						**Zie desbetreffende programma's**
a	claims rond megastallen landbouwontwikkelingsgebieden	7.000	100%	7.000	4.075	2.925	Benodigde dekking is inclusief de getroffen voorziening
b	Ecologische hoofdstructuur (EHS) voorfinanciering	86.000	0%	0	0	0	kredieten bij voorjaarsnota en najaarsbrief 2010 van resp. € 70 mln en € 16 mln
c	Samen investeren BrabantStad, overprogrammering	13.800	100%	13.800	0	13.800	volgens verplichtingenstand per ultimo 2014, incl. ingelopen overprogrammering
d	Provinciaal waterplan (PWP), overprogrammering	5.367	100%	5.367	0	5.367	in te verdienen binnen programma ecologie
f	PPS A59	0	0%	0	0	0	risico's afgedekt in pps-contract
g1	projecten/beleidsrisico's ontwikkelbedrijf	12.736	100%	12.736	12.736	0	afdekking tot 100% in Reserve ontwikkelbedrijf (zie paragraaf 7), inclusief voorziening grondexploitaties
g2	overige krediet ontwikkelbedrijf	-	-	7.561	7.561	0	zie paragraaf grondbeleid/ontwikkelbedrijf
h	nog af te dekken risico's economisch programma (economisch programma Brabant (PS 18/12), Clean-tech fonds, (MKB/Holst)	-	-	23.288	0	23.288	toevoeging voor de verder uitwerking van het economische programma Brabant, incl. Clean-tech fonds
i	restantdekking Chemie-pack	3.200	0%	0	0	0	Rijk heeft toegezegd de restantdekking mee te nemen in de nieuwe programmperiode
j	frictiekosten Omgevingsdiensten	422	100%	422	422	422	Voor het opvangen van mogelijke frictiekosten in de jaren 2014, 2015 3n 2015 wordt een buffer aangehouden in de risicoreserve
5.	**Bedrijfsrisico's**						
	juridische en procesrisico's (3%-norm)	11.000	100%	11.000	0	11.000	buffer 3% netto begrotingsomvang wordt gereserveerd voor bedrijfsrisico's
6.	**Financiering**						
	risico's i.r.t. treasury (dividend- en renterisico's)	-	-	20.000	20.000	0	in 2011 is voor de financieringsrisico's een dividend- en rentereserve ingesteld
7.	**Risico's i.r.t. rijksbeleid, wetgeving en samen-werking met derden**						
	BTW-verplichting	16.000	100%	16.000	10.400	5.600	De vordering op de belastingdienst bedraag € 16 mln. Hiervan wordt € 10,4 mln gedekt uit de beschikbare projectgelden PPS-A59 en € 5,6 mln wordt gedekt in de risico-reserve.
	totaal (rest-)risico's	**-**	**-**	448.055	287.986	160.491	
	volume Risicoreserve per 31-12-2014					136.173	

I Beleidsrisico's (rubrieken 1 t/m 4)

Onze uitgangspunten risicobeleid 2004 t.a.v. beleidsrisico's komen in hoofdlijnen erop neer dat:

- deelname in aandelenkapitaal voor 100% wordt afgedekt;
- garanties en achtergestelde leningen in beginsel voor 50% worden afgedekt;
- in geval van samenwerking met en/of afhankelijkheid van derden of van markt-omstandigheden wordt uitgegaan van een zekere risicokans;
- investeringen (in de vorm van deelnemingen/leningen e.d.) ten laste van de investeringsstrategie (Essentmiddelen) worden voor 100% afgedekt
- m.b.t. het eigen provinciaal beleid een risicokans van 0% wordt aangehouden.

1. Financieel belang en risico's in relatie tot verbonden partijen / deelnemingen

Omdat aan deelnemingen per definitie risico's zijn verbonden (risicodragend kapitaal) zijn/worden alle deelnemingen volledig afgedekt. De risicokans wordt zodoende op 100% gesteld. Valt een deelneming om, dan heeft dat geen gevolgen voor onze lopende begroting.

Kapitaalverstrekkingen aan NV's, BV's en CV's worden aangemerkt als financiële vaste activa. In de toelichting op de balans worden de verkrijgingswaarden vermeld (nominale waarde plus eventuele extra storting c.q. agio) of een inmiddels lagere (geactualiseerde) waardering. De handelwijze is als volgt:

- deelnemingen die in het verleden ten laste zijn gebracht van de exploitatie worden op de balans met waarde € 0 opgenomen;
- vanaf 2007 worden nieuwe deelnemingen (volledig) afgedekt binnen de Risicoreserve (tegenover het vast actief staat aan de passivakant een risicoreservering).

De afdekking van de uitbreiding van de deelneming van de ORR is gebaseerd op het nieuwe risicobeleid en op een risico-inschatting met verschillende percentages en een gemiddelde van 28%.

Een overzicht van de provinciale deelnemingen wordt gegeven in bijlage 9a en de paragraaf Verbonden partijen (paragraaf 6). Het totaal van nominale waarden plus agio bedraagt € 109,6 mln waarvan € 53,6 mln is opgenomen op de balans (brutowaarde). Tegenover de deelnemingen die zijn geactiveerd, is een bedrag opgenomen in de reserves, namelijk € 35,1 mln binnen de Risicoreserve en € 11,0 mln in de Reserve ontwikkelbedrijf (€6,5 mln deelneming in Aviolanda en € 4,5 mln in Oss Life Sciences Park vastgoed BV, incl de getroffen voorziening van € 2,25 mln. ten last van de reserve grondbedrijf)

Overige risico's m.b.t. verbonden partijen betreffen de vordering op RWE en Attero, een aandeelhouderslening aan Enexis en het Fonds nazorg stortplaatsen. Kortheidshalve wordt verwezen naar de paragrafen Treasury (paragraaf 5) en Verbonden partijen (paragraaf 6).

2. Leningen en overige kapitaalverstrekkingen

Een overzicht van de door de provincie verstrekte geldleningen en kapitaalverstrekkingen is opgenomen in bijlage 9c. De overige leningen in relatie tot de decentrale overheden vallen buiten de risicoafdekking van de risicoreserve en worden bij de paragraaf treasury nader toegelicht.

2.1 Het subtotaal van leningen aan deelnemingen en overige verbonden partijen bedraagt € 69,1 mln, exclusief de aandeelhouderslening aan Enexis (al opgenomen onder 1.4). Dit betreft de nominale waarde van de leningen. Op de balans is een voorziening in mindering gebracht van €15,5 mln.

2.2 Het volume aan overige leningen bedraagt € 62,0 mln. Als risico-afdekking wordt hiervoor een bedrag aangehouden van € 9,1 mln. binnen de risicoreserve. Het volume betreft de nominale waarde van de leningen. Op de balans is een voorziening in mindering gebracht van € 10,7 mln.

3. Waarborgen en garanties

De bijlagen 13a, b en c bij de jaarrekening 2014 geven een overzicht (met toelichting) van de door de provincie gewaarborgde geldleningen en garantieverplichtingen. De hieraan verbonden risico's, worden afgedekt binnen de Risicoreserve en de reserve ontwikkelbedrijf.

3.1 De garanties op aangegane leningen in de gezondheidszorg die zijn afgegeven in de periode 1960-1985 belopen nog € 1,5 mln. Het merendeel van deze garanties is al overgedragen aan het Waarborgfonds voor de Zorgsector.

3.2 De gewaarborgde geldleningen van het Groenfonds belopen in totaal € 87,2 mln., waarvan circa € 11,4 mln (13,1%) voor rekening komt van de provincie Noord-Brabant. Het risico betreft de hoofdsom en rentelasten over de door het Groenfonds

afgesloten leningen. Het restrisico is per saldo nihil omdat bij faillissement van het Groenfonds in de provinciale begroting het jaarlijkse bedrag aan het Groenfonds van € 1,5 mln. wegvalt. Dit budget is dan beschikbaar om de gegarandeerde rente en aflossingen te dekken.

3.3 Bijlage 13c geeft een opsomming van overige garantieverplichtingen, waaronder die met betrekking tot de stimulering van de woningbouw en de financiering van de 1e en 2e tranche sloopvergoedingen in het kader van het ruimte-voor-ruimte beleid. De hiermee samenhangende risico's worden grotendeels afgedekt door de Reserve ontwikkelbedrijf en de voorziening grondexploitaties en komen voor het overige ten laste van de Risicoreserve.

4. Majeure projecten (4a t/m 4h)

4a) Door wijziging van het beleid rondom veehouderij lopen we risico's op schadeclaims van gemeenten en particulieren. Het risico wordt ingeschat op ca. € 7 mln., waarvan €2,9 mln. beschikbaar is in de risicoreserve en € 4,1 mln. in de voorziening. Vanaf 2014 is het bedrag in de risicoreserve beschikbaar voor het geheel van claims door wijziging in beleid rondom veehouderij. De middelen in de reserve worden breder ingezet dan alleen voor claims die zijn ingediend n.a.v. de aanpassing in het ruimtelijk beleid m.b.t. de intensieve veehouderij als gevolg van het Burgerinitiatief "Megastallen Nee" en de uitbraak van de Q-koorts epidemie. De gevormde voorziening is ter dekking van een getroffen vaststellingsovereenkomst.

4b) In 2010 hebben de Staten ingestemd met een tijdelijk investeringskrediet (voor-financiering) van € 86 mln. voor de extra impuls EHS, in afwachting van nieuwe rijks-financiering voor natuuraankopen.
In totaal heeft de provincie voor € 77,5 mln. (stand jaarrekening 2014) voorgefinancierd (boekwaarde gronden).

In februari 2012 is met het Rijk overeenstemming bereikt over het Deelakkoord Natuur. Daarin wordt aangegeven hoe het Rijk de komende jaren verder wil gaan met (de realisatie van) de ecologische hoofdstructuur (EHS). Het Rijk neemt alleen nog verantwoordelijkheid voor het deel van de EHS waar Europese verplichtingen op rusten, zoals Natura2000- en KRW-gebieden, de zogenoemde Rijks-EHS. Het rijk zal komende jaren aanvullende middelen beschikbaar stellen voor realisatie van de rijks EHS (decentralisatieakkoord Natuur). Provinciale Staten hebben de ambitie uitgesproken de oorspronkelijke EHS in zijn geheel te willen realiseren, dus ook de provinciale EHS.
Het GroenOntwikkelfonds Brabant BV (GOB) is in 2014 opgericht met als opdracht de gehele EHS en daaraan gekoppelde EVZ's te realiseren (zie ook productgroep 07.07 GOB voor inhoudelijke toelichting). De provincie heeft voor deze opdracht € 240 miljoen en ruim 2.000 ha ruilgrond beschikbaar gesteld. Middels de 'overeenkomst trekkingsrecht Grond' (1 juli 2014) zijn afspraken vastgelegd over de beschikbaarstelling van gronden (voor ontwikkeling EHS) aan het GOB die in bezit zijn van de provincie. In deze overeenkomst is opgenomen (art. 6) dat het GOB gronden overneemt tegen boekwaarde van de provincie. Ook de kosten van eigendomsoverdracht (art 13) zijn voor rekening van het GOB. Hiermee is het risico van de voorfinanciering geheel afgedekt.

4c) Bij het programma Samen investeren in BrabantStad is een overprogrammering afgesproken van in totaal € 88 mln. Het merendeel van de projecten dienden uiterlijk 31 december 2013 te zijn afgerond, d.w.z. dat alle geplande prestaties op die datum zijn behaald en dat alle uitgaven ook zijn betaald (voor zover hierover geen andere afspraken zijn gemaakt). Voor enkele projecten is uitstel verleend tot uiterlijk medio 2016. Op basis van de beschikkingen is het volume aan overprogrammering becijferd op € 13,8 mln. Pas na de subsidievaststelling van het laatste project kan het eventuele beroep op de risicoreserve worden bepaald.

4d) Bij de vaststelling van het provinciaal waterplan (PWP) hebben de Staten hun fiat gegeven aan een beperkte overprogrammering. Dit omdat ambities vaak niet volledig uitgevoerd kunnen worden, bijvoorbeeld door vertraging in grondaankopen, vergunning-aanvragen of slechte weersomstandigheden. Het totale uitvoeringsprogramma is geraamd op € 109 mln., waarvan circa € 103,6 mln. gedekt is voor de periode 2010-2015. Na 2015 kan worden bepaald welke financiële consequenties resteren op de overprogrammering, als gevolg van de afgesloten tweede bestuursovereenkomst met de waterschappen. Overprogrammering moet door de beleidsdirectie worden inverdiend. Tot die tijd wordt het bedrag opgenomen binnen de risico reserve.

Met Provinciale Staten is afgesproken om geen nieuwe vormen van overprogrammering toe te staan en de huidige overprogrammering in te lopen. De nog openstaande posten worden afgedekt in de Risicoreserve (Samen Investeren en PWP 100%).

4f) In 2006 is de onderhoudsfase (15 jaar) van de PPS-A59 van start gegaan. In deze fase is de opdrachtnemer verantwoordelijk voor een goed beheer en onderhoud van de weg. Risico's van de provincie betreffen o.a. niet verhaalbare en niet aan de opdrachtnemer verwijtbare schade groter dan € 1 mln. en het indexeringsverschil tussen inkomsten en uitgaven over het onderhoudsdeel van het project. Mogelijke financiële gevolgen van optredende risico's waarvoor de provincie verantwoordelijk is, komen ten laste van het risicofonds PPS A59 (onderdeel vooruitontvangen bijdragen van derden).

4g) Beleidsrisico's m.b.t. projecten die worden uitgevoerd door het Ontwikkelbedrijf worden becijferd op € 12,7 mln. (excl. deelnemingen en garantstellingen) en afgedekt binnen de Reserve ontwikkelbedrijf (inclusief de getroffen voorzieningen).
Tot de projecten behoren o.a.: Logistiek park Moerdijk, Grote Erfgoedcomplexen: Dongencentrale, CHV –terrein Veghel, KVL erfgoed, Bergoss en diverse kleinere projecten (zie paragraaf 7 Ontwikkelbedrijf en grondbeleid).
Oorspronkelijk is aan het Ontwikkelbedrijf een krediet meegegeven van € 235 mln. Hiervan resteert een vrij gedeelte van € 35 mln. Voor de eventuele risico's die samenhangen met de vervolgprogrammering is binnen de Reserve ontwikkelbedrijf nog een buffer aanwezig van € 10,5. Op dit moment constateren wij dat de weerstandscapaciteit voldoende is (zie voortgangsrapportage Ontwikkelbedrijf).

4h) Binnen de risicoreserve is voor de uitwerking van het economisch programma Brabant (PS 18/12, Cleantechfonds, investering V Goghjaar) nog €22,0 mln. beschikbaar ter afdekking van risico's.
Van het oorspronkelijk bedrag van € 34,1 mln. is reeds € 10,8 mln. aangewend
Leningen:
- € 3,15 mln. Pivotpark Oss (afdekking 50%);
- € 3, 0 mln. BOM/HOLST
- € 1,0 mln. Life science Health fund (afdekking 50%);
- € 375.000 Red med tech (afdekking 50%)
- € 375.000 Red med tech (afdekking 100%)
- € 500.000 lening 5* regio (afdekking 50%)

Garantstellingen
- € 300.000 Centrum voor Innovatief Vakmanschap, passie voor Biobased (afdekking 100%).

Exploitatieuitgaven:
- € 1,11 mln.

Europese cofinanciering
- € 1,0 mln. overgebracht naar de reserve Europese programma's ter afdekking van cofinanciering.

De betreffende leningen en garantie komen terug in onderdeel 1 financieel beland en risico's i.r.t. verbonden partijen, 2 leningen en overige kapitaalverstrekkingen en 3 waarborgen en garanties

4i) De totale kosten voor de sanering van het terrein en omgeving van Chemie-pack zijn begroot op €38,2 mln. Het Rijk draagt € 17,5 mln. bij in de kosten. De Staten hebben bij besluit 47/11 €17,5 mln. beschikbaar gesteld vanuit de risicoreserve. Voor de dekking van de kosten zijn de middelen overgebracht naar een aparte reserve. Het restantrisico komt hiermee uit op €3,2 mln. Het ministerie van IenM heeft aangegeven dat tussentijdse meevallers eventueel worden benut om een buffer op te bouwen voor eventuele tegenvallers. Uiteindelijk zal een totaal rekening op moeten worden gemaakt in de nieuwe programmaperiode 2016-2020 en zal het saldo van mee- en tegenvallers dan met het rijksbudget voor Brabant voor deze nieuwe periode worden verrekend. Afdekking van dit restrisico is daarmee niet aan de orde. In 2014 hebben de gezamenlijke overheden die een claim hebben op Chemie-Pack een schikking getroffen van €4,2 mln. voor vergoeding van de schade. Dit bedrag komt over een periode van enkele jaren ten goede aan de betrokken partijen naar rato van gemaakte kosten. Deze bedragen zijn nu nog niet bekend. De door de provincie te ontvangen vergoeding leidt te zijner tijd tot een verlaging van het restrisico

II Bedrijfsrisico's en financiering (rubrieken 5 en 6)

Bedrijfsrisico's zijn inherent aan onze beleidsuitvoering en bedrijfsvoering en kunnen sterk uiteenlopen. Voor zover al een complete opsomming mogelijk is, biedt dat echter weinig meerwaarde. Binnen de planning & control-cyclus wordt de vinger aan de pols gehouden en wordt geprobeerd tijdig adequate maatregelen te treffen in het geval zich financiële knelpunten voordoen. De Staten worden daarover geïnformeerd via de financiële nota's en bestuursrapportages.

5. Juridische en procesrisico's

Tot deze rubriek worden de gerekend:
- Risico's in het kader van juridische procedures;
- Risico's in het kader van aansprakelijkheid;
- Risico's i.r.t. verzekeringen.

Voor de afdekking van deze risico's wordt binnen de Risicoreserve een buffer aangehouden

van 3% van onze netto structurele exploitatieomvang. We gaan hierbij uit van de gemiddelde exploitatie-omvang 2012-2015, verminderd met stortingen in reserves, doeluitkeringen en geschoond voor incidentele lasten. Redenen hiervoor zijn dat mutaties in reserves niet tot de lasten en/of baten worden gerekend (vandaar een aftrek), dat kortingen op doeluitkeringen evenredig worden vertaald in beleidsombuigingen (dus per definitie geen risico opleveren) en dat op incidentele posten geen structureel beroep kan worden gedaan (geen structureel dekkingsmiddel). Op die wijze blijft een volume over van gemiddeld € 365 mln. De 3%-norm leidt tot een buffer van afgerond € 11 mln. die is ondergebracht bij de Risicoreserve.

Risico's in het kader van juridische procedures
Met juridische procedures worden de civielrechtelijke procedures bedoeld waar de provincie als partij bij betrokken is. Het betreft zowel gevallen waarin de provincie door derden in een juridische procedure wordt betrokken (dagvaarding, aansprakelijkheidsstelling, derdenbeslag etc.) als gevallen waarbij de provincie zelf jegens derden een juridische procedure start (aansprakelijkheidsstelling, dagvaarding, faillissementsaanvraag etc.). In veel juridische procedures is de inschakeling van externe juridische deskundigheid verplicht. Het financiële risico is moeilijk van te voren in te schatten. De kosten voor (verplichte) externe juridische bijstand, alsmede proceskosten, kunnen naarmate de procedure vordert fors oplopen. De begrotingspost kent daardoor een fluctuerend verloop. Kleine bijstellingen kunnen op de reguliere marap-momenten plaatsvinden op basis van uitputting en inschatting van lopende procedures. Bij eventuele forse overschrijdingen die niet opgevangen kunnen worden binnen de productgroep, zal zo nodig de risicobuffer worden aangesproken. Op dit moment speelt bij vergunningaanvragen in het kader van de natuurbeschermingswet overschrijding van beslistermijnen. De tot nu toe uitbetaalde dwangsommen worden vooralsnog gedekt uit middelen van het betreffende programma.

Risico's in het kader van aansprakelijkheid
Risico's die de provincie loopt in de vorm van aansprakelijkstellingen door derden zijn enerzijds gelegen in civielrechtelijke schadeclaims, waarbij valt te denken aan aansprakelijkheid uit hoofde van contract, uit onrechtmatige daad. Anderzijds is het risico gelegen in de bestuursrechtelijke schadeclaims die door derden tegen de provincie worden ingediend. Het kan daarbij gaan om wettelijke schadevergoedingen (bijvoorbeeld de Onteigeningswet), wettelijke nadeelcompensatie (art. 49 WRO, art. 15.20 Wm en art. 3:4 Awb) of schadeclaims op basis van een door de bestuursrechter vernietigd besluit. De trend dat in aanbestedingen de provincie in kort geding gedagvaard wordt door de partij die de aanbesteding niet heeft gewonnen, heeft zich gestabiliseerd.

Risico's i.r.t. verzekeringen
Sinds 2007 is de provincie niet meer verzekerd voor de aansprakelijkheid en is dus vanaf dat moment eigen risicodrager geworden. Omdat de verhouding tussen de explosief stijgende premie en de maximaal verzekerde sommen gecombineerd met een hoog eigen risico steeds verder uit balans raakte, was het continueren van de aansprakelijkheidsverzekering financieel niet meer verantwoord. Ook juridisch zaten er de nodige haken en ogen aan de verzekering. Zo dekte de verzekering niet alle schadegevallen. Belangrijkste uitsluitingen waren: bewust in strijd met de wet genomen beslissingen, schade in verband met rechtmatige overheidsdaad (planschade en nadeelcompensatie), schade veroorzaakt door niet nagekomen toezeggingen, schade samenhangend met privaatrechtelijke overeenkomsten. Bovendien vielen de schades die voortvloeien uit bodemsaneringsprojecten niet onder de algemene aansprakelijkheidsverzekering. Daartoe wordt nog steeds per project een zogenaamde CAR (construction all risk)-verzekering afgesloten.

6. Financiering
De financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen valt onder treasury. De treasuryfunctie richt zich als zodanig op de financiële vermogenswaarden, geldstromen, financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Deze aspecten komen aan bod in paragraaf treasury. De risico's in relatie tot de treasuryfunctie worden in belangrijke mate afgedekt door de Dividend- en rentereserve van € 20 mln.

7 Risico's in relatie tot rijksbeleid, wetgeving en samenwerking met derden
Financieel akkoord met Rijk
Op 10 december 2013 heeft de eerste kamer definitief ingestemd met de aanpassing van de Wet Fido met betrekking tot Verplicht Schatkistbankieren voor decentrale overheden en met de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF). De wettelijke verplichting tot schatkistbankieren is daardoor vanaf medio december 2013 van kracht geworden. De wet HOF moet de handhaving op het saldo van de ontvangsten en de uitgaven van de collectieve sector in een jaar, zijnde het netto financieringssaldo van de collectieve sector, berekend volgens de voorschriften in het Europees systeem (=EMU–saldo), beter regelen. In de paragraaf treasury en het treasury jaarplan 2014 wordt hier nader op ingegaan. In het financieel akkoord uit 2013 tussen Rijk en decentrale overheden is afgesproken dat het

BTW-compensatiefonds (BCF) blijft bestaan. Het BCF krijgt vanaf 2015 een plafond dat gekoppeld wordt aan de normeringssystematiek (gelijk de trap-op en trap-af met de ontwikkeling van de rijksbegroting). Binnen de huidige meerjarenraming van het provinciefonds zijn de financiële effecten van het akkoord verwerkt.

Transparanter verdeelmodel Provinciefonds
In december 2014 heeft het IPO-bestuur een externe commissie ingesteld om voor het provinciefonds een transparanter verdeelmodel te ontwikkelen. Dat model moet tevens voorzien in de verdeling van de middelen voor natuur en de BDU verkeer en vervoer. Door de provincie wordt het standpunt ingenomen dat geen herverdeeleffecten aan de orde mogen zijn.

BTW-verplichting
Met de Belastingdienst is er een geschil over de vraag of de provincie m.b.t. de PPS-A59 handelt als ondernemer of als overheid met recht op BTW-compensatie. In deze zaak is in 2008 een vaststellingsovereenkomst gesloten, met als kernpunten:

1. het geschilpunt met de Belastingdienst over de PPS-A59 wordt ter beslechting voorgelegd aan de belastingrechter. In het maximale geval is de provincie € 48,5 mln verschuldigd. Dit bedrag is reeds afgedekt/verwerkt in de begroting. Een eventueel compromis dan wel een positieve gerechtelijke uitkomst zal leiden tot een voordelig resultaat c.q. afwikkelingsverschil;
2. de Belastingdienst is bij het opleggen van de definitieve aanslagen voor 2003 t/m 2007 uitgegaan van haar standpunt, t.w. overheid als ondernemer. Dit heeft geleid tot een naheffing en correctie van € 16 mln. Dit bedrag is afgedragen aan de Belastingdienst en afgedekt in de Risicoreserve en de beschikbare projectgelden;
3. de afspraak is dat de provincie haar administratie vanaf 1 januari 2008 voert als ware zij voor PPS A59 BTW-ondernemer. Omdat dit al de praktijk is, wordt er verder (vanaf 2008) geen financieel risico gelopen.

Het geschilpunt is nog niet aanhangig gemaakt bij de rechter, in afwachting van een uitspraak van de Belastingdienst op onze bezwaarschriften. Daarmee is de situatie sinds 2008 ongewijzigd gebleven.

Hierna worden enkele onderwerpen vermeld waarvoor binnen de Risicoreserve verder geen voorzieningen zijn getroffen. Of anders gezegd, de risicokans is in deze gevallen gesteld op 0%, behoudens specifieke risico-afdekkingen.

Uitvoering nazorg stortplaatsen Wet Milieubeheer
In 1998 is de Nazorgregeling Wet Milieubeheer in werking getreden. Op grond van deze wet zijn de provincies eindverantwoordelijk voor de nazorg van de stortplaatsen waar op of na 1 september 1996 nog afvalstoffen werden of worden gestort. In Noord-Brabant zijn er negen stortplaatsen die onder de Nazorgregeling vallen.
Nazorg betreft het eeuwigdurend voortzetten van milieubescherming op een stortplaats nadat deze formeel door het bevoegd gezag gesloten is verklaard. De provincies hebben de bevoegdheid om aan vergunninghouders van stortplaatsen bij belastingverordening een nazorgheffing op te leggen ter dekking van de kosten van de nazorgwerkzaamheden. Deze gelden stromen in een provinciaal nazorgfonds waaruit alle nazorgwerkzaamheden worden betaald. In 1999 is door Provinciale Staten deze belastingverordening vastgesteld en in 2011 herzien. Aan de uitvoering van de Nazorgregeling kleven voor de provincie verschillende risico’s in termen van rendement, kostenontwikkeling, aansprakelijkheid, etc. Tot het moment van sluiting van een stortlocatie zijn de (financiële) risico's voor de vergunninghouder. Na sluiting zijn de risico's voor de provincie.
Op 1 augustus 2013 is de eerste stortlocatie gesloten (Nyrstar) en op 1 november 2013 is de tweede locatie (DIntelsas) gesloten. De sluiting van de eerstvolgende stortplaats is niet eerder dan 1 januari 2016 voorzien. Drie stortplaatsen komen voorlopig niet in aanmerking voor sluiting omdat zij over een WABO-vergunning beschikken voor het storten van afval.

Openbaar vervoer
Het jaar 2014 is het laatste jaar van dat de provincie opbrengstverantwoordelijk is. Van eventuele tegenvallende opbrengsten over 2014 is geen sprake. De opbrengsten in 2014 zijn voldoende om de uitgaven over 2014 (samen met de BDU middelen) over 2014 te dekken. De risicoreservering binnen de BDU is afgebouwd en is ingezet voor de dekking van de uitgaven op de OV concessies, inclusief een index. Het risico is hiermee voldoende afgedekt.

Met het besluit van 17 december 2014 omtrent afschaffing plusregio is Provincie Noord-Brabant vanaf verantwoordelijk voor het verkeer en vervoer in het voormalige SRE. De daarbij horende verantwoordelijkheid t.a.v. de OV concessie voor regio Eindhoven komt daarmee bij de provincie te liggen. Naast de verantwoordelijkheid komen ook de financiële middelen die behoren tot het SRE eveneens over. Hiermee worden alle risico's afgedekt. Een precieze stand van zaken is pas te beoordelen als het SRE alles heeft overgedragen.

In het contract met de vervoerders van de nieuwe busconcessies is toegezegd dat de provincie en de vervoerder om de tafel gaan als blijkt dat de inkomsten uit het studentenkaartcontract lager zijn dan de verwachting die afgegeven is door de Provincie Noord-Brabant. Door adequaat (financieel) concessiebeheer en eventueel te treffen maatregelen zal het risico tot een minimum beperkt worden.